

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η   Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

Μετατροπές – Μετασχηματισμοί Επιχειρήσεων

ΝΤΟΥΜΑ ΝΙΚ. ΕΛΕΝΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΤΖΑΝΗΣ ΜΑΞ. ΑΡΜΑΝΔΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΛΟΥΚΑΣ

Μ Ε Σ Ο Λ Ο Γ Γ Ι   2 0 1 3

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

Μετατροπές – Μετασχηματισμοί Επιχειρήσεων

ΝΤΟΥΜΑ ΝΙΚ. ΕΛΕΝΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (Α.Μ. 14703)

elenntou@logistiki.teimes.gr

ΤΖΑΝΗΣ ΜΑΞ. ΑΡΜΑΝΔΟΣ (Α.Μ. 14812)

armatzan@logistiki.teimes.gr

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΛΟΥΚΑΣ

Μ Ε Σ Ο Λ Ο Γ Γ Ι 2 0 1 3

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η επιχειρηματική δραστηριότητα ασκείται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, από τα οποία, τα τελευταία, έχουν τη μορφή εταιρίας.

Οι μετατροπές, συγχωνεύσεις και εξαγορές εταιριών με σκοπό τη σύσταση μεγάλων οικονομικών συγκροτημάτων για την επέκταση ή τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους σε νέες αγορές και προϊόντα, δεν είναι νέο φαινόμενο. Χρονολογείται εδώ και ένα αιώνα και γνώρισε τέσσερις περιόδους έξαρσης.

Το πρώτο κύμα, αφορούσε ομοειδείς επιχειρήσεις, οι οποίες στις περισσότερες περιπτώσεις αποσκοπούσαν σε μονοπώληση της αγοράς (1898-1902).

Το δεύτερο κύμα αφορούσε και πάλι ομοειδείς επιχειρήσεις οι οποίες όμως δεν οδήγησαν σε μονοπωλιακές συνθήκες ανταγωνισμού (1925-1930).

Το τρίτο κύμα, είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μεγάλων οικονομικών συγκροτημάτων, οφειλόταν δε στη διαφοροποίηση και επέκταση των επιχειρήσεων σε νέα προϊόντα και αγορές (1966-1968).

Στο τέταρτο και τελευταίο κύμα, που άρχισε το έτος 1974, παρατηρείται το φαινόμενο συγχωνεύσεων και εξαγορών μεταξύ των μεγάλων εταιριών, στην προσπάθειά τους να διεθνοποιήσουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Τούτο, οφείλεται κυρίως, στην επιθυμία των επιχειρήσεων να εδραιώσουν την παρουσία τους στις ανά τον κόσμο μεγάλες αγορές (**φαινόμενο παγκοσμιοποίησης**).

Το φαινόμενο των μετατροπών, συγχωνεύσεων και εξαγορών, το οποίο προοδευτικά εντείνεται διεθνώς και μεταμορφώνει με καλπάζοντα ρυθμό το διεθνές οικονομικό και επιχειρησιακό περιβάλλον, δεν άφησε ανέπαφη και τη δική μας χώρα. Οι μικρού και μεσαίου μεγέθους ελληνικές επιχειρήσεις, με την ελλιπή έρευνα, επιχειρηματικότητα και οργάνωση, καθώς και με τις μηδαμινές καινοτόμες ιδέες και τον πεπαλαιωμένο εξοπλισμό τους, σε σχέση με τα ευρωπαϊκά συγκροτήματα, καλούνται να ασκούν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα μέσα σε ένα άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον, στο οποίο θα επικρατήσουν, μόνο όσες από αυτές έχουν βιώσιμο μέγεθος και την απαραίτητη σύγχρονη οργάνωση. Έτσι, η μόνη διέξοδος των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων για να επιβιώσουν κάτω από τις νέες συνθήκες, είναι, είτε η μετατροπή τους σε μεγαλύτερου μεγέθους εταιρία, είτε η συγχώνευσή τους με άλλες, ημεδαπές ή αλλοδαπές, επιχειρήσεις, με σκοπό τη δημιουργία

μεγάλων και σύγχρονων επιχειρηματικών συγκροτημάτων, που θα παρέχουν όλα τα εχέγγυα επιβίωσης και επικράτησής τους στο νέο, εγχώριο και διεθνές, οικονομικό περιβάλλον.

Εκτιμάται, ότι το φαινόμενο ενοποίησης των επιχειρήσεων, θα επεκταθεί μελλοντικά με εντονότερο ρυθμό, μέσα στον ευρωπαϊκό χώρο.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία χρόνια, το φαινόμενο της επιχειρηματικής συγκέντρωσης (εξαγορές επιχειρήσεων, συγχωνεύσεις ή απορροφήσεις εταιριών, ίδρυση πολυεθνικών εταιριών κ.λ.π.) καθώς και της μετατροπής των εταιριών, παρουσιάζει μεγάλη έξαρση σε διακρατικό επίπεδο. Το φαινόμενο αυτό, δεν άφησε ανέπαφη και τη χώρα μας, στην οποία, μετά την ένταξή της στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οι ρυθμοί επέκτασης του φαινομένου αυτού, αυξάνουν με έντονους ρυθμούς. Έτσι, για τη διευκόλυνση αλλά και την παρότρυνση των επιχειρήσεων να μετατραπούν σε άλλου τύπου νομική μορφή (κυρίως μεγαλύτερης και περισσότερο οργανωμένης από νομική και φορολογική άποψη εταιρίας) ή να συγχωνευθούν με άλλες εταιρίες, με σκοπό τη δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων, λήφθηκαν από το κράτος τα αναγκαία φορολογικά μέτρα με την ψήφιση της σχετικής αναπτυξιακής νομοθεσίας παροχής κινήτρων. Κυριότερα δε νομοθετήματα για το σκοπό αυτό, είναι ο Ν. 2166/1993 «Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων, διαρρυθμίσεις στην έμμεση και άμεση φορολογία και άλλες διατάξεις» και το Ν.Δ. 1297/1972 «Περί παροχής φορολογικών κινήτρων δια την συγχώνευσιν ή μετατροπήν επιχειρήσεων προς δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων».

Στην παρούσα εργασία, επιχειρείται η μελέτη, από νομική, φορολογική και λογιστική άποψη, της μετατροπής και συγχώνευσης των επιχειρήσεων, με βάση τις διατάξεις του Ν. 2190/1920 «Περί «Ανωνύμων Εταιριών», του Ν. 3190/1955 «Περί Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης», των άρθρων 249 έως και 294 του Ν. 4072/2012 «Περί Προσωπικών Εμπορικών Εταιριών» που **αντικατέστησαν** (άρθρο 294 παρ. 2 του Ν. 4072/2012) **τα καταργηθέντα πλέον και απαρχαιωμένα** σχετικά άρθρα 18 έως 28, 38, 39, 47 έως 50 και 64 του ΕμπΝ (Β.Δ. 19-4/1-5-1835), του Ν. 4072/2012 «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος - Νέα εταιρική μορφή - Σήματα - Μεσίτες Ακινήτων - Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις» με τον οποίο εισάγεται η **νέα εταιρική μορφή** της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας, του Ν. 3419/2005 που εισάγει την **καινοτόμο μορφή του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.)** με έναρξη ισχύος την 1-1-2013, του Ν. 3853/2010 με τον οποίο απλοποιούνται οι διαδικασίες σύστασης προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιριών αλλά και με βάση τις διατάξεις των προαναφερόμενων αναπτυξιακών νομοθετημάτων (Ν. 2166/1993 και Ν.Δ. 1297/1972).

Για τον παραπάνω σκοπό και αφού χρησιμοποιήθηκαν τα κείμενα των σχετικών νομοθετημάτων, καθώς και η ανάλυση αυτών από την υπάρχουσα βιβλιογραφία και νομολογία, λαμβάνει χώρα η γενική παρουσίαση κάθε ενότητας, ακολουθεί η ανάλυση των επιμέρους εξεταζομένων θεμάτων και παρατίθεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, αντίστοιχο λογιστικό παράδειγμα.

Η παρούσα εργασία αποτελείται από έξι (6) κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο, αναλύεται η έννοια των επιχειρήσεων, των εταιριών και των ατομικών επιχειρήσεων, με ιδιαίτερη αναφορά στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (Ι.Κ.Ε.), η οποία αποτελεί νέα εταιρική μορφή που θεσμοθετήθηκε με τον πρόσφατο νόμο 4072/2012.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, αναλύεται η έννοια της μετατροπής των επιχειρήσεων (σε όλες τις μορφές αυτής), τόσο με βάση την υπάρχουσα προς τούτο ρητή νομοθετική ρύθμιση (γνήσια μετατροπή), όσο και χωρίς την ύπαρξη σχετικής νομοθετικής ρύθμισης (καταχρηστική μετατροπή).

Στο τρίτο κεφάλαιο, αναλύεται η έννοια της συγχώνευσης των επιχειρήσεων (σε όλες τις μορφές αυτής), τόσο με βάση την υπάρχουσα προς τούτο ρητή νομοθετική ρύθμιση (γνήσια μετατροπή), όσο και χωρίς την ύπαρξη σχετικής νομοθετικής ρύθμισης (καταχρηστική μετατροπή).

Στο τέταρτο κεφάλαιο, αναλύονται οι κυριότερες διατάξεις του Ν.Δ. 1297/1972 *«Περί παροχής φορολογικών κινήτρων δια την συγχώνευσιν ή μετατροπήν επιχειρήσεων προς δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων»*.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αναλύονται οι κυριότερες διατάξεις του Ν. 2166/1993 *«Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων, διαρρυθμίσεις στην έμμεση και άμεση φορολογία και άλλες διατάξεις»*.

Στο έκτο κεφάλαιο παρατίθενται οι κυριότερες διαφορές του Ν.Δ. 1297/1972 και του Ν. 2166/1993.

Όλες οι ενότητες της παρούσας Πτυχιακής Εργασίας μελετήθηκαν και εξετάστηκαν εξίσου και από τους δύο φοιτητές.

Επισημάνση:

Οι διαπιστώσεις, τα αποτελέσματα, τα συμπεράσματα και οι πιθανές προτάσεις της παρούσας Πτυχιακής Εργασίας, εκτός των αναφορών που σημαίνονται ως λήμματα, αποτελούν προσωπικές θεωρητικές ή εμπειρικές διαπιστώσεις του φοιτητή/φοιτήτριας ή της ομάδας των φοιτητών που την επιμελήθηκαν και δεν απηχούν κατ' ανάγκη τη γνώμη του εισηγητή εκπαιδευτικού, του Εκπαιδευτικού Προσωπικού του Τμήματος Λογιστικής ή του Α.Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

A.E.	:	Ανώνυμη Εταιρία
A.K.	:	Αστικός Κώδικας
A.N.	:	Αναγκαστικός Νόμος
Αριθμ.	:	Αριθμός
A.Φ.Μ.	:	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου
B.Δ.	:	Βασιλικό Διάταγμα
Γ.Ε.ΜΗ.	:	Γενικό Εμπορικό Μητρώο
Δ.Ο.Υ.	:	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
Δ.Σ.	:	Διοικητικό Συμβούλιο
Δ.Χ.	:	Δημόσια Χρήση
Εδαφ.	:	Εδάφιο
E.E.	:	Ετερόρρυθμη Εταιρία
E.K.	:	Εταιρικό Κεφάλαιο
ΕμπΝ.	:	Εμπορικός Νόμος
E.O.K.	:	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
E.Π.Ε.	:	Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης
I.K.E.	:	Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία
I.X.	:	Ιδιωτική Χρήση
K.B.Σ.	:	Κώδικας Βιβλίων & Στοιχείων
M.K.	:	Μετοχικό Κεφάλαιο
N.	:	Νόμος

Ν.Δ.	:	Νομοθετικό Διάταγμα
Ν/δμα	:	Νομοθετικό Διάταγμα
Ο.Α.	:	Ονομαστική Αξία
Ο.Ε.	:	Ομόρρυθμη Εταιρία
Παρ.	:	Παράγραφος
Π.Δ.	:	Προεδρικό Διάταγμα
Περ.	:	Περίπτωση
Π.Ν.Π.	:	Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου
Σ.Σ.Σ	:	Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης
Στοιχ.	:	Στοιχείο
Υ.Α.	:	Υπουργική Απόφαση
Φ.Ε.Κ.	:	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως
Φ.Μ.Α.	:	Φόρος Μεταβίβασης Ακινήτου
Φ.Π.Α.	:	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
Φ.Σ.Κ.	:	Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	16

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1.1 Γενικά περί επιχειρήσεων.....	18
1.2 Γενικά περί εταιριών.....	18
1.3 Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία.....	20
1.4 Γενικά περί ατομικών επιχειρήσεων.....	23

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ (ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ) ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

2.1 Γενικά περί μετατροπής.....	25
2.2 Περιπτώσεις μετατροπής εταιριών.....	27
2.3 Διαδικασία μετατροπής εταιριών με βάση ρητή νομοθετική ρύθμιση (γνήσια μετατροπή).....	28
2.3.1 Μετατροπή Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης σε Ανώνυμη Εταιρία.....	28
2.3.2 Μετατροπή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) σε Ανώνυμη Εταιρία.....	33
2.3.3 Μετατροπή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) σε Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης.....	36
2.3.4 Μετατροπή Ανώνυμης Εταιρίας σε Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης.....	40
2.3.5 Μετατροπή Ανώνυμης Εταιρίας σε προσωπική εταιρία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.).....	42
2.3.6 Μετατροπή Ε.Ε. σε Ο.Ε.....	42
2.3.7 Μετατροπή Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης σε προσωπική εταιρία (Ο.Ε. ή	

E.E.).....	43
2.3.8 Μετατροπή Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας σε άλλη εταιρική μορφή.....	44
2.3.9 Μετατροπή άλλης εταιρικής μορφής σε Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία.....	45
2.4 Διαδικασία μετατροπής εταιριών χωρίς ρητή νομοθετική ρύθμιση (καταχρηστική μετατροπή).....	46
2.4.1 Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε.....	46
2.5 Περιπτώσεις μετατροπής ατομικών επιχειρήσεων.....	49
2.6 Διαδικασία μετατροπής ατομικών επιχειρήσεων χωρίς ρητή νομοθετική ρύθμιση (καταχρηστική μετατροπή).....	49
2.6.1 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε προσωπική εταιρία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.).....	49
2.6.2 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης ή σε Μονοπρόσωπη Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης.....	51
2.6.3 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Ανώνυμη Εταιρία.....	54
2.7 Λογιστικό Παράδειγμα : Μετατροπή Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης σε Ανώνυμη Εταιρία.....	57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

3.1 Το φαινόμενο της συγκεντρώσεως των επιχειρήσεων.....	62
3.2 Τύποι συνασπισμών επιχειρήσεων.....	63
3.3 Γενικά περί συγχώνευσης και εξαγοράς.....	64
3.4 Περιπτώσεις συγχώνευσης εταιριών και ατομικών επιχειρήσεων.....	65
3.5 Τρόποι συγχώνευσης των Ανωνύμων Εταιριών.....	66
3.6 Υπαγωγή των συγχωνεύσεων στις διατάξεις περί φορολογικών κινήτρων.....	68
3.7 Προϋποθέσεις, διαδικασία και αποτελέσματα συγχώνευσης Ανωνύμων Εταιριών με βάση ρητή νομοθετική ρύθμιση (γνήσια συγχώνευση).....	68
3.7.1 Συγχώνευση Ανωνύμων Εταιριών με απορρόφηση.....	68
3.7.2 Συγχώνευση Ανώνυμης Εταιρίας από άλλη που κατέχει το σύνολο (100%) των μετοχών της.....	79
3.7.3 Συγχώνευση Ανώνυμης Εταιρίας από άλλη που κατέχει το 90% ή περισσότερο, αλλά όχι το σύνολο, των μετοχών της.....	84
3.7.4 Εξαγορά Ανώνυμης Εταιρίας από άλλη Ανώνυμη Εταιρία.....	84

3.7.5 Συγχώνευση Ανωνύμων Εταιριών με σύσταση νέας Ανώνυμης Εταιρίας.....	87
3.8 Τρόποι Συγχώνευσης των Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης.....	90
3.9 Υπαγωγή των συγχωνεύσεων στις διατάξεις περί φορολογικών κινήτρων.....	91
3.10 Διαδικασία και αποτελέσματα συγχώνευσης Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης με βάση ρητή νομοθετική ρύθμιση (γνήσια συγχώνευση).....	91
3.11 Τρόποι συγχώνευσης Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιριών (γνήσια συγχώνευση)...	94
3.12 Υπαγωγή των συγχωνεύσεων στις διατάξεις περί φορολογικών κινήτρων.....	95
3.13 Διαδικασία και αποτελέσματα συγχώνευσης των Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιριών.....	95
3.14 Διαδικασία συγχώνευσης Ανώνυμης Εταιρίας με ατομική επιχείρηση, προσωπική εταιρία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) ή Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης για τη δημιουργία Ανώνυμης Εταιρίας, χωρίς ρητή νομοθετική ρύθμιση (καταχρηστική συγχώνευση).....	99
3.15 Διαδικασία συγχώνευσης ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) για τη δημιουργία Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης χωρίς ρητή νομοθετική ρύθμιση (καταχρηστική συγχώνευση).....	101
3.16 Διαδικασία συγχώνευσης ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) για τη δημιουργία προσωπικής εταιρίας (καταχρηστική συγχώνευση).....	103
3.17 Λογιστικό Παράδειγμα : Συγχώνευση Ανωνύμων Εταιριών με απορρόφηση.....	105

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1297/1972

4.1 Τα φορολογικά κίνητρα για τη μετατροπή και τη συγχώνευση επιχειρήσεων με βάση το Ν.Δ. 1297/1972.....	113
4.2 Τα φορολογικά ευεργετήματα του Ν.Δ. 1297/1972 που αφορούν τις μετατροπές και τις συγχωνεύσεις των επιχειρήσεων.....	115
4.3 Προϋποθέσεις για την υπαγωγή της συγχώνευσης ή μετατροπής των επιχειρήσεων στις ευεργετικές διατάξεις του Ν.Δ. 1297/1972 (άρθρο 4).....	117
4.3.1 Μεταβίβαση ολόκληρης της περιουσίας των μετατρεπόμενων ή συγχωνευόμενων επιχειρήσεων.....	118
4.3.2 Η προερχόμενη από τη μετατροπή εταιρία πρέπει να έχει το οριζόμενο από το Ν.Δ. 1297/1972 κεφάλαιο.....	118
4.3.3 Οι μετοχές της προερχόμενης από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση εταιρίας	

πρέπει να είναι ονομαστικές στο σύνολό τους και μη μεταβιβάσιμες κατά ποσοστό 75% για μια πενταετία από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση.....	119
4.3.4 Η συγχωνεύουσα ή η νέα εταιρία να μη διαλυθεί πριν από την πάροδο πενταετίας από τη συγχώνευση ή τη σύσταση νέας.....	120
4.4 Φορολογικές διευκολύνσεις και απαλλαγές που προβλέπει το Ν.Δ. 1297/1972.....	121
4.4.1 Αναβολή φορολογίας της υπεραξίας.....	122
4.4.2 Απαλλαγή από το Φόρο Μεταβίβασης Ακινήτων.....	124
4.4.3 Απαλλαγή της σύμβασης συγχώνευσης ή μετατροπής από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οποιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου καθώς και εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ οποιουδήποτε τρίτου.....	126
4.4.4 Αναβολή της φορολόγησης των αφορολόγητων κρατήσεων που έχουν σχηματίσει οι μετατρεπόμενες ή συγχωνεύόμενες επιχειρήσεις μέχρι το χρόνο διάλυσης της νέας εταιρίας ή της συγχωνεύουσας.....	127
4.4.5 Μεταφορά στη νέα επιχείρηση που προέρχεται από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση των κινήτρων για το σχηματισμό αφορολόγητων αποθεματικών.....	127
4.5 Άρση των φορολογικών απαλλαγών σε περίπτωση διάλυσης της εταιρίας που προέρχεται από μετατροπή ή από συγχώνευση πριν από την πάροδο πενταετίας.....	128

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Ο ΝΟΜΟΣ 2166/1993

5.1 Τα φορολογικά κίνητρα για τη μετατροπή και τη συγχώνευση επιχειρήσεων με βάση το Ν.2166/1993.....	130
5.2 Οι καινοτομίες του Ν.2166/1993.....	132
5.3 Προϋποθέσεις για την υπαγωγή της μετατροπής ή της συγχώνευσης των επιχειρήσεων στις διατάξεις του Ν. 2166/1993 (Άρθρο 1 παρ. 2).....	134
5.4 Οι φορολογικές απαλλαγές που προβλέπει ο Ν. 2166/1993 για το μετασχηματισμό των επιχειρήσεων.....	135
5.4.1 Δεν υπόκεινται σε φόρο η μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων και συνεπώς και η μεταβίβαση ακινήτων.....	136
5.4.2 Τα φορολογικά ευεργετήματα των αναπτυξιακών νόμων που έχουν οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις ισχύουν και για τη νέα επιχείρηση.....	137
5.4.3 Δεν υπόκεινται σε φορολογία κατά το χρόνο του μετασχηματισμού οι	

αφορολόγητες κρατήσεις και τα αποθεματικά των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων....	138
5.4.4 Δεν υπόκειται σε Φ.Σ.Κ. το εισφερόμενο κεφάλαιο από τις μετασχηματιζόμενες Ο.Ε. και Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.....	138
5.4.5 Απαλλαγή από τα τέλη χαρτοσήμου και από κάθε εισφορά ή δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου.....	139
5.4.6 Απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος των μεταβιβαζόμενων αυτοκινήτων.....	140
5.5 Διαδικασία μετασχηματισμού των επιχειρήσεων με βάση τις διατάξεις του Ν. 2166/1993.....	141
5.5.1 Ο μετασχηματισμός των επιχειρήσεων πραγματοποιείται με ενοποίηση των λογαριασμών των ισολογισμών των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.....	142
5.5.2 Διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.....	142
5.5.3 Φορολογία του εισοδήματος των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων που προκύπτει από τον ισολογισμό μετασχηματισμού.....	145
5.5.4 Μεταφορά της ζημίας της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης στη νέα επιχείρηση.....	146
5.5.5 Το κεφάλαιο της νέας επιχείρησης.....	146
5.5.6 Η σχέση ανταλλαγής των μετοχών.....	147
5.5.7 Οι πράξεις της μεταβατικής περιόδου θεωρούνται ότι διενεργήθηκαν για λογαριασμό της νέας εταιρίας.....	148
5.6 Μέχρι τότε μπορεί να εκδίδει στοιχεία (τιμολόγια κλπ.) η εταιρία που μετασχηματίζεται με την παλαιά της επωνυμία και για ποια τιμολόγια υποβάλλει η εταιρία αυτή συγκεντρωτικές καταστάσεις.....	150

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2166/1993 ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ 1297/1972

6.1 Διαφορές μεταξύ του Ν.2166/1993 και του Ν.Δ. 1297/1972.....	152
6.1.1 Πεδίο εφαρμογής.....	152
6.1.2 Εισφερόμενο κεφάλαιο.....	153
6.1.3 Κεφάλαιο της εταιρίας που προέρχεται από το μετασχηματισμό ή της εταιρίας που απορροφά τον κλάδο σε περίπτωση εισφοράς κλάδου.....	154

6.1.4 Εκδιδόμενες μετοχές.....	155
6.1.5 Απογραφή της περιουσιακής κατάστασης των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.....	155
6.1.6 Εκτίμηση της εισφερόμενης περιουσίας της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης.....	156
6.1.7 Απαλλαγή από το Φόρο Μεταβίβασης Ακινήτων.....	156
6.1.8 Ισολογισμός μετασχηματισμού και πράξεις που έπονται της ημερομηνίας σύνταξης αυτού.....	157
6.1.9 Φορολογία αποτελέσματος μεταβατικής περιόδου.....	158
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	159
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	162

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Λόγω των οικονομικών κυρίως συγκυριών (φορολογία, διευκολύνσεις και παροχή κινήτρων από αναπτυξιακούς νόμους και διατάγματα) που επικρατούν σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, αλλά και λόγω του φαινόμενου της παγκοσμιοποίησης που αναπτύσσεται με γρήγορους ρυθμούς, οι επιχειρήσεις υποχρεώνονται εκ των πραγμάτων να ακολουθήσουν ορισμένες στρατηγικές, προκειμένου να επιβιώσουν στο νέο οικονομικό περιβάλλον.

Οι μετατροπές και οι συγχωνεύσεις, είναι κάποιες από τις στρατηγικές που μπορούν να επιλέξουν οι επιχειρήσεις, για να επιτύχουν τον ως άνω επιδιωκόμενο σκοπό τους. Βασική όμως προϋπόθεση γι' αυτό, είναι και η κατάλληλη επιλογή του αναπτυξιακού νομοθετήματος στο οποίο θα υπαχθούν, έτσι ώστε να εξυπηρετείται κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, η υλοποίηση των στόχων τους.

Τα αποτελέσματα τα οποία συνήθως προσδοκούν οι επιχειρήσεις από την επιλογή του μετασχηματισμού τους, είναι η επέκταση των δραστηριοτήτων τους με την είσοδό τους σε νέες αγορές (εγχώριες ή διεθνείς), η ανεύρεση νέων πηγών εφοδιασμού των πρώτων και λοιπών υλών που χρησιμοποιούν κατά την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, η μείωση του κόστους των παραγόμενων από αυτές προϊόντων ή των παρεχόμενων από αυτές υπηρεσιών, η επέκτασή τους σε νέες κερδοφόρες κατηγορίες προϊόντων και ασφαλώς και πρωτίστως, η επίτευξη μεγαλύτερου κέρδους.

Έτσι, με βάση τα προαναφερόμενα, εκπονήθηκε η παρούσα εργασία με τίτλο «Μετατροπές – Μετασχηματισμοί Επιχειρήσεων».

Κύριος στόχος της συγγραφής αυτής, είναι η παρουσίαση των πλεονεκτημάτων, αλλά και των μειονεκτημάτων, που εμφανίζουν οι διάφορες μορφές μετατροπής ή συγχώνευσης των επιχειρήσεων, καθώς και η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί κατά περίπτωση και ανάλογα με το κάθε είδος μετασχηματισμού, σε συνδυασμό με τους αναπτυξιακούς νόμους, οι οποίοι παρέχουν σημαντικές ευεργετικές διατάξεις και κίνητρα, για την ισχυροποίηση της θέσης των επιχειρήσεων στην αγορά.

Ευνόητο δε είναι, ότι με την επιλογή της κατάλληλης στρατηγικής, μέσα στα πλαίσια της κείμενης νομοθεσίας, οι επιχειρήσεις μπορούν να οδηγηθούν με επιτυχία, στην υλοποίηση των στόχων τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1.1 ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Το εμπόριο, η βιομηχανία και γενικά η εμπορία, μπορεί να ασκηθεί, είτε από φυσικό πρόσωπο, είτε από νομικό πρόσωπο, το οποίο οι ιδρυτές περιβάλλουν με ένα εταιρικό τύπο που προβλέπεται από το νόμο. Η επαγγελματική (και όχι η προσωπική) παρουσία του εμπόρου ή του βιομηχάνου, μπορεί να περιλαμβάνει μια οργανωμένη οικονομική ομάδα διάφορων αγαθών (ενσώματων, ασώματων, δικαιωμάτων κ.λ.π), η οποία να χρησιμοποιείται από αυτόν για την άσκηση μιας δραστηριότητας, εμπορικής ή βιομηχανικής. Αυτό μπορεί να γίνει, είτε από ένα φυσικό πρόσωπο, είτε από μια εταιρία με νομική προσωπικότητα.

Οι εμπορικές ή οι βιομηχανικές αυτές δραστηριότητες, που ασκούνται με μια ιδιαίτερη οργανική λειτουργία, ονομάζονται **επιχειρήσεις** και φορέας αυτών είναι δυνατό να είναι, φυσικό (επιχειρηματίας) ή νομικό πρόσωπο (εταιρία με νομική προσωπικότητα).

1.2 ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Στη σύγχρονη διαμόρφωση της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, η σημασία των ενώσεων προσώπων είναι τεράστια, αφού εξυπηρετούν ποικίλους σκοπούς, όπως κερδοσκοπικούς, επαγγελματικούς, ιδεολογικούς, πολιτικούς, αθλητικούς, εκπολιτιστικούς, θρησκευτικούς κλπ. Η ιδιορρυθμία αλλά και η μοναδικότητα του δίκαιου των ενώσεων προσώπων, συνίσταται κυρίως στο ότι σ' αυτές, δεν υπάρχουν – τουλάχιστον εκ των προτέρων – συγκρουόμενα, αλλά **κοινά συμφέροντα** σε όλα τα μέλη της ένωσης, η οποία

συνασπίζεται για την επιδίωξη ορισμένου **κοινού σκοπού** (κοινωνία συμφερόντων, κοινωνία σκοπού).

Οι βασικές μορφές ενώσεων προσώπων είναι δύο :

- α.** η εταιρία, η οποία αποτελεί, σε ευρεία έννοια, επιχείρηση και
- β.** το σωματείο, για το οποίο δεν πρόκειται να γίνει λόγος.

Βασική είναι η διάκριση των εταιριών σε **προσωπικές** και **κεφαλαιουχικές**.

Στις προσωπικές εταιρίες υπάγονται :

- α.** η αστική εταιρία με νομική προσωπικότητα,
- β.** η ομόρρυθμη εταιρία,
- γ.** η ετερόρρυθμη εταιρία,
- δ.** η αφανής εταιρία και
- ε.** η κοινοπραξία

Οι δύο τελευταίες μορφές εταιριών, δεν έχουν νομική προσωπικότητα.

Βασικό γνώρισμα των προσωπικών εταιριών, είναι το πρόσωπο και η προσωπική συμβολή κάθε εταίρου για τη λειτουργία της εταιρίας. Ο εταιρικός σκοπός δεν επιτυγχάνεται μόνο με τη συγκέντρωση κεφαλαίου (η οποία δεν είναι πάντα αναγκαία), αλλά με τη διαρκή σύμπραξη όλων των εταίρων. Ο ενοχικός δεσμός που συνδέει τους εταίρους, έχει προσωποπαγή χαρακτήρα. Γι' αυτό ο θάνατος, η πτώχευση ή η δικαστική συμπαράσταση ενός από τους εταίρους επιφέρει τη λύση της εταιρίας, ενώ η έξοδος ή η είσοδος εταίρου δεν είναι δυνατή χωρίς τη συναίνεση όλων. Για τις υποχρεώσεις της εταιρίας, δεν είναι υπέγγυα μόνο η εταιρική περιουσία, αλλά ευθύνονται και οι εταίροι με την ατομική τους περιουσία. Ως προς δε τα εταιρικά δικαιώματα και τις εταιρικές υποχρεώσεις, ισχύει η αρχή της ισότητας των εταίρων, η οποία σημαίνει ότι όλοι οι εταίροι έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις, ανεξάρτητα από το ύψος της εισφοράς τους.

Στις κεφαλαιουχικές εταιρίες υπάγονται :

- α.** η ανώνυμη εταιρία,
- β.** η εταιρία περιορισμένης ευθύνης,
- γ.** ο συνεταιρισμός,
- δ.** η ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία και

ε. η συμπλοιοκτησία, η οποία αποτελεί ιδιαίζουσα εταιρική μορφή.

Οι τρεις τελευταίοι αυτοί εταιρικοί τύποι, δεν θα αναπτυχθούν στο παρόν.

Σε αντίθεση με τις προσωπικές εταιρίες, ουσιώδες στοιχείο για την ίδρυση κεφαλαιουχικής εταιρίας, είναι η συγκέντρωση κεφαλαίων. Το πρόσωπο των εταίρων είναι αδιάφορο για την υπόσταση της εταιρίας, γι' αυτό η μεταβίβαση της εταιρικής ιδιότητας είναι ελεύθερη, ενώ ο θάνατος, η πτώχευση ή η δικαστική συμπαράσταση των εταίρων, δεν επηρεάζουν την εταιρία. Για τα εταιρικά χρέη ευθύνεται μόνο η εταιρία και όχι οι εταίροι, ενώ η έκταση των εταιρικών δικαιωμάτων εξαρτάται από το ύψος της εισφοράς.

1.3 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Με τον πρόσφατο νόμο 4072/2012 (ΦΕΚ 86/Α'/11-4-2012) «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος - Νέα εταιρική μορφή - Σήματα - Μεσίτες Ακινήτων - Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις» και στα άρθρα 43 έως 120 αυτού, θεσπίστηκε μια νέα εταιρική μορφή, η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία (Ι.Κ.Ε.), η οποία έχει νομική προσωπικότητα και είναι εμπορική, ακόμη και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση (άρθρο 43).

Τα βασικά χαρακτηριστικά της προαναφερόμενης εταιρίας, τα οποία κρίνεται σκόπιμο να αναπτυχθούν, λόγω των καινοτομιών που εισάγουν, είναι τα ακόλουθα :

Σύσταση Ι.Κ.Ε. Η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία, μπορεί να συνιστάται από περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ή από ένα φυσικό πρόσωπο, οπότε έχει τη μορφή της μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε., ή μπορεί να καθίσταται εκ των υστέρων μονοπρόσωπη (άρθρο 43 παρ. 4 και 49 παρ. 1). Η πράξη σύστασής της, μπορεί να γίνει και με ιδιωτικό συμφωνητικό, υποχρεωτικά όμως με συμβολαιογραφικό έγγραφο, εφόσον τούτο επιβάλλεται από ειδική διάταξη νόμου, ή αν επιλέγεται από τα μέρη ο τύπος αυτός (άρθρο 49 παρ. 2). Η υποβολή αιτήματος στην αρμόδια **Υπηρεσία Μιας Στάσης** για τη σύσταση Ι.Κ.Ε. επιτρέπεται δύο μήνες μετά την ισχύ του Ν. 4072/2012, δηλ. από **11-6-2012** (άρθρο 120 παρ. 2).

Επωνυμία Ι.Κ.Ε. Η επωνυμία της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας, σχηματίζεται, είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων είτε από το αντικείμενο της επιχείρησης που ασκεί. **Φανταστική επωνυμία** είναι, επίσης, επιτρεπτή. Στην επωνυμία πρέπει να περιέχονται σε κάθε περίπτωση ολογράφως οι λέξεις «*Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία*» ή η συντομογραφία «*Ι.Κ.Ε.*». Εφόσον η εταιρία είναι μονοπρόσωπη, στην επωνυμία της συμπεριλαμβάνονται οι λέξεις «*Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία*» ή «*Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.*». Εάν η επωνυμία της εταιρίας αποδίδεται σε ξένη γλώσσα, θα πρέπει να περιέχει ολογράφως τις λέξεις «*Private Company*» ή την ένδειξη «*P.C.*» και εάν είναι μονοπρόσωπη, τις λέξεις «*Single Member Private Company*» ή «*Single Member P.C.*» (άρθρο 44 παρ. 3 και 4).

Έδρα Ι.Κ.Ε. Η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία έχει την έδρα της στο Δήμο που αναφέρεται στο καταστατικό της και δεν υποχρεούται να έχει την πραγματική έδρα της στην Ελλάδα (άρθρο 45).

Διάρκεια Ι.Κ.Ε. Η διάρκεια της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας, είναι ορισμένου χρόνου και αν δεν ορίζεται στο καταστατικό της, θεωρείται δωδεκαετής από τη σύστασή της (άρθρο 46).

Κεφάλαιο Ι.Κ.Ε. Η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία, έχει κεφάλαιο **τουλάχιστον ενός (1) ευρώ** (άρθρο 43). Σε περίπτωση πολύ μικρού κεφαλαίου σε μετρητά, προφανώς, τούτο θα ενισχύεται με εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές εισφορές, διαφορετικά θα ήταν πρακτικά αδύνατη η λειτουργία της εταιρίας.

Εισφορές εταίρων Ι.Κ.Ε. Οι εισφορές των εταίρων της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας, μπορεί να είναι τριών ειδών:

α. Κεφαλαιακές εισφορές σε μετρητά ή σε είδος, που σχηματίζουν το εταιρικό της κεφάλαιο (άρθρο 77),

β. Εξωκεφαλαιακές εισφορές, οι οποίες συνίστανται σε παροχές που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς, όπως απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών. Η αξία των εισφορών αυτών, καθορίζεται στο καταστατικό (άρθρο 78) και

γ. Εγγυητικές εισφορές, οι οποίες συνίστανται στην ανάληψη ευθύνης έναντι των τρίτων για τα χρέη της εταιρίας μέχρι το ποσό που ορίζεται στο καταστατικό (άρθρο 79).

Εταιρικά μερίδια Ι.Κ.Ε. Το αρχικό καταστατικό της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας, πρέπει να αναφέρει το συνολικό αριθμό των εταιρικών μεριδίων, που συνιστούν το αρχικό της κεφάλαιο, τον αρχικό αριθμό των μεριδίων κάθε εταίρου και το είδος εισφοράς που τα μερίδια αυτά εκπροσωπούν (άρθρο 50 παρ. 1). Κάθε εταιρικό μερίδιο, έχει ονομαστική αξία, **τουλάχιστον ένα (1) ευρώ**, η οποία είναι ίδια για όλα τα εταιρικά μερίδια, ανεξάρτητα από το είδος της εισφοράς στην οποία αντιστοιχούν. Τα εταιρικά μερίδια, **δεν μπορούν να παρασταθούν με μετοχές**, μπορεί όμως η εταιρία να χορηγεί έγγραφο σε κάθε εταίρο για τα μερίδια που κατέχει, το οποίο δεν έχει χαρακτήρα αξιογράφου (άρθρο 75).

Σημειώνεται ότι, **ο τρόπος λογιστικής παρακολούθησης** και παρουσίασης των εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών, θα καθορισθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. **Η κατά το καταστατικό αποτίμηση των ως άνω εισφορών, καταχωρίζεται σε λογαριασμούς ιδίων κεφαλαίων** (άρθρο 80).

Η μεταβίβαση και η επιβάρυνση των μεριδίων, εν ζωή ή αιτία θανάτου, είναι ελεύθερη, υπό τις προϋποθέσεις των διατάξεων των άρθρων 83 έως και 93.

Διαδικασία σύστασης Ι.Κ.Ε. Η διαδικασία σύστασης της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας, είναι παρεμφερής με εκείνη της σύστασης προσωπικών εταιριών στην **Υπηρεσία Μίας Στάσης**, αποκτά δε νομική προσωπικότητα από την καταχώρησή της στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.). Στο άρθρο 5Α του Ν. 3853/2010 «*Απλοποίηση διαδικασιών σύστασης προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιριών και άλλες διατάξεις*», όπως προστέθηκε με το άρθρο 117 παρ. 3 του Ν. 4072/2012, περιγράφεται λεπτομερώς η διαδικασία και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά σύστασης της Ι.Κ.Ε.

Δημοσιότητα Ι.Κ.Ε. Η σύσταση της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας, καταχωρίζεται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, με κατ' ελάχιστον στοιχεία, το όνομα και την κατοικία των εταίρων, την εταιρική επωνυμία, την έδρα της, το σκοπό της και τον εκπρόσωπό της. Από την καταχώρηση δε αυτή, αποκτά νομική προσωπικότητα (άρθρο 52).

Διαχείριση και εκπροσώπηση Ι.Κ.Ε. Την ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία, διαχειρίζεται και εκπροσωπεί ένας ή περισσότεροι διαχειριστές, που επιτρέπεται να είναι μόνο φυσικά πρόσωπα, εταίροι ή μη (άρθρο 58).

Συνελεύσεις και αποφάσεις των εταίρων της Ι.Κ.Ε. Στα άρθρα 68 έως 74, ορίζεται λεπτομερώς, ο τρόπος σύγκλησης της συνέλευσης των εταίρων που αποτελεί το νόμιμο όργανο της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρίας, καθώς και η διαδικασία λήψης των αποφάσεων αυτής.

Ευθύνη εταίρων της Ι.Κ.Ε. Για τις εταιρικές της υποχρεώσεις, ευθύνεται μόνο η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία με την παρουσία της και όχι οι εταίροι αυτής, **με εξαίρεση** την περίπτωση κατά την οποία ο εταίρος έχει παράσχει εγγυητική εισφορά.

Ετήσιες οικονομικές καταστάσεις Ι.Κ.Ε. Η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία, συντάσσει ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνουν, τον ισολογισμό, το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως, τον πίνακα διάθεσης των αποτελεσμάτων και προσάρτημα, που περιλαμβάνει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και επεξηγήσεις για την πληρέστερη κατανόηση των άλλων καταστάσεων, καθώς και την ετήσια έκθεση του διαχειριστή για την εταιρική δραστηριότητα κατά τη χρήση που έληξε (άρθρο 96). Επίσης, μια φορά το χρόνο, στο τέλος της εταιρικής χρήσης, ο διαχειριστής της εταιρίας υποχρεούται να συντάξει απογραφή όλων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της, με λεπτομερή περιγραφή και αποτίμηση (άρθρο 97). Για τον τρόπο κατάρτισης και δημοσίευσης των προαναφερόμενων οικονομικών καταστάσεων, ισχύουν, αναλογικά εφαρμοζόμενες, οι διατάξεις των σχετικών άρθρων του Ν. 2190/1920 (άρθρο 98).

Λύση και εκκαθάριση Ι.Κ.Ε. Η ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία, λύνεται, στις περιπτώσεις που προβλέπονται από το άρθρο 103, μετά δε τη λύση της, ακολουθείται υποχρεωτικά, πλην της περίπτωσης που κηρύχθηκε σε κατάσταση πτώχευσης, το στάδιο της εκκαθάρισής της (άρθρο 104).

1.4 ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η πιο απλή μορφή επιχειρηματικής δράσης που συναντάται στη σύγχρονη διαμόρφωση της οικονομικής ζωής, είναι οι ατομικές επιχειρήσεις. Αυτές, διευθύνονται αποκλειστικά από το φορέα τους, που είναι φυσικό πρόσωπο. Η ευκίνησία, η ταχεία λήψη

αποφάσεων και η ικανότητα άμεσης προσαρμογής στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς, είναι τα μεγάλα προσόντα τους. Στον αντίποδα όμως των πλεονεκτημάτων των ατομικών επιχειρήσεων, εμφανίζονται τα μειονεκτήματά τους. Το μεγαλύτερο από αυτά, συνίσταται στο ότι, το ένα και μοναδικό φυσικό πρόσωπο που αποτελεί το φορέα τους, δεν επιτρέπει την ανάπτυξή τους, πέραν ορισμένων ορίων, τα οποία θεωρούνται μικρά. Προσέτι, μειονέκτημα αποτελεί και το πρόβλημα της διαδοχής του επιχειρηματία και της συνέχισης της επιχείρησης, όταν οι κληρονόμοι του δεν διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες. Για τους λόγους αυτούς, οι ατομικές επιχειρήσεις, εμφανίζονται στην πράξη να αναζητούν νέες μορφές λειτουργίας και ανάπτυξης, προκειμένου να ανταποκριθούν στις νέες και συνεχώς εξελισσόμενες απαιτήσεις της αγοράς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ (ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ) ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

2.1 ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ

Κάθε εταιρικός τύπος που προβλέπεται από το νόμο έχει διαφορετική δομή, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν αυτόν που εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες και τα συμφέροντά τους. Κατά τη διάρκεια όμως της εταιρικής ζωής μπορεί να μεταβληθούν οι συνθήκες που υπήρχαν κατά την ίδρυση της εταιρίας (π.χ. μεγέθυνση της επιχείρησης), ώστε να είναι σκόπιμη ή και αναγκαία η μεταβολή του εταιρικού τύπου που είχε αρχικά επιλεγεί. Μάλιστα ο νομοθέτης, ευνοεί κατά καιρούς ή και εξαναγκάζει έμμεσα - ιδίως με φορολογικές διατάξεις - τη μετατροπή μικρών ανωνύμων εταιριών σε εταιρίες περιορισμένης ευθύνης. Η μεταβολή αυτή διευκολύνεται με το θεσμό της μετατροπής.

Ως **μετατροπή**, κατά την έννοια του νόμου, νοείται, η μεταβολή της νομικής μορφής της εταιρίας σε άλλο εταιρικό τύπο, χωρίς διάλυση και εκκαθάριση αυτής και ίδρυση νέας εταιρίας, η δε εταιρική περιουσία της μεταβιβάζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου, στη μετατραπέισα, με οιονεί καθολική διαδοχή και η τελευταία (μετατραπέισα εταιρία) υποκαθίσταται αυτοδίκαια και χωρίς καμία άλλη διατύπωση, στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της μετατρεπόμενης εταιρίας. Εξακολουθεί δηλαδή να παραμένει η ταυτότητα του νομικού προσώπου της παλαιάς εταιρίας, μολονότι **η νομική μορφή αυτής μεταβάλλεται** με την ολοκλήρωση των οριζόμενων από το νόμο διατυπώσεων, οι δε εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται διακοπή.

Οι κυριότεροι λόγοι που ωθούν τις εταιρίες να μετατραπούν, είναι :

- α. Η προσαρμογή του εταιρικού τύπου στην πραγματική έκταση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της εταιρίας ή στη μεταβολή του εταιρικού της σκοπού,
- β. Η προσέλκυση πρόσθετου κεφαλαίου και
- γ. Ο περιορισμός της ευθύνης των εταίρων (ιδίως των ομόρρυθμων).

Εξάλλου, οι κυριότεροι λόγοι που ωθούν τις ατομικές επιχειρήσεις να μετατραπούν, είναι :

- α. Η ανάγκη συνεργασίας περισσότερων φυσικών προσώπων, που διαθέτουν διαφορετικά προσόντα, για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού,
- β. Η ανάγκη να εξασφαλιστεί η συνέχιση της επιχείρησης, όταν θα εκλείψει ο ιδρυτής της και
- γ. Η επιθυμία διάσπασης του εισοδήματος που προκύπτει από την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε περισσότερα φυσικά πρόσωπα, λόγω της ελάττωσης της φορολογικής επιβάρυνσης.

Εξάλλου, **σημαντικό κίνητρο** που ωθεί τις εταιρίες και τις ατομικές επιχειρήσεις να μετατραπούν, είναι η απόκτηση ορισμένων φορολογικών πλεονεκτημάτων (ιδίως εκείνων που παρέχονται με το ν/δμα 1297/1972 ή με το Ν. 2166/1993).

Τα πλεονεκτήματα της μετατροπής είναι προφανή, αφού με αυτή εξοικονομείται χρόνος και έξοδα.

Έτσι, με την καθιέρωση του θεσμού της μετατροπής, ο νομοθέτης επιδιώκει την αποφυγή της διατάραξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας της εταιρίας, η οποία θα ήταν αναπόφευκτη χωρίς το θεσμό αυτό, αφού οι εταίροι θα ήταν υποχρεωμένοι να διαλύσουν την εταιρία και να συστήσουν νέα. Η μετατροπή, η οποία πραγματοποιείται με μονομερή δικαιοπραξία της μετατρεπόμενης εταιρίας (σε αντίθεση με τη συγχώνευση η οποία αποτελεί σύμβαση) και αφορά ένα νομικό πρόσωπο, επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις που ορίζει ρητά ο νόμος (**γνήσια μετατροπή**). Επομένως στις περιπτώσεις που ο νόμος δεν προβλέπει δυνατότητα μετατροπής, η μεταβολή του εταιρικού τύπου μπορεί να επιτευχθεί κατ' αποτέλεσμα (χωρίς όμως τα πλεονεκτήματα της γνήσιας μετατροπής), μόνο με λύση και μεταβίβαση των περιουσιακών αντικειμένων (**καταχρηστική μετατροπή**).

Σημειωτέον, ότι ο όρος «**μετασχηματισμός**», στην εμπορική νομοθεσία και ορολογία, χρησιμοποιείται, μόνο στη μετατροπή εταιριών και επιχειρήσεων και όχι στη συγχώνευση, διάσπαση και απόσπαση (απόσχιση) κλάδου ή τμήματος εταιρίας ή επιχείρησης, περί των οποίων θα γίνει λόγος κατωτέρω.

2.2 ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Οι περιπτώσεις μετατροπής των εταιριών που παρουσιάζονται στην πράξη, είναι οι ακόλουθες :

1. Μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. (άρθρο 67 παρ. 1 και 3 του Ν. 2190/1920)
2. Μετατροπή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε., Ε.Ε.) σε Α.Ε. (άρθρο 67 παρ. 2 και 3 του Ν. 2190/1920, όπως η παρ. 2 αντικαταστάθηκε και η παρ. 3 προστέθηκε με το άρθρο 17 του Ν. 2239/1995 – ισχύς από 25-9-1995).
3. Μετατροπή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε., Ε.Ε.) σε Ε.Π.Ε. (άρθρο 53 του Ν.3190/1955)
4. Μετατροπή Α.Ε. σε Ε.Π.Ε. (άρθρο 66 του Ν. 2190/1920. όπως αντικ. με το άρθρο 16 του Ν. 2339/1995 – ισχύς από 25-9-1995).
5. Μετατροπή Α.Ε. σε προσωπική εταιρία (άρθρο 66α του Ν. 2190/1920, όπως προστέθηκε με το άρθρο 66 του Ν. 3604/2007)
6. Μετατροπή Ε.Ε. σε Ο.Ε (άρθρο 282 του Ν. 4072/2012).
7. Μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Ο.Ε. ή Ε.Ε. (άρθρο 283 του Ν. 4072/2012).
8. Μετατροπή Ι.Κ.Ε. σε άλλη εταιρική μορφή (άρθρο 106 του Ν. 4072/2012).
9. Μετατροπή άλλης εταιρικής μορφής σε Ι.Κ.Ε. (άρθρο 107 του Ν. 4072/2012).
10. Μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε.

Από τις προαναφερόμενες δέκα περιπτώσεις μετατροπής, μόνο για τις εννέα πρώτες από αυτές (α.α. 1 έως και 9) υπάρχει προς τούτο ρητή νομοθετική ρύθμιση (όπως παραπάνω εκτέθηκε). Πλην όμως, η έλλειψη ειδικών διατάξεων για τη δέκατη περίπτωση μετατροπής (α.α. 10), δεν εμπόδισε τις σχετικές συναλλαγές, αφού στην πράξη ακολουθήθηκαν οι προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις διαδικασίες μετατροπής και για την περίπτωση

αυτή που ο νόμος σιωπούσε. Έτσι, προέκυψε η καταχρηστική μετατροπή (περίπτωση που δεν ρυθμίζεται από το νόμο) παράλληλα με τη γνήσια μετατροπή (που ρυθμίζεται με ειδικές διατάξεις).

Σημειώνεται ότι, όταν γίνεται μετατροπή επιχείρησης οποιασδήποτε νομικής μορφής, ο Α.Φ.Μ. που αποδόθηκε στο νομικό πρόσωπο της εταιρίας, παραμένει ο ίδιος και δεν αλλάζει, οποιαδήποτε ,μεταβολή και αν επέλθει στη νομική του μορφή, όπως αν η Ε.Π.Ε. μετατραπεί σε Α.Ε., η Ο.Ε. μετατραπεί σε Ε.Π.Ε. κλπ.

2.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΡΗΤΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ (ΓΝΗΣΙΑ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ)

2.3.1 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Το άρθρο 67 παρ. 1 και 3 του Ν. 2190/1920 «*περί Ανωνύμων Εταιριών*» ρυθμίζει ευθέως τη μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας μετατροπής, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση. Επιπλέον, η ως άνω μετατροπή, μπορεί να υπαχθεί στις φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις που προβλέπονται από το ν.δ/μα 1297/1972 και το Ν. 2166/1993 (άρθρα 1-5), υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς που τίθενται με τα ως άνω νομοθετήματα, όπως κατωτέρω εκτίθεται και υπό την αυτονόητη προϋπόθεση, ότι προς το σκοπό του μετασχηματισμού τους, μπορούν να επιλέξουν, **παράλληλα** με την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Ν. 2190/1920 «*περί Ανωνύμων Εταιριών*» και του Ν. 3190/1955 «*περί Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης*», ή τη διαδικασία μετασχηματισμού που προβλέπεται από το ως άνω ν.δ/μα, ή τη διαδικασία μετασχηματισμού που προβλέπεται από τον ως άνω νόμο.

Η διαδικασία για τη μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε., είναι η ακόλουθη :

1. Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων (ενεργητικού και παθητικού) της μετατρεπόμενης Ε.Π.Ε. από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων¹ του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

Η προαναφερόμενη Επιτροπή ορίζεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης (πρώην Εμπορίου), ύστερα από αίτηση της Ε.Π.Ε. που υποβάλλεται από το διαχειριστή της εταιρίας στη Διεύθυνση του Υπουργείου Ανάπτυξης (πρώην Εμπορίου) της Νομαρχίας της έδρας της εταιρίας, συνοδευόμενη από πρόσφατο ισολογισμό αυτής (εταιρίας).

Έργο της Επιτροπής, είναι η εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της εταιρίας και ο προσδιορισμός της Καθαρής αυτής Θέσης. Για το σκοπό δε αυτό, υποχρεούται, μέσα σε δύο (2) μήνες από το διορισμό της, να υποβάλει τη σχετική της έκθεση (έκθεση εκτίμησης) στο Υπουργείο Ανάπτυξης (πρώην Εμπορίου) και να την κοινοποιήσει και στην ενδιαφερόμενη εταιρία. Σημειωτέον ότι, ο λόγος για τον οποίο ο νόμος επιβάλλει την εκτίμηση της περιουσίας της μετατρεπόμενης εταιρίας από την ως άνω Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, είναι η διασφάλιση, ότι το κεφάλαιο της Α.Ε. που θα προκύψει από την μετατροπή, δεν θα είναι εικονικό, αλλά πραγματικό.

Εάν όμως η μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. λάβει χώρα με βάση τις διατάξεις του Ν. 2166/1993, δεν απαιτείται - κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Ν. 2190/1920 και του Ν. 3190/1955 η οποία (παρέκκλιση) αφορά αποκλειστικά τις αξίες ενοποίησης των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού της μετατρεπόμενης εταιρίας - η εκτίμηση της περιουσίας της μετατρεπόμενης εταιρίας, αλλά η διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων, που διενεργείται, είτε από εμπειρογνώμονες φοροτεχνικούς, είτε από Ορκωτό Ελεγκτή, είτε από την προαναφερόμενη Επιτροπή Εμπειρογνομόνων (άρθρο 1 του Ν. 2166/1993).

Το κατώτερο όριο του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε., που θα προκύψει από τη μετατροπή της Ε.Π.Ε., δεν μπορεί να είναι λιγότερο από 24.000 ευρώ (άρθρο 8 παρ. 2 του Ν.

---

¹ Η Επιτροπή αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ.1, είναι τριμελής και απαρτίζεται:

- από έναν ή δύο υπαλλήλους του Υπουργείου Ανάπτυξης (Τομέας Εμπορίου) ή της αρμόδιας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, πτυχιούχους ανώτατης σχολής, με τριετή τουλάχιστον υπηρεσία,
- ή από έναν ή δύο ορκωτούς ελεγκτές – λογιστές ή ορκωτούς εκτιμητές κατά περίπτωση, και από
- έναν εμπειρογνώμονα, εκπρόσωπο του αρμόδιου Επιμελητηρίου

Τα μέλη της επιτροπής δεν πρέπει να έχουν οποιαδήποτε εξάρτηση από την εταιρία, την περιουσία της οποίας πρόκειται να εκτιμήσουν.

Η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων ορίζεται από τον Υπουργό Εμπορίου (αρμόδιο Νομάρχη), μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από της υποβολής προς αυτόν αίτησης της μετατρεπόμενης εταιρίας ή κοινής αίτησης των συγχωνευόμενων εταιριών.

2190/1920, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 εδαφ. α του άρθρου 6 της από 12-12-2012 Π.Ν.Π., Φ.Ε.Κ. Α 240/12-12-2012) και σε περίπτωση που η Καθαρή Θέση της εταιρίας είναι μικρότερη από το ποσό αυτό, η διαφορά καλύπτεται με νέα εισφορά των παλαιών ή και νέων εταίρων, σε χρήμα ή σε είδος.

Εάν όμως η μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. υπαχθεί στο καθεστώς του ν.δ/τος 1297/1972 ή του Ν. 2166/1993, θα πρέπει, η εταιρία (Α.Ε.) που θα προέλθει από τη μετατροπή, να έχει ολοσχερώς καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο, τουλάχιστον 300.000 ευρώ (100.000.000 δραχμές), κατ' άρθρο 2 παρ. 5 του Ν. 2166/1993, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 8 του άρθρου 11 του Ν. 2579/1998 και κατ' άρθρο 4 περ. α του ν.δ/τος 1297/1972, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 11 του Ν. 2579/1998.

Η ονομαστική αξία των μετοχών που θα εκδώσει η Α.Ε. για να δώσει στους εταίρους της μετατρεπόμενης εταιρίας (Ε.Π.Ε.), πρέπει να είναι ίση με το εταιρικό μερίδιο ή με ακριβές πολλαπλάσιο του και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 100 ευρώ.

2. Λήψη απόφασης της συνέλευσης των εταίρων για τη μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε.

Βασική προϋπόθεση για τη μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε., είναι η λήψη σχετικής απόφασης της συνέλευσης των εταίρων της Ε.Π.Ε., η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των τριών τετάρτων (3/4) του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα (3/4) του όλου εταιρικού κεφαλαίου (άρθρο 38 παρ. 1 του Ν. 3190/1955). Οι εταίροι της Ε.Π.Ε., που διαφώνησαν για τη μετατροπή της εταιρίας σε Α.Ε., μπορούν να μεταβιβάσουν τα μερίδιά τους σε τρίτους, έστω και αν το καταστατικό περιέχει διάταξη που απαγορεύει τη μεταβίβαση των μεριδίων.

3. Σύνταξη του καταστατικού της Α.Ε.

Η απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, που περιλαμβάνει τα ουσιώδη στοιχεία του καταστατικού της Α.Ε. (νομικό περιεχόμενο του καταστατικού κατ' άρθρο 2 του Ν. 2190/1920), καθώς και τη σύνθεση του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου της και τους Ελεγκτές της πρώτης εταιρικής χρήσης, πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου (άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2190/1920). Εάν κάποιος από τους εταίρους που υπέγραψε για τη λήψη της απόφασης περί μετατροπής, δεν εμφανισθεί ενώπιον

της **Υπηρεσίας Μίας Στάσης**² για την κατάρτιση του καταστατικού ή αρνείται να υπογράψει τη συμβολαιογραφική πράξη και χωρίς τη ψήφο του δεν συμπληρώνεται η απαιτούμενη διπλή πλειοψηφία των τριών τετάρτων (3/4) των μερίδων και των μεριδίων, τότε δεν είναι δυνατή η επίτευξη της μετατροπής.

Το συμβολαιογραφικό έγγραφο της μετατροπής, πρέπει να περιέχει, το ιστορικό της μετατροπής και την απόφαση των εταίρων, ολόκληρο το καταστατικό της Α.Ε. που προέρχεται από τη μετατροπή της Ε.Π.Ε., καθώς και την κάλυψη και καταβολή του κεφαλαίου της που συντελείται με την εισφορά της περιουσίας της μετατρέπομενης εταιρίας. Στο συμβόλαιο, καταχωρείται υποχρεωτικά και η έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων.

4. Έγκριση του καταστατικού και χορήγηση της άδειας σύστασης της Α.Ε.

Το συμβολαιογραφικό έγγραφο της μετατροπής υποβάλλεται για έγκριση στη Διεύθυνση του Υπουργείου Ανάπτυξης (πρώην Εμπορίου) της Νομαρχίας της έδρας της Α.Ε. (άρθρο 4 του Ν. 2190/1920). Ο Νομάρχης, ύστερα από έλεγχο, παρέχει την άδεια σύστασης της Α.Ε. και την έγκριση του καταστατικού της, καθώς και τον Αριθμό Μητρώου της εταιρίας (άρθρο 4 του Ν. 2190/1920).

Σημειώνεται ότι, ο ως άνω έλεγχος νομιμότητας (και όχι σκοπιμότητας) που ασκεί ο αρμόδιος Νομάρχης, **δεν καταργήθηκε** από το Ν. 3853/2010, αλλά εξακολουθεί κατ' εξαίρεση να ισχύει, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 11 αυτού.

Σημειώνεται επίσης ότι, στο Γ.Ε.ΜΗ.³, πρέπει να υποβληθεί αποδεικτικό καταβολής προς το Δημόσιο Ταμείο του Φ.Σ.Κ., υπολογιζόμενου σε ποσοστό 1% επί του κεφαλαίου της

---

² Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ββ του Ν 3853/2010, όπως τροποποιήθηκε με τους Ν. 4072/2012 και 4093/2012, ως «Υπηρεσία Μίας Στάσης», για τη σύσταση Ε.Π.Ε., Α.Ε., καθώς και σε όλες τις περιπτώσεις που απαιτείται σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, ορίζεται ο συμβολαιογράφος που συντάσσει το συμβολαιογραφικό έγγραφο. Το ίδιο ισχύει και για τις Ι.Κ.Ε., όταν το καταστατικό τους απαιτεί σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου.

³ Με το Ν. 3419/2005, όπως τροποποιήθηκε με τους Ν.4013/2011, 4038/2012 και 4072/2012 συστάθηκε Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), στο οποίο **εγγράφονται υποχρεωτικά από 1-1-2013** (Υ.Α. Κ1 – 941/2012 Φ.Ε.Κ. 1468B), τα φυσικά πρόσωπα που είναι έμποροι και διαθέτουν επαγγελματική κατοικία ή εγκατάσταση στην ημεδαπή και β) η ένωση προσώπων που ασκεί εμπορία στην ημεδαπή, καθώς και κάθε εμπορική εταιρία, εφόσον η σύστασή της έγινε κατά το ελληνικό δίκαιο, δηλαδή η Ο.Ε., η Ε.Ε. (απλή ή κατά μετοχές), ο αστικός συνεταιρισμός, η Ι.Κ.Ε., η Ε.Π.Ε. και η Α.Ε. Με την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. των νομικών γεγονότων, δηλώσεων, εγγράφων και λοιπών στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3419/2005, επέρχονται, ως προς τις Ο.Ε., τις Ε.Ε. (απλές ή κατά μετοχές), τις Α.Ε., τις Ε.Π.Ε., τις Ι.Κ.Ε., τους αστικούς συνεταιρισμούς, τις εταιρίες που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ, δ και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του νόμου αυτού και τους υπόχρεους που αναφέρονται στην περίπτωση β της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ιδίου νόμου, τα ακόλουθα αποτελέσματα:

α. Τα προαναφερόμενα υπό σύσταση νομικά πρόσωπα, αποκτούν νομική προσωπικότητα.

β. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που ρυθμίζουν τη μετατροπή

Α.Ε., που απομένει μετά την αφαίρεση του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε., για το οποίο έχει καταβληθεί τέτοιος φόρος.

5. Δημοσιότητα της εγκριτικής απόφασης περί μετατροπής.

Η απόφαση του Νομάρχη για τη σύσταση της Α.Ε. και την έγκριση του καταστατικού της υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 1 και 2 του Ν. 3190/1955, του άρθρου 7β παρ. 1 του Ν. 2190/1920 και του άρθρου 1 παρ. 1 περ. β του Ν. 3419/2005 «Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και Εκσυγχρονισμός της Επιμελητηριακής Νομοθεσίας». Τα αποτελέσματα της μετατροπής επέρχονται, μετά, **α)** την καταχώρηση του καταστατικού της Α.Ε. και της εγκριτικής απόφασης του Νομάρχη στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας, **β)** τη δημοσίευση ανακοίνωσης (περίληψης) στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. (όπως μετονομάστηκε με το άρθρο 13 του Ν. 3419/2005), στην οποία αναφέρεται, ο αριθμός (γενικός και ειδικός) καταχώρησης του καταστατικού στο Πρωτοδικείο, **γ)** την καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών που τηρείται στη Νομαρχία της έδρας της εταιρίας, της απόφασης του Νομάρχη για τη σύσταση της Α.Ε. και την έγκριση του καταστατικού της, **δ)** τη δημοσίευση ανακοίνωσης (περίληψης) στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ., στην οποία αναφέρεται, η ως άνω καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών, της απόφασης του Νομάρχη για τη σύσταση της Α.Ε. και την έγκριση του καταστατικού της και **ε)** την καταχώρηση του καταστατικού της Α.Ε. στο

ή το μετασχηματισμό των εταιριών, συντελείται η μετατροπή των υπόχρεων εταιριών σε Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε., αστικούς συνεταιρισμούς και σε εταιρίες που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ, δ και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του νόμου αυτού.

γ. Επέρχεται η τροποποίηση του καταστατικού.

δ. Συντελείται η συγχώνευση ή η διάσπαση, με μόνη την εγγραφή και πριν από τη διαγραφή της εταιρίας που απορροφάται ή διασπάται.

ε. Επέρχεται η λύση, μετά από απόφαση των εταίρων ή έκδοση σχετικής διοικητικής πράξης.

στ. Επέρχεται η αναβίωση.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, από 1-1-2013 και εφεξής, αποκλειστικά αρμόδια για οποιαδήποτε μεταγενέστερη καταχώρηση στη Μερίδα του υπόχρεου κατά τα οριζόμενα στο Ν. 3419/2005 είναι η υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. Έτσι, βεβαιώσεις, αντίγραφα και αποσπάσματα για πράξεις που προηγούνται της εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ., χορηγούνται από τις αρχές που τηρούσαν το οικείο μητρώο πριν την εγγραφή του υπόχρεου στο Γ.Ε.ΜΗ., ενώ βεβαιώσεις, αντίγραφα και αποσπάσματα για πράξεις που ακολουθούν την εγγραφή στο Γ.Ε.ΜΗ., χορηγούνται μόνο από την υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. Μετά από υποβολή σχετικού αιτήματος από τον υπόχρεο οι υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. μπορούν να ζητούν από τις αρχές που τηρούν τα μητρώα και βιβλία της παρ. 3 του άρθρου 18 του Ν. 3419/2005 να ανακαλούν και να διαβιβάζουν τα δεδομένα που αφορούν στις καταχωρήσεις του υπόχρεου, προκειμένου αυτά να εισαχθούν στο Γ.Ε.ΜΗ. Μετά την παραπάνω εισαγωγή, αποκλειστικά αρμόδιες για τη χορήγηση βεβαιώσεων στον υπόχρεο, καθίστανται οι ανωτέρω υπηρεσίες του Γ.Ε.ΜΗ.

Όλα τα φυσικά πρόσωπα που είναι έμποροι, καθώς και όλες οι εταιρίες οποιασδήποτε μορφής που έχουν συσταθεί πριν από την 1-1-2013 υποχρεούνται να απογραφούν στις υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. μέχρι τις 31-12-2012.

Γ.Ε.ΜΗ από το οποίο λαμβάνει Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης (άρθρο 15 παρ. 1 περ. β του Ν. 3419/2005). Πριν από την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας, η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα.

6. Σημειώνεται ότι, μετά την ολοκλήρωση της μετατροπής, δεν απαιτείται η διενέργεια απογραφής και σύνταξης ισολογισμού της μετατραπέυσας εταιρίας, αφού, όπως προαναφέρθηκε (στοιχ. 2.1), με την μετατροπή, δεν ιδρύεται νέο νομικό πρόσωπο, αλλά απλώς μεταβάλλεται ο νομικός του τύπος.

2.3.2 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) ΣΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Το άρθρο 67 παρ. 2 και 3 του Ν. 2190/1920 ρυθμίζει ευθέως τη μετατροπή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) σε ανώνυμη εταιρία και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας μετατροπής, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση. Επιπλέον, η ως άνω μετατροπή, μπορεί να υπαχθεί στις φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις που προβλέπονται από το ν.δ/μα 1297/1972 και το Ν. 2166/1993 (άρθρα 1-5), υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς που τίθενται με τα ως άνω νομοθετήματα, όπως κατωτέρω εκτίθεται και υπό την αυτονόητη προϋπόθεση, ότι προς το σκοπό του μετασχηματισμού τους, μπορούν να επιλέξουν, **παράλληλα** με την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Ν. 2190/1920 «*περί Ανωνύμων Εταιριών*», ή τη διαδικασία μετασχηματισμού που προβλέπεται από το ως άνω ν.δ/μα, ή τη διαδικασία μετασχηματισμού που προβλέπεται από τον ως άνω νόμο. Σημειωτέον ότι, εάν η προσωπική εταιρία τηρεί βιβλία δεύτερης (Β΄) κατηγορίας του Κ.Β.Σ., μπορεί να υπαχθεί μόνο στις διατάξεις του ν.δ/τος 1297/1972, όχι όμως και του Ν. 2166/1993 κατά ρητή επιταγή της διάταξης του άρθρου 1 παρ. 2 αυτού.

Η διαδικασία για τη μετατροπή της Ο.Ε. ή της Ε.Ε. σε Α.Ε., η οποία προσομοιάζει με αυτή που ακολουθείται για τη μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. (όπως αμέσως προηγουμένως εκτέθηκε με στοιχ. 2.3.1), είναι η ακόλουθη :

1. Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων (ενεργητικού και παθητικού) της μετατρεπόμενης προσωπικής εταιρίας από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920 που γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού. Σημειωτέον ότι, το κατώτερο όριο του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε., που θα προκύψει από τη μετατροπή της προσωπικής εταιρίας, δεν μπορεί να είναι λιγότερο από 24.000 ευρώ (άρθρο 8 παρ. 2 του Ν. 2190/1920, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 εδαφ. α του άρθρου 6 της από 12-12-2012 Π.Ν.Π., Φ.Ε.Κ. Α 240/12-12-2012) ολοσχερώς καταβεβλημένο.

2. Λήψη απόφασης για τη μετατροπή, από όλους τους εταίρους της προσωπικής εταιρίας, εκτός εάν το καταστατικό της ορίζει διαφορετικά, δηλαδή αρκείται προς τούτο σε πλειοψηφική απόφαση με βάση το συνολικό αριθμό των εταίρων (άρθρο 253 του Ν. 4072/2012). Η ως άνω απόφαση λαμβάνεται, μετά την εκτίμηση της περιουσιακής της κατάστασης από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων και τη σύνταξη σχετικής έκθεσης η οποία πρέπει να έχει κοινοποιηθεί στην εταιρία.

3. Σύνταξη του καταστατικού της Α.Ε.

Η απόφαση των εταίρων της προσωπικής εταιρίας, που περιλαμβάνει τα ουσιώδη στοιχεία του καταστατικού της Α.Ε. (νομικό περιεχόμενο του καταστατικού κατ' άρθρο 2 του Ν. 2190/1920), καθώς και τη σύνθεση του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου της και τους Ελεγκτές της πρώτης εταιρικής χρήσης, πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου (άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2190/1920). Στο σύμβολαιο, καταχωρείται υποχρεωτικά και η έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων. Κάθε εταίρος, λαμβάνει μετοχές της Α.Ε. ανάλογα με την αξία της εταιρικής του μερίδας. Η Α.Ε. μπορεί να διατηρήσει την επωνυμία της μετατραπέυσας εταιρίας, εφαρμόζοντας και τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2190/1920.

4. Έγκριση του καταστατικού και χορήγηση της άδειας σύστασης της Α.Ε.

Το συμβολαιογραφικό έγγραφο της μετατροπής υποβάλλεται για έγκριση στη Διεύθυνση του Υπουργείου Ανάπτυξης (πρώην Εμπορίου) της Νομαρχίας της έδρας της Α.Ε. (άρθρο 4 του Ν. 2190/1920). Ο Νομάρχης, ύστερα από έλεγχο, παρέχει την άδεια σύστασης

της Α.Ε. και την έγκριση του καταστατικού της, καθώς και τον Αριθμό Μητρώου της εταιρίας.

Σημειώνεται ότι στο Γ.Ε.ΜΗ, πρέπει να υποβληθεί και αποδεικτικό καταβολής προς το Δημόσιο Ταμείο του Φ.Σ.Κ, υπολογιζόμενου σε ποσοστό 1% επί του κεφαλαίου της Α.Ε., που απομένει μετά την αφαίρεση του κεφαλαίου της προσωπικής εταιρίας, για το οποίο έχει καταβληθεί τέτοιος φόρος.

5. Δημοσιότητα της εγκριτικής απόφασης περί μετατροπής.

Η απόφαση του Νομάρχη για τη σύσταση της Α.Ε. και την έγκριση του καταστατικού της υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 42, 43 και 44 του ΕμπΝ, του άρθρου 7β παρ. 1 του Ν. 2190/1920 και του άρθρου 1 παρ. 1 εδ. β του Ν. 3419/2005. Τα αποτελέσματα της μετατροπής επέρχονται, μετά, **α)** την καταχώρηση της εγκριτικής απόφασης και του καταστατικού της εταιρίας, στα οικεία βιβλία του Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας, **β)** τη τοιχοκόλληση περίληψης της ως άνω εγκριτικής απόφασης και του καταστατικού της εταιρίας, επί τρεις (3) μήνες, στο ακροατήριο του Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας, **γ)** την καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών που τηρείται στη Νομαρχία της έδρας της εταιρίας, της απόφασης του Νομάρχη για τη σύσταση της Α.Ε. και την έγκριση του καταστατικού της, **δ)** τη δημοσίευση ανακοίνωσης (περίληψης) στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ., στην οποία αναφέρεται, η ως άνω καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών, της απόφασης του Νομάρχη για τη σύσταση της Α.Ε. και την έγκριση του καταστατικού της και **ε)** την καταχώρηση του καταστατικού της Α.Ε. στο Γ.Ε.ΜΗ από το οποίο λαμβάνει Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης (άρθρο 15 παρ. 1 περ. β του Ν. 3419/2005). Πριν από την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας, η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα.

6. Έγγραφο συγκατάθεση των πιστωτών της μετατρεπόμενης εταιρίας για τη μετατροπή της προσωπικής εταιρίας σε Α.Ε.

Σε περίπτωση που δεν ζητηθεί ή δεν ληφθεί τέτοια συγκατάθεση, οι ομόρρυθμοι εταίροι της μετατραπέυσας ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, εξακολουθούν να ευθύνονται απεριόριστα και σε ολόκληρο απέναντι στους τρίτους για τις εταιρικές υποχρεώσεις που γεννήθηκαν μέχρι το χρόνο συντέλεσης των διατυπώσεων δημοσιότητας.

7. Σημειώνεται ότι, μετά την ολοκλήρωση της μετατροπής, δεν απαιτείται η διενέργεια απογραφής και σύνταξης ισολογισμού της μετατραπέυσας εταιρίας, εφόσον αυτή

τηρούσε βιβλία τρίτης (Γ') κατηγορίας του Κ.Β.Σ, αφού, όπως προαναφέρθηκε (στοιχ. 2.1), με την μετατροπή, δεν ιδρύεται νέο νομικό πρόσωπο, αλλά απλώς μεταβάλλεται ο νομικός του τύπος.

2.3.3 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) ΣΕ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το άρθρο 53 του Ν. 3190/1955 ρυθμίζει ευθέως τη μετατροπή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) σε Ε.Π.Ε. και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας μετατροπής, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση. Επιπλέον, η ως άνω μετατροπή, μπορεί να υπαχθεί στις φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις που προβλέπονται από το ν.δ/μα 1297/1972 και το Ν. 2166/1993 (άρθρα 1-5), υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς που τίθενται με τα ως άνω νομοθετήματα, όπως κατωτέρω εκτίθεται και υπό την αυτονόητη προϋπόθεση, ότι προς το σκοπό του μετασχηματισμού τους, μπορούν να επιλέξουν, **παράλληλα** με την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Ν. 3190/1955 «περί Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης», ή τη διαδικασία μετασχηματισμού που προβλέπεται από το ως άνω ν.δ/μα, ή τη διαδικασία μετασχηματισμού που προβλέπεται από τον ως άνω νόμο. Σημειωτέον ότι, εάν η προσωπική εταιρία τηρεί βιβλία δεύτερης (Β') κατηγορίας του Κ.Β.Σ., μπορεί να υπαχθεί μόνο στις διατάξεις του ν.δ/τος 1297/1972, όχι όμως και του Ν. 2166/1993 κατά ρητή επιταγή της διάταξης του άρθρου 1 παρ. 2 αυτού.

Η διαδικασία για τη μετατροπή της Ο.Ε. ή της Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε., είναι η ακόλουθη :

1. Λήψη απόφασης των εταίρων για τη μετατροπή της προσωπικής εταιρίας σε Ε.Π.Ε.

Βασική προϋπόθεση για τη μετατροπή προσωπικής εταιρίας σε Ε.Π.Ε. είναι η λήψη σχετικής ομόφωνης απόφασης από όλους τους εταίρους της, εκτός εάν το καταστατικό της ορίζει διαφορετικά, δηλαδή αρκείται προς τούτο σε πλειοψηφική απόφαση με βάση το συνολικό αριθμό των εταίρων (άρθρο 253 παρ. 2 του Ν. 4072/2012.). Σε περίπτωση που έχει συμφωνηθεί ότι κάποιος ή κάποιοι από τους εταίρους της μετατρεπόμενης εταιρίας δεν θα

μετάσχουν στην Ε.Π.Ε., θα πρέπει να αποχωρήσουν από αυτή με τροποποίηση του καταστατικού της, πριν από τη διαδικασία μετατροπής.

Η ως άνω απόφαση λαμβάνεται, μετά την εκτίμηση της περιουσιακής της κατάστασης από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων και τη σύνταξη σχετικής έκθεσης, η οποία πρέπει να έχει κοινοποιηθεί στη μετατρεπόμενη εταιρία, όπως αμέσως κατωτέρω εκτίθεται.

2. Υποβολή αίτησης για σύσταση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν.2190/1920.

Οι διαχειριστές της προσωπικής εταιρίας πρέπει να υποβάλλουν σχετική αίτηση προς τη Διεύθυνση του Υπουργείου Ανάπτυξης (πρώην Εμπορίου) της Νομαρχίας της έδρας της εταιρίας, συνοδευόμενη από πρόσφατο ισολογισμό αυτής, ο οποίος θα είναι **εσωλογιστικός** (δηλαδή θα προκύψει από τα βιβλία) αν τηρεί βιβλία τρίτης (Γ') κατηγορίας του Κ.Β.Σ., αλλιώς θα είναι **εξωλογιστικός** (δηλαδή θα προκύψει με πραγματική απογραφή).

3. Ενέργειες της Επιτροπής του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

Η ως άνω Επιτροπή, μόλις συσταθεί, επισκέπτεται τα γραφεία και τις εγκαταστάσεις της μετατρεπόμενης εταιρίας, προκειμένου να διενεργήσει αυτοψία στα βιβλία και στα περιουσιακά αυτής στοιχεία. Στη συνέχεια εκτιμά την αξία όλων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της εταιρίας κατά την ημερομηνία ισολογισμού και προσδιορίζει τη θετική Καθαρή Θέση αυτής που θα αποτελέσει το εταιρικό κεφάλαιο της Ε.Π.Ε.

4. Δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ. της έκθεσης εκτίμησης.

Μετά τη σύνταξη της έκθεσης εκτίμησης, η επιτροπή του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, την υποβάλλει αμελλητί στη Νομαρχία και τη κοινοποιεί στην ενδιαφερόμενη (μετατρεπόμενη) εταιρία, η δε τελευταία, φροντίζει για τη δημοσίευσή της στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. – Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ.

5. Σύνταξη καταστατικού - συμβολαιογραφική πράξη σύστασης της Ε.Π.Ε.

Η απόφαση των εταίρων, που περιλαμβάνει τα ουσιώδη στοιχεία του καταστατικού της Ε.Π.Ε. (νομικό περιεχόμενο του καταστατικού κατ' άρθρο 6 παρ. 2 του Ν. 3190/1955), πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου (άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 3190/1955), ενώπιον της **Υπηρεσίας Μίας Στάσης**, στο οποίο επίσης περιλαμβάνεται ολόκληρη η έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων. Έτσι, το καταστατικό της Ε.Π.Ε., μαζί

με την έκθεση εκτίμησης της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων και τη σχετική απόφαση των εταίρων περί μετατροπής, αποτελούν τη συμβολαιογραφική πράξη μετατροπής-σύστασης της Ε.Π.Ε. Η πράξη αυτή, πρέπει να υπογραφεί από όλους τους εταίρους της μετατρεπόμενης εταιρίας ενώπιον της ως άνω Υπηρεσίας.

Το κατώτερο όριο του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε., που θα προκύψει από τη μετατροπή της προσωπικής εταιρίας, δεν μπορεί να είναι λιγότερο από 2.400 ευρώ (άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 3190/1955, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 εδαφ. β του άρθρου 6 της από 12-12-2012 Π.Ν.Π., Φ.Ε.Κ. Α 240/12-12-2012) και το μισό του ποσού αυτού πρέπει να είναι καταβεβλημένο σε μετρητά. Εάν το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. είναι ίσο με τη Καθαρή Θέση της προσωπικής εταιρίας, τότε οι εταίροι αυτής μετέχουν στο κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. κατά την ίδια αναλογία. Σε περίπτωση που κάποιος από τους εταίρους καταβάλει συμπληρωματικές εισφορές σε είδος ή σε μετρητά στο μετασχηματισμό του αρχικού κεφαλαίου της Ε.Π.Ε., θα πρέπει να εκτιμηθούν από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, ώστε να μεταβληθεί η αναλογία συμμετοχής του στην Ε.Π.Ε.

Η επωνυμία της προσωπικής εταιρίας μπορεί να διατηρηθεί και ως επωνυμία της Ε.Π.Ε. με τη προσθήκη των λέξεων «*Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης*». Σε περίπτωση αλλαγής της επωνυμίας της εταιρίας, χρειάζεται να γίνει προέλεγχος αυτής στο Γ.Ε.ΜΗ. πριν τη σύνταξη του συστατικού συμβολαίου.

6. Διατυπώσεις δημοσιότητας.

Το αντίγραφο της εταιρικής σύμβασης (καταστατικό), υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3190/1955 και του άρθρου 1 παρ. 1 περ. β του Ν. 3419/2005. Ειδικότερα, εντός δέκα πέντε (15) ημερών από την κατάρτιση της εταιρικής σύμβασης, αντίγραφο αυτής υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για θεώρηση και καταβολή του Φ.Σ.Κ. υπολογιζόμενου σε ποσοστό 1% επί του συνολικού κεφαλαίου της Ε.Π.Ε., που απομένει μετά την αφαίρεση του κεφαλαίου της προσωπικής εταιρίας, για το οποίο έχει καταβληθεί τέτοιος φόρος, το ίδιο δε αντίγραφο θεωρείται από το Ταμείο Νομικών, από το Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων και από το οικείο Επιμελητήριο, το οποίο ελέγχει το δικαίωμα χρήσης της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της Ε.Π.Ε. Τέλος, το ως άνω αντίγραφο με τις επ' αυτού θεωρήσεις, υποβάλλεται εντός μηνός από την αρχική κατάρτισή του, στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας προς καταχώριση στο Μητρώο Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης, καθώς και στο Γ.Ε.ΜΗ από το οποίο λαμβάνει Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης (άρθρο 15 παρ. 1 περ. β του Ν. 3419/2005). Στη συνέχεια, με δαπάνες της ενδιαφερόμενης (μετατρεπόμενης) εταιρίας, δημοσιεύεται ανακοίνωση στο

Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. για την καταχώρηση της εταιρίας στο Μητρώο Ε.Π.Ε και στο Γ.Ε.ΜΗ. Πριν από την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας, η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα.

7. Έγγραφο συγκατάθεση των πιστωτών της μετατρεπόμενης εταιρίας για τη μετατροπή της προσωπικής εταιρίας σε Ε.Π.Ε.

Σε περίπτωση που δεν ζητηθεί ή δεν ληφθεί τέτοια συγκατάθεση, οι ομόρρυθμοι εταίροι της μετατραπέυσας ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, εξακολουθούν να ευθύνονται απεριόριστα και σε ολόκληρο απέναντι στους τρίτους για τις εταιρικές υποχρεώσεις που γεννήθηκαν μέχρι το χρόνο συντέλεσης των διατυπώσεων δημοσιότητας.

8. Διαγραφή της προσωπικής εταιρίας.

Η διαγραφή της προσωπικής εταιρίας από τα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου, γίνεται με την υποβολή ενός Φ.Ε.Κ., με την παραπάνω ανακοίνωση, στη Γραμματεία του οικείου Πρωτοδικείου.

9. Παύση εργασιών της προσωπικής εταιρίας.

Η προσωπική εταιρία πρέπει να υποβάλλει δήλωση οριστικής παύσης των εργασιών της στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντός τριάντα (30) ημερών. Επιπλέον, πρέπει να προσκομίσει τα βιβλία και τα στοιχεία της για ακύρωση και διαγραφή της από το φορολογικό μητρώο.

10. Έναρξη εργασιών της Ε.Π.Ε.

Η Ε.Π.Ε. πρέπει να υποβάλλει δήλωση έναρξης των εργασιών της στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντός τριάντα (30) ημερών.

11. Σημειώνεται ότι, μετά την ολοκλήρωση της μετατροπής, δεν απαιτείται η διενέργεια απογραφής και σύνταξης ισολογισμού της μετατραπέυσας εταιρίας, εφόσον αυτή τηρούσε βιβλία τρίτης (Γ') κατηγορίας του Κ.Β.Σ., αφού, όπως προαναφέρθηκε (στοιχ. 2.1), με την μετατροπή, δεν ιδρύεται νέο νομικό πρόσωπο, αλλά απλώς μεταβάλλεται ο νομικός του τύπος.

2.3.4 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΣΕ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το άρθρο 66 παρ. 1 του Ν. 2190/1920, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 2339/1995, ρυθμίζει ευθέως τη μετατροπή της Α.Ε. σε Ε.Π.Ε. και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας μετατροπής, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση. Σημειωτέον, ότι η ως άνω μετατροπή, δεν μπορεί να υπαχθεί στις φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις που προβλέπονται, από το ν.δ/μα 1297/1972 κατά ρητή επιταγή του άρθρου 1 αυτού.

Η διαδικασία για τη μετατροπή της Α.Ε. σε Ε.Π.Ε., είναι η ακόλουθη :

1. Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων (ενεργητικού και παθητικού) της μετατρεπόμενης Α.Ε. από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920 που γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

2. Λήψη απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Α.Ε.

Η μετατροπή της νομικής μορφής της Α.Ε. σε Ε.Π.Ε., προϋποθέτει τη λήψη σχετικής προς τούτο απόφασης των μετόχων της εταιρίας, οι οποίοι καλούνται σε τακτική ή έκτακτη Γενική Συνέλευση. Η απόφαση πρέπει να ληφθεί με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (άρθρο 29 παρ. 3 και 31 παρ. 2 του Ν. 2190/1920), δηλαδή, απαιτείται να παρίστανται στη Γενική Συνέλευση μέτοχοι που εκπροσωπούν τα δύο τρίτα (2/3) του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου (ή αν δεν συντελεστεί η απαρτία αυτή να συγκληθεί επαναληπτική συνέλευση στην οποία αρκεί το 1/2 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου ή και δεύτερη επαναληπτική συνέλευση στην οποία αρκεί το 1/3 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου) και να ληφθεί η απόφαση με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Συνέλευση.

Η ως άνω απόφαση λαμβάνεται, μετά την εκτίμηση της περιουσιακής κατάστασης της μετατρεπόμενης Α.Ε. από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων και τη σύνταξη σχετικής έκθεσης η οποία πρέπει να έχει κοινοποιηθεί στην εταιρία.

3. Σύνταξη καταστατικού – συμβολαιογραφική πράξη σύστασης της Ε.Π.Ε.

Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Α.Ε., που περιλαμβάνει τα ουσιώδη στοιχεία του καταστατικού της Ε.Π.Ε. (νομικό περιεχόμενο του καταστατικού κατ' άρθρο 6 παρ. 2 του Ν. 3190/1955), πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου (άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 3190/1955), ενώπιον της **Υπηρεσίας Μιας Στάσης**, στο οποίο επίσης περιλαμβάνεται ολόκληρη η έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων. Έτσι, το καταστατικό της Ε.Π.Ε., μαζί με την έκθεση εκτίμησης της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων και τη σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Α.Ε. περί μετατροπής αυτής, αποτελούν τη συμβολαιογραφική πράξη μετατροπής - σύστασης της Ε.Π.Ε. Η πράξη αυτή, πρέπει να υπογραφεί από όλους τους μετόχους της μετατρεπόμενης εταιρίας ενώπιον της ως άνω Υπηρεσίας.

Το κατώτερο όριο του μετοχικού κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. που θα προκύψει από τη μετατροπή της Α.Ε., δεν μπορεί να είναι λιγότερο από 2.400 ευρώ (άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 3190/1955, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 εδαφ. β του άρθρου 6 της από 12-12-2012 Π.Ν.Π., Φ.Ε.Κ. Α 240/12-12-2012) ολοσχερώς καταβεβλημένο, εκτός εάν η επ' έλαττον διαφορά καλυφθεί με νέα εισφορά των εταίρων και πρέπει να είναι διηρημένο σε ίσα μερίδια, καθένα από τα οποία να είναι ίσο με 30 ευρώ ή με πολλαπλάσιο του ποσού αυτού (άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3190/1955).

4. Διατυπώσεις Δημοσιότητας.

Το αντίγραφο της εταιρικής σύμβασης (καταστατικό), υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3190/1955, τις διατάξεις του άρθρου 7β του Ν. 2190/1920 και τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 περ. β του Ν.3419/2005. Ειδικότερα, εντός δέκα πέντε (15) ημερών από την κατάρτιση της εταιρικής σύμβασης, αντίγραφο αυτής υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για θεώρηση και καταβολή του Φ.Σ.Κ. ύψους 1% (εφόσον το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. είναι μεγαλύτερο από αυτό της Α.Ε. και οφείλεται σε τυχόν νέες εισφορές) επί του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. που απομένει μετά την αφαίρεση του κεφαλαίου της Α.Ε. για το οποίο έχει καταβληθεί φόρος, το ίδιο δε αντίγραφο θεωρείται από το Ταμείο Νομικών, από το Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων και από το οικείο Επιμελητήριο, το οποίο ελέγχει το δικαίωμα χρήσης της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της Ε.Π.Ε. Το ως άνω αντίγραφο με τις επ' αυτού θεωρήσεις, υποβάλλεται εντός μηνός από την αρχική κατάρτισή του στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας προς καταχώριση στο Μητρώο Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης καθώς και στο Γ.Ε.ΜΗ από το οποίο λαμβάνει Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης (άρθρο 15 παρ. 1 περ. β του Ν. 3419/2005).

Στη συνέχεια, με δαπάνες της ενδιαφερόμενης (μετατρεπόμενης) εταιρίας, δημοσιεύεται ανακοίνωση στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. για την καταχώρηση της εταιρίας στο Μητρώο Ε.Π.Ε. και στο Γ.Ε.ΜΗ. Τέλος, το αντίγραφο της εταιρικής σύμβασης, καταχωρείται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών που τηρείται στο Υπουργείο Ανάπτυξης (πρώην Εμπορίου) και δημοσιεύεται σχετική προς τούτο ανακοίνωση στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. Πριν από την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας, η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα.

2.3.5 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (Ο.Ε. ή Ε.Ε.)

Το άρθρο 66α του Ν. 2190/1920, όπως προστέθηκε με το άρθρο 66 του Ν. 3604/2007, ρυθμίζει ευθέως τη μετατροπή της Α.Ε. σε ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας μετατροπής, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση. Η εν λόγω μετατροπή γίνεται με ομόφωνη απόφαση όλων των μετόχων, στην οποία πρέπει να περιλαμβάνονται οι όροι του καταστατικού της προσωπικής εταιρίας. Από τη συντέλεση των δημοσιεύσεων και των διατυπώσεων δημοσιότητας, σύμφωνα με το άρθρο 42 του ΕμπΝ, το άρθρο 7β του Ν. 2190/1920 και του άρθρου 1 παρ. 1 περ. β του Ν. 3419/2005 για τη γενόμενη μετατροπή, η μετατρεπόμενη Α.Ε. συνεχίζεται με τη μορφή της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας. Πριν από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας, η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα. Μετά την ολοκλήρωση της μετατροπής, οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της νέας εταιρίας, χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

Σημειώνεται ότι η μετατροπή Α.Ε. σε προσωπική εταιρία, δεν υπάγεται στις φοροαπαλλαγές και διευκολύνσεις που θεσπίζονται από το ν.δ/μα 1297/1972 και από το Ν. 2166/1993.

2.3.6 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ Ε.Ε. ΣΕ Ο.Ε.

Το άρθρο 282 παρ. 2 του Ν. 4072/2012, ρυθμίζει ευθέως τη μετατροπή της Ε.Ε. σε Ο.Ε. και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας μετατροπής, αφού διέπεται από ρητή και

ειδική νομοθετική ρύθμιση. Η εν λόγω μετατροπή γίνεται με ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων, στην οποία πρέπει να περιλαμβάνονται οι όροι του καταστατικού της προσωπικής εταιρίας. Από τη συντέλεση των δημοσιεύσεων και των διατυπώσεων δημοσιότητας, σύμφωνα με το άρθρο 42 του ΕμπΝ και του άρθρου 1 παρ. 1 περ. β του Ν. 3419/2005 για τη γενόμενη μετατροπή, η μετατρεπόμενη Ε.Ε. συνεχίζεται με τη μορφή της Ο.Ε. Πριν από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας, η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα. Μετά την ολοκλήρωση της μετατροπής, οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της νέας εταιρίας, χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

Επίσης, το άρθρο 282 παρ. 1 του Ν. 4072/2012 ορίζει ότι, σε περίπτωση εξόδου, αποκλεισμού ή θανάτου του μοναδικού ετερόρρυθμου εταίρου, η Ε.Ε. συνεχίζεται ως Ο.Ε.

Σημειώνεται ότι η μετατροπή Ε.Ε. σε Ο.Ε., δεν υπάγεται στις φοροαπαλλαγές και διευκολύνσεις που θεσπίζονται από το ν.δ/μα 1297/1972 και από το Ν. 2166/1993.

2.3.7 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (Ο.Ε. Ή Ε.Ε.)

Το άρθρο 283 παρ. 1 του Ν. 4072/2012, ρυθμίζει ευθέως τη μετατροπή της Ε.Π.Ε. σε Ο.Ε. ή Ε.Ε. και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας μετατροπής, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση. Η εν λόγω μετατροπή γίνεται με ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων της Ε.Π.Ε., στην οποία πρέπει να περιλαμβάνονται οι όροι του καταστατικού της προσωπικής εταιρίας. Από τη συντέλεση των δημοσιεύσεων και των διατυπώσεων δημοσιότητας, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 3190/1955, του άρθρου 42 του ΕμπΝ και του άρθρου 1 παρ. 1 περ. β του Ν. 3419/2005 για τη γενόμενη μετατροπή, η μετατρεπόμενη Ε.Π.Ε. συνεχίζεται με τη μορφή της Ο.Ε. ή Ε.Ε. Πριν από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας, η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα. Μετά την ολοκλήρωση της μετατροπής, οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της νέας εταιρίας, χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

Σημειώνεται ότι η μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Ο.Ε. ή Ε.Ε., δεν υπάγεται στις φοροαπαλλαγές και διευκολύνσεις που θεσπίζονται από το ν.δ/μα 1297/1972 και από το Ν. 2166/1993.

2.3.8 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΣΕ ΑΛΛΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

Το άρθρο 106 του Ν. 4072/2012, ρυθμίζει ευθέως τη μετατροπή της Ι.Κ.Ε. σε άλλη εταιρική μορφή και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας μετατροπής, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση.

Η διαδικασία μετατροπής της εξεταζόμενης περίπτωσης, είναι η ακόλουθη:

1. Η Ι.Κ.Ε. μπορεί να μετατραπεί σε εταιρία άλλης μορφής με απόφαση των εταίρων, που λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Σε κάθε περίπτωση, εάν μετά τη μετατροπή οι εταίροι της Ι.Κ.Ε. πρόκειται να ευθύνονται για τα χρέη της εταιρίας, απαιτείται η ρητή συναίνεση τούτων.

2. Για τη μετατροπή ακολουθείται κατά τα λοιπά η διαδικασία που απαιτείται για τη σύσταση της νέας εταιρικής μορφής. Από την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. της απόφασης μετατροπής και του νέου καταστατικού, η μετατρεπόμενη Ι.Κ.Ε. συνεχίζεται υπό τη νέα εταιρική μορφή. Η νομική προσωπικότητα συνεχίζεται και οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της εταιρίας υπό τη νέα της μορφή, χωρίς να επέρχεται διακοπή της δίκης. Οι διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί υπέρ της μετατρεπόμενης εταιρίας συνεχίζουν να υφίστανται.

3. Αν υπάρχουν μερίδια που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακές εισφορές, θα πρέπει πριν από τη μετατροπή να υπογραφεί σύμβαση μεταξύ εταιρίας και εταίρου που να ρυθμίζει την εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων μετά τη μετατροπή. Σχετική αναφορά γίνεται στην απόφαση μετατροπής.

4. Αν υπάρχουν μερίδια που αντιστοιχούν σε εγγυητικές εισφορές, οι εταίροι με τα μερίδια αυτά εξακολουθούν να ευθύνονται και μετά τη μετατροπή για διάστημα τριών (3) ετών για τις εταιρικές υποχρεώσεις που γεννήθηκαν μέχρι την καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ., εκτός αν οι δανειστές της εταιρίας συγκατατέθηκαν εγγράφως στη μετατροπή της εταιρίας.

Σημειώνεται ότι, οι νόμοι που παρέχουν κίνητρα για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων, περιλαμβάνουν στο πεδίο εφαρμογής τους και την Ι.Κ.Ε. (άρθρο 116 παρ. 5 του Ν. 4072/2012).

2.3.9 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΛΛΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Η διαδικασία μετατροπής της εξεταζόμενης περίπτωσης, είναι η ακόλουθη:

1. Εταιρία άλλης μορφής μπορεί να μετατραπεί σε Ι.Κ.Ε. με απόφαση των εταίρων ή των μετόχων, που λαμβάνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο για την περίπτωση λύσης της συγκεκριμένης εταιρικής μορφής. Σε κάθε περίπτωση, εάν οι εταίροι της εταιρίας πρόκειται να λάβουν μερίδια που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές, απαιτείται η συναίνεση τούτων.

2. Για τη μετατροπή ακολουθείται η διαδικασία που απαιτείται για τη σύσταση της Ι.Κ.Ε., όπως ορίζεται στο άρθρο 51 του Ν. 4072/2012.

3. Η απόφαση για μετατροπή με το καταστατικό της Ι.Κ.Ε., καταχωρίζονται στο Γ.Ε.ΜΗ, τα αποτελέσματα όμως της μετατροπής δεν επέρχονται, αν μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την καταχώριση, δανειστής ή δανειστές της εταιρίας προβάλουν έγγραφες αντιρρήσεις για τη μετατροπή. Με τις αντιρρήσεις αυτές οι δανειστές μπορούν να ζητήσουν επαρκείς εγγυήσεις, εφόσον η οικονομική κατάσταση της μετατρεπόμενης εταιρίας καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή. Αν δεν προβληθούν αντιρρήσεις, τούτο σημειώνεται στο Γ.Ε.ΜΗ. με αίτηση της εταιρίας και η μετατροπή συντελείται από το χρόνο καταχώρισης της σημείωσης αυτής. Σε περίπτωση που προβληθούν αντιρρήσεις το δικαστήριο μπορεί, ύστερα από αίτηση της εταιρίας, να επιτρέψει τη μετατροπή εάν κρίνει ότι η οικονομική κατάσταση της εταιρίας ή οι εγγυήσεις που έχουν λάβει οι δανειστές αυτοί ή οι εγγυήσεις που τους προσφέρονται δεν δικαιολογούν τις αντιρρήσεις τους. Η αίτηση κοινοποιείται στους

δανειστές που έχουν προβάλει τις αντιρρήσεις. Στην περίπτωση αυτή, η μετατροπή συντελείται με την καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ. της απόφασης που απορρίπτει τις αντιρρήσεις.

4. Με τη συντέλεση της μετατροπής, η μετατρεπόμενη εταιρία συνεχίζεται με τη μορφή της Ι.Κ.Ε. Η νομική προσωπικότητα συνεχίζεται και οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της εταιρίας υπό τη νέα της μορφή, χωρίς να επέρχεται διακοπή τους. Οι διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί υπέρ της μετατρεπόμενης εταιρίας συνεχίζουν να υφίστανται.

5. Οι ομόρρυθμοι εταίροι της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, η οποία μετατράπηκε σε Ι.Κ.Ε., εξακολουθούν να ευθύνονται επί πέντε (5) έτη μετά τη μετατροπή εις ολόκληρον και απεριόριστα για τις εταιρικές υποχρεώσεις που γεννήθηκαν μέχρι την καταχώριση της μετατροπής στο Γ.Ε.ΜΗ., εκτός αν οι δανειστές της εταιρίας συγκατατέθηκαν εγγράφως στη μετατροπή της.

Σημειώνεται ότι, οι νόμοι που παρέχουν κίνητρα για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων, περιλαμβάνουν στο πεδίο εφαρμογής τους και την Ι.Κ.Ε. (άρθρο 116 παρ. 5 του Ν. 4072/2012).

2.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΧΩΡΙΣ ΡΗΤΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ (ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ)

2.4.1 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ Ο.Ε. ΣΕ Ε.Ε.

Μετατροπή μιας ομόρρυθμης εταιρίας σε ετερόρρυθμη εταιρία, σημαίνει, είτε τη μεταβολή ενός από τους υπάρχοντες ομόρρυθμους εταίρους της σε ετερόρρυθμο, είτε την πρόσληψη ενός νέου εταίρου με την ιδιότητα του ετερόρρυθμου, οπότε και στις δύο περιπτώσεις, η υπάρχουσα εταιρία (Ο.Ε.) καθίσταται ετερόρρυθμη. Στην κείμενη νομοθεσία, δεν υπάρχουν ειδικές διατάξεις που να ρυθμίζουν τη μετατροπή της Ο.Ε. σε Ε.Ε. και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση καταχρηστικής μετατροπής. Επομένως, η εξεταζόμενη μετατροπή,

δεν αποτελεί στην ουσία της μετατροπή, αφού οι δύο αυτοί εταιρικοί τύποι είναι τόσο συγγενείς μεταξύ τους, ώστε η μεταβολή της ιδιότητας ενός ομόρρυθμου εταίρου σε ετερόρρυθμο ή η είσοδος ενός νέου εταίρου με την ιδιότητα του ετερόρρυθμου, να μην επιφέρει ριζικές αλλαγές στον εταιρικό τύπο, αφού η (νέα) εταιρία, εξακολουθεί να παραμένει προσωπική. Στην πράξη, η μετατρεπόμενη εταιρία λύνεται και χωρίς να επακολουθήσει εκκαθάριση αυτής, ολόκληρη η περιουσία της (ενεργητικό και παθητικό) μεταβιβάζεται σε μια νέα εταιρία, την Ε.Ε.

Η διαδικασία για τη μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε., είναι η ακόλουθη :

1. Λήψη απόφασης των εταίρων για τη μετατροπή.

Βασική προϋπόθεση για τη μετατροπή της Ο.Ε. σε Ε.Ε. είναι η λήψη σχετικής ομόφωνης απόφασης από όλους τους εταίρους της, εκτός εάν το καταστατικό της ορίζει διαφορετικά, δηλαδή αρκείται προς τούτο σε πλειοψηφική απόφαση με βάση το συνολικό αριθμό των εταίρων (άρθρο 253 παρ. 2 του Ν. 4072/2012).

2. Σύμβαση μετατροπής.

Η απόφαση των εταίρων της μετατρεπόμενης εταιρίας, πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, ενώπιον της **Υπηρεσίας Μίας Στάσης**. Έτσι, το καταστατικό της Ε.Ε. μαζί με τη σχετική απόφαση των εταίρων (της Ο.Ε.) περί μετατροπής, αποτελούν τη συμβολαιογραφική πράξη μετατροπής - σύστασης της Ε.Ε. Η πράξη αυτή, πρέπει να υπογραφεί από όλους τους εταίρους της μετατρεπόμενης εταιρίας και από τους τυχόν νέους εταίρους της νέας εταιρίας (Ε.Ε.). Σημειωτέον ότι, στην προκείμενη περίπτωση, δεν αρκεί η απλή τροποποίηση του καταστατικού της μετατρεπόμενης εταιρίας με ιδιωτικό έγγραφο (και όχι με συμβολαιογραφικό), διότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 367 του Α.Κ., η σύμβαση για τη μεταβίβαση ολόκληρης της ενεστώσας περιουσίας, απαιτείται να γίνει ενώπιον συμβολαιογράφου.

3. Εισφορά στη νέα εταιρία (Ε.Ε.) της περιουσίας της εταιρίας που διαλύθηκε (Ο.Ε.).

4. Θεώρηση από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Υποβολή δύο αντιγράφων του συμβολαιογραφικού εγγράφου (καταστατικού) στη αρμόδια Δ.Ο.Υ. και ταυτόχρονη καταβολή Φ.Σ.Κ. υπολογιζόμενου σε ποσοστό 1% επί της διαφοράς μεταξύ του κεφαλαίου της Ε.Ε. και του κεφαλαίου της μετατρεπόμενης εταιρίας

(Ο.Ε.), στην περίπτωση φυσικά που το κεφάλαιο της νέας εταιρίας (Ε.Ε.) είναι μεγαλύτερο από αυτό της μετατρεπόμενης (Ο.Ε.). Στην αντίθετη περίπτωση, όταν δηλαδή το κεφάλαιο της μετατρεπόμενης εταιρίας (Ο.Ε.) ταυτίζεται με το κεφάλαιο της νέας εταιρίας (Ε.Ε.) δεν απαιτείται η καταβολή του ως άνω φόρου, αφού αυτός έχει ήδη καταβληθεί από την Ο.Ε.

5. Θεώρηση από το Ταμείο Νομικών.

Το θεωρημένο από τη Δ.Ο.Υ. αντίγραφο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, προσκομίζεται στο Ταμείο Νομικών για θεώρηση. Σε περίπτωση αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου, καταβάλλεται εισφορά 5% επί του ποσού της αύξησης.

6. Θεώρηση από το Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων.

Το ίδιο ως άνω θεωρημένο αντίγραφο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, προσκομίζεται για τη θεώρησή του και στο Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων. Σε περίπτωση αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου, καταβάλλεται εισφορά 1% επί του ποσού της αύξησης.

7. Θεώρηση από το αρμόδιο Επιμελητήριο.

Το ίδιο ως άνω θεωρημένο αντίγραφο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, υποβάλλεται και στο αρμόδιο Επιμελητήριο (στο οποίο είναι γραμμένη η εταιρία) για θεώρηση ή χορήγηση ιδιαίτερης βεβαίωσης περί του δικαιώματος της εταιρίας να χρησιμοποιεί την επωνυμία της.

8. Διατυπώσεις δημοσιότητας.

Το ανωτέρω αντίγραφο του συμβολαιογραφικού εγγράφου με όλες τις σχετικές θεωρήσεις, υποβάλλεται στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας και καταχωρείται στο εκεί τηρούμενο βιβλίο εταιριών (άρθρο 42 του ΕμπΝ), καθώς και στο Γ.Ε.ΜΗ. από το οποίο λαμβάνει Κωδικό Αριθμό Καταχώρησης (άρθρο 1 παρ.1 περ. β του Ν. 3419/2005). Με τον τρόπο αυτό, συντελείται η απαιτούμενη δημοσιότητα και η εταιρία αποκτά νομική προσωπικότητα.

Σημειώνεται ότι η μετατροπή Ο.Ε. σε Ε.Ε., δεν υπάγεται στις φοροαπαλλαγές και διευκολύνσεις που θεσπίζονται από το ν.δ/μα 1297/1972 και από το Ν. 2166/1993.

2.5 ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι περιπτώσεις μετατροπής των ατομικών επιχειρήσεων που παρουσιάζονται στην πράξη, είναι οι ακόλουθες :

1. Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε προσωπική εταιρία (Ο.Ε., Ε.Ε.)
2. Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε εταιρία περιορισμένης ευθύνης
3. Μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε ανώνυμη εταιρία

Για όλες τις προαναφερόμενες (τρεις) περιπτώσεις μετατροπής, δεν υπάρχει προς τούτο ρητή νομοθετική ρύθμιση. Πλην όμως, η έλλειψη ειδικών διατάξεων για τη μετατροπή τους, δεν εμπόδισε τις σχετικές συναλλαγές, αφού στην πράξη ακολουθήθηκαν οι προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις διαδικασίες μετατροπής και για τις περιπτώσεις που ο νόμος σιωπούσε. Έτσι, προέκυψε η καταχρηστική μετατροπή (περίπτωση που δεν ρυθμίζεται από το νόμο) παράλληλα με τη γνήσια μετατροπή (που ρυθμίζεται με ειδικές διατάξεις).

2.6 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΧΩΡΙΣ ΡΗΤΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ (ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ)

2.6.1 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (Ο.Ε. ή Ε.Ε.)

Στην κείμενη νομοθεσία, δεν υπάρχουν ειδικές διατάξεις που να ρυθμίζουν τη μετατροπή της ατομικής επιχείρησης σε προσωπική εταιρία και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση καταχρηστικής μετατροπής. Ως εκ τούτου, η εξεταζόμενη μετατροπή, συνιστά ουσιαστικά ίδρυση ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, εφαρμοζομένων των σχετικών διατάξεων των άρθρων 249 έως και 281 του Ν. 4072/2012. Δηλαδή, ο ιδιοκτήτης της

ατομικής επιχείρησης συνεταιρίζεται με άλλον ή άλλους, που διαθέτουν μετρητά ή κατάλληλα για τον επιδιωκόμενο σκοπό είδη. Ο πρώτος θα εισφέρει στη προκύπτουσα εταιρία τα μηχανήματα και όλη την οργάνωση της λειτουργούσας ατομικής του επιχείρησης και πιθανόν μετρητά ή και την προσωπική του εργασία. Ο άλλος ή οι άλλοι εταίροι μπορούν να εισφέρουν μετρητά, την προσωπική τους εργασία και διάφορα άλλα, χρήσιμα στην επιχείρηση, είδη. Η άδεια λειτουργίας ή και άλλες τυχόν άδειες που διαθέτει η ατομική επιχείρηση, μεταβιβάζονται στην προσωπική εταιρία, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης της δικαιούχου επιχείρησης. Αρμόδια για την έγκριση της μεταβίβασης της άδειας λειτουργίας, είναι η Διεύθυνση Βιομηχανίας, που τη χορήγησε.

Σημειώνεται ότι η μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε προσωπική εταιρία, δεν υπάγεται στις φοροαπαλλαγές και διευκολύνσεις που θεσπίζονται από το ν.δ/μα 1297/1972 και από το Ν. 2166/1993.

Η διαδικασία για τη μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε προσωπική εταιρία, είναι η ακόλουθη :

1. Έγγραφο κατάρτιση ιδιωτικού συμφωνητικού μεταξύ των ιδρυτών της Ο.Ε. ή της Ε.Ε. που θεωρείται ως καταστατικό αυτής (δεν απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο όπως στην Α.Ε. και στην Ε.Π.Ε., εκτός εάν μεταξύ των εισφερόμενων ειδών υπάρχουν και εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων - όπως πλήρη κυριότητα, ψιλή κυριότητα, επικαρπία κ.λ.π. -, οπότε απαιτείται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου).

2. Το προαναφερόμενο ιδιωτικό συμφωνητικό κατατίθεται ενώπιον της **Υπηρεσίας Μίας Στάσης**⁴. Στην Υπηρεσία αυτή, υποβάλλεται επίσης, α) αίτηση καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ., β) αίτηση καταχώρισης της επωνυμίας στο οικείο Επιμελητήριο και γ) δήλωση για το Φ.Σ.Κ. υπολογιζόμενου σε ποσοστό 1% επί του συνολικού κεφαλαίου της προσωπικής εταιρίας επειδή επί του κεφαλαίου της ατομικής επιχείρησης δεν έχει καταβληθεί τέτοιος φόρος, ο οποίος και εξοφλείται άμεσα. (άρθρο 5 του Ν. 3853/2010).

---

⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. αα του Ν. 3853/2010, ως «Υπηρεσία Μίας Στάσης» για την σύσταση Ο.Ε., Ε.Ε. και Ι.Κ.Ε., ορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες του Γ.Ε.ΜΗ., καθώς και τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) που λαμβάνουν την «πιστοποίηση παροχής υπηρεσιών μίας στάσης».

3. Αποτελέσματα της καταχώρησης.

Με την παραπάνω καταχώρηση στο Γ.Ε.ΜΗ. και τη λήψη Κωδικού Αριθμού Καταχώρησης επέρχονται τα αποτελέσματα της μετατροπής (άρθρο 15 του Ν. 3419/2005).

Σημειώνεται ότι η μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε προσωπική εταιρία, δεν υπάγεται στις φοροαπαλλαγές και διευκολύνσεις που θεσπίζονται από το ν.δ/μα 1297/1972 και από το Ν. 2166/1993.

2.6.2 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΕ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ Ή ΣΕ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Στην κείμενη νομοθεσία, δεν υπάρχουν ειδικές διατάξεις που να ρυθμίζουν τη μετατροπή της ατομικής επιχείρησης σε Ε.Π.Ε. ή σε Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση καταχρηστικής μετατροπής. Ως εκ τούτου, η εξεταζόμενη μετατροπή, συνιστά ουσιαστικά ίδρυση Ε.Π.Ε. ή Μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε. εφαρμοζομένων των ακόλουθων διατάξεων :

Μετατροπή σε Ε.Π.Ε.

Για την περίπτωση μετατροπής ατομικής επιχείρησης σε Ε.Π.Ε., εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1 και επόμενα του ν.δ/τος 1297/1972 ή οι διατάξεις των άρθρων 1 και επόμενα του Ν. 2166/1993, οι οποίες προβλέπουν την εφαρμογή φορολογικών κινήτρων και διευκολύνσεων κατά τη μετατροπή οποιουδήποτε νομικού τύπου εταιρίας (άρα και ατομικής επιχείρησης) σε Ε.Π.Ε., **εξαιρουμένης** μόνο της περίπτωσης μετατροπής Α.Ε. σε Ε.Π.Ε. (άρθρο 1 του ν.δ/τος 1297/1972) και της περίπτωσης μετατροπής εταιρίας που δεν τηρεί βιβλία τρίτης (Γ') κατηγορίας του Κ.Β.Σ. (άρθρο 1 παρ. 2 του Ν. 2166/1993).

Μετατροπή σε Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.

Για την περίπτωση μετατροπής ατομικής επιχείρησης σε Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε. εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 43 α του Ν.3190/1955, που προστέθηκε με το άρθρο 2 του π.δ/τος 279/1993 το οποίο, στο άρθρο 1 αυτού προβλέπει, τη σύσταση Μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε. ή τη μετατροπή της (Πολυπρόσωπης) Ε.Π.Ε. σε Μονοπρόσωπη.

Η διαδικασία για τη μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Ε.Π.Ε., είναι η ακόλουθη:

1. Η απόφαση για τη μετατροπή της ατομικής επιχείρησης, λαμβάνεται αποκλειστικά από τον κύριο αυτής. Πλην όμως, η Ε.Π.Ε. που θα ιδρυθεί, θα προέλθει από τη συμφωνία μεταξύ του κυρίου της ατομικής επιχείρησης και τουλάχιστον ενός ακόμα προσώπου.

2. Ο κύριος της ατομικής επιχείρησης, εισφέρει την Καθαρή Θέση αυτής και πιθανόν και μετρητά, ενώ ο άλλος ή οι άλλοι συμβαλλόμενοι, εισφέρουν μετρητά και πιθανόν και εισφορές σε είδος. Η προσωπική εργασία των φυσικών προσώπων της Ε.Π.Ε. δεν αποτελεί αντικείμενο εισφοράς.

3. Η ατομική επιχείρηση που θα μετατραπεί σε Ε.Π.Ε., πρέπει να συντάξει ισολογισμό, τον οποίο θα υποβάλλει στη Διεύθυνση του Υπουργείου Ανάπτυξης (πρώην Εμπορίου) της οικείας Νομαρχίας για τη σύσταση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920. Σε περίπτωση που η ατομική επιχείρηση τηρεί βιβλία τρίτης (Γ') κατηγορίας του Κ.Β.Σ., ο ισολογισμός θα πρέπει να είναι **εσωλογιστικός** (δηλαδή θα προκύψει από τα βιβλία), διαφορετικά θα πρέπει να είναι **εξωλογιστικός** (δηλαδή θα προκύψει από πραγματική απογραφή). Εάν και οι άλλοι εταίροι κατά τη σύσταση της Ε.Π.Ε. πραγματοποιήσουν εισφορές σε είδος, τότε θα ακολουθήσει η ίδια διαδικασία για κάθε έναν από αυτούς.

4. Η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων θα προβεί στην εκτίμηση όλων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της ατομικής επιχείρησης και θα συντάξει σχετική έκθεση, στην οποία θα αναγράφονται οι αξίες που απέδωσε σ' αυτά, καθώς και η προκύπτουσα Καθαρή Θέση της μετατρεπόμενης επιχείρησης. Η ως άνω έκθεση πρέπει να δημοσιευθεί ολόκληρη στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ.

5. Η μετατροπή γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο (άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 3190/1955), ενώπιον της **Υπηρεσίας Μίας Στάσης**, που περιλαμβάνει τη σύμβαση που συνάπτει ο κύριος της ατομικής επιχείρησης με ένα ή και περισσότερα φυσικά πρόσωπα για να συσταθεί η Ε.Π.Ε., καθώς και το καταστατικό αυτής (με το νομικό περιεχόμενο που ορίζει το άρθρο 6 παρ. 2 του Ν. 3190/1955). Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο περιλαμβάνεται και ολόκληρη η ως άνω έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων.

6. Η Ε.Π.Ε. αποκτά νομική προσωπικότητα με την εκπλήρωση των όρων της δημοσιότητας, που ορίζει το άρθρο 8 του Ν. 3190/1955 και το άρθρο 1 παρ. 1 περ. β του Ν. 3419/2005. Ειδικότερα, αφού προηγηθεί η καταβολή προς το Δημόσιο Ταμείο του Φ.Σ.Κ., υπολογιζόμενου σε ποσοστό 1% επί του συνολικού κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. επειδή επί του κεφαλαίου της μετατρεπόμενης ατομικής επιχείρησης δεν έχει καταβληθεί τέτοιος φόρος και γίνει έλεγχος από το οικείο Επιμελητήριο, του δικαιώματος χρήσης της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της εταιρίας, στη συνέχεια, αντίγραφο του καταστατικού κατατίθεται, στη Γραμματεία του αρμόδιου Πρωτοδικείου για να καταχωρηθεί στα βιβλία εταιριών που τηρούνται σ' αυτό και στο Γ.Ε.ΜΗ. για τη λήψη Κωδικού Αριθμού Καταχώρησης. Τέλος, πρέπει να δημοσιευθεί με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή, ανακοίνωση στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ., η οποία θα περιλαμβάνει τα βασικά στοιχεία του καταστατικού της εταιρίας.

7. Η εισφορά ατομικής επιχείρησης σε Ε.Π.Ε., υπόκειται σε φορολογία της εκτιμώμενης υπεραξίας αυτής με συντελεστή 20%, εκτός αν η μετατροπή γίνει με τη συνδρομή των διατάξεων του ν.δ/τος 1297/1972 ή των άρθρων 1-5 του Ν.2166/1993, οπότε δεν φορολογείται η υπεραξία.

8. Η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της ατομικής επιχείρησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν και από την Ε.Π.Ε..

9. Ο κύριος της ατομικής επιχείρησης ευθύνεται απεριόριστα για τα χρέη αυτής μέχρι τη μετατροπή της. Στη σύμβαση σύστασης της Ε.Π.Ε., μπορούν να περιληφθούν διάφορες ρήτρες για τη συνέχιση των εκκρεμών δικών της ατομικής επιχείρησης καθώς και άλλα θέματα που θέλουν να ρυθμίσουν οι ιδρυτές της.

2.6.3 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Στην κείμενη νομοθεσία, δεν υπάρχουν ειδικές διατάξεις που να ρυθμίζουν τη μετατροπή της ατομικής επιχείρησης σε Α.Ε. και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση καταχρηστικής μετατροπής. Ως εκ τούτου, η εξεταζόμενη μετατροπή, συνιστά ουσιαστικά ίδρυση Α.Ε., εφαρμοζομένων των σχετικών διατάξεων των άρθρων 1 και επόμενα του Ν. 2190/1920. Επιπλέον, η ως άνω μετατροπή, μπορεί να υπαχθεί στις φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις που προβλέπονται από το ν.δ/μα 1297/1972 και το Ν. 2166/1993 (άρθρα 1-5), υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς που τίθενται με τα ως άνω νομοθετήματα, όπως κατωτέρω εκτίθεται και υπό την αυτονόητη προϋπόθεση, ότι προς το σκοπό του μετασχηματισμού της, μπορεί να επιλέξει, **παράλληλα** με την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2190/1920, ή τη διαδικασία μετασχηματισμού που προβλέπεται από το ως άνω ν.δ/μα, ή τη διαδικασία μετασχηματισμού που προβλέπεται από τον ως άνω νόμο.

Σημειωτέον ότι, εάν η ατομική επιχείρηση δεν τηρεί βιβλία τρίτης (Γ') κατηγορίας του Κ.Β.Σ., δεν μπορεί να υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 2166/1993 (κατ' άρθρο 1 παρ. 2 αυτού).

Η διαδικασία για τη μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε Α.Ε., είναι η ακόλουθη :

1. Λήψη απόφασης για τη μετατροπή.

Στην ατομική επιχείρηση, τη σχετική απόφαση λαμβάνει μόνος του ο επιχειρηματίας και δεν απαιτείται αυτή να υποβληθεί σε κάποιο τύπο, ούτε σε διατυπώσεις δημοσιότητας.

2. Σύνταξη ισολογισμού της μετατρεπόμενης επιχείρησης, ο οποίος θα τεθεί υπόψη της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

3. Συγκρότηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920 και εκτίμηση της περιουσίας της μετατρεπόμενης επιχείρησης.

Προς τούτο, απαιτείται η υποβολή αίτησης από τον επιχειρηματία στη Νομαρχία της έδρας της μετατρεπόμενης επιχείρησης ή στη Νομαρχία της περιφέρειας, στην οποία θα έχει την έδρα της η Α.Ε., για τη συγκρότηση της προβλεπόμενης από το άρθρο 9 του Ν.

2190/1920 Επιτροπής. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από πρόσφατο ισολογισμό της ατομικής επιχείρησης.

4. Η έκθεση εκτίμησης της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων.

Η Επιτροπή θα προβεί σε εκτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού της μετατρεπόμενης επιχείρησης και θα συντάξει την έκθεσή της μέσα σε δύο (2) μήνες από τη συγκρότησή της. Ακολούθως, θα υποβάλει την ως άνω έκθεσή της στην οικεία Νομαρχία και θα την κοινοποιήσει και στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση.

5. Συμβολαιογραφικό έγγραφο σύστασης Α.Ε.

Για τη συμφωνία μετατροπής ατομικής επιχείρησης σε Α.Ε. απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο (άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2190/1920) ενώπιον της **Υπηρεσίας Μίας Στάσης**. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη σύσταση της Α.Ε., είναι η ανάληψη του κεφαλαίου της από δύο (2) τουλάχιστον ιδρυτές (άρθρο 8 παρ. 1 του Ν. 2190/1920). Επομένως, απαιτείται η σύμπραξη, εκτός του επιχειρηματία (της ατομικής επιχείρησης) και ενός τουλάχιστον φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο θα συμμετάσχει έστω και μια μία μετοχή και θα υπογράψει μαζί με τον επιχειρηματία το συμβολαιογραφικό έγγραφο σύστασης της (νέας) εταιρίας. Το συστατικό συμβόλαιο της Α.Ε., πρέπει να περιλαμβάνει ολόκληρο το καταστατικό της (νομικό περιεχόμενο του καταστατικού κατ' άρθρο 2 του Ν. 2190/1920), καθώς και ολόκληρη την έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων.

6. Βεβαίωση του οικείου Επιμελητηρίου.

Η Α.Ε. υποβάλλει δύο αντίγραφα του συστατικού συμβολαίου (συμβολαίου μετατροπής) στο Γ.Ε.ΜΗ., προς έλεγχο του δικαιώματος χρήσης της επωνυμίας της και του διακριτικού της τίτλου.

7. Απόφαση του οικείου Νομάρχη για την έγκριση του καταστατικού της εταιρίας και χορήγηση άδειας λειτουργίας της (εταιρίας).

Θεωρημένο αντίγραφο της συμβολαιογραφικής πράξης σύστασης της Α.Ε. υποβάλλεται εις διπλούν στην εποπτεύουσα αρχή (Νομαρχία) για την έγκριση του καταστατικού της και τη χορήγηση άδειας λειτουργίας της εταιρίας.

8. Διατυπώσεις δημοσιότητας.

Η απόφαση του Νομάρχη για τη σύσταση της Α.Ε. και την έγκριση του καταστατικού της υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7β παρ. 1 του Ν. 2190/1920 και άρθρου 1 παρ. 1 παρ. β του Ν. 3419/2005. Τα αποτελέσματα της μετατροπής επέρχονται, μετά την καταχώρηση της εγκριτικής απόφασης και του καταστατικού της εταιρίας, στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών που τηρείται στην Υπηρεσία Εμπορίου της οικείας Νομαρχίας, τη λήψη Κωδικού Αριθμού Καταχώρησης από το Γ.Ε.ΜΗ. και τη δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης για τη σύσταση της Α.Ε. στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. Πριν από την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας, η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα.

9. Καταβολή Φ.Σ.Κ.

Πριν από την καταχώρηση της διοικητικής απόφασης για τη σύσταση της Α.Ε. στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών της οικείας Νομαρχίας, πρέπει να καταβληθεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., Φ.Σ.Κ., υπολογιζόμενος σε ποσοστό 1% επί του συνολικού κεφαλαίου της Α.Ε., επειδή επί του κεφαλαίου της μετατρεπόμενης ατομικής επιχείρησης δεν έχει καταβληθεί τέτοιος φόρος.

2.7 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Η Ε.Π.Ε. «Ω» αποφάσισε τη μετατροπή της σε Α.Ε. σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Ν.2190 και του Ν.3190. Ο ισολογισμός που συντάχθηκε την 30.4.2008 ενόψει της εκτιμήσεως που θα πραγματοποιηθεί από την Επιτροπή του άρθρου 9 του Ν.2190/1920 και κατόπιν υπολογισμού των αποτελεσμάτων της περιόδου από 1.1 έως 30.4.2008, έχει ως εξής:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 30.4.2008	ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Οικόπεδα	3.000.000	Εταιρικό κεφάλαιο	3.900.000
Κτίρια	1.000.000	Αποτελέσματα	
-Αποσβεσμένα	<u>600.000</u>	(1.1 – 30.4.2008)	500.000
Λοιπά πάγια	800.000		
-Αποσβεσμένα	<u>200.000</u>	Υποχρεώσεις	2.000.000
Αποθέματα	600.000		
Πελάτες	800.000		
Διαθέσιμα	1.000.000		
	<u>6.400.000</u>		<u>6.400.000</u>

Το εταιρικό κεφάλαιο συγκροτήθηκε από 13.000 εταιρικά μερίδια αξίας 300 Ευρώ, τα οποία κατανέμονται μεταξύ των 4 εταίρων ως εξής:

Εταιρική μερίδα	A	μερίδια	4.550 X 300	1.365.000	35%
Εταιρική μερίδα	B	μερίδια	3.900 X 300	1.170.000	30%
Εταιρική μερίδα	Γ	μερίδια	3.250 X 300	975.000	25%
Εταιρική μερίδα	Δ	μερίδια	1.300 X 300	390.000	10%
			<hr/>		
μερίδια			13.000 X 300	3.900.000	100%
			<hr/>		

Οι εταίροι αποφάσισαν η Α.Ε. που θα προκύψει από τη μετατροπή να έχει Μ.Κ. 6.000.000 Ευρώ καλυπτόμενο από 80.000 μετοχές ονομαστικής αξίας 75 Ευρώ έκαστη. Η διαφορά μεταξύ του σημερινού εταιρικού κεφαλαίου και του κατά τα προηγούμενα μετοχικού θα καλυφθεί από την ενδεχόμενη υπεραξία που θα προκύψει από την εκτίμηση της Επιτροπής και, αν αυτή είναι ανεπαρκής ή αρνητική, με πρόσθετες εισφορές των εταίρων σε μετρητά, κατ' αναλογία της συμμετοχής έκαστου στο Ε.Κ.

Κατά την αποτίμηση της Επιτροπής προέκυψαν τα εξής:

Οικόπεδα	3.600.000 Ευρώ
Κτίρια (σημερινή αξία)	550.000 Ευρώ
Αποθέματα	500.000 Ευρώ
Επισφαλείς πελάτες (περιλαμβάνονται στους πελάτες)	150.000 Ευρώ

Τα υπόλοιπα στοιχεία και υποχρεώσεις αποτιμήθηκαν όπως εμφανίζονται στον Ισολογισμό. Σημειώνεται ότι η εκτίμηση των κτιρίων έγινε όχι ως αναπροσαρμογή της αξίας κτήσης τους, αλλά της αναπόσβεστης αξίας τους, επομένως με αυτή θα συγκριθεί η αποτίμηση για να μας δώσει διαφορά εκτιμήσεως. Οι διαφορές με τις οποίες θα χρεωθούν ή θα πιστωθούν οι λογαριασμοί για να προσαρμοσθούν τα υπόλοιπά τους, άγονται στο λογαριασμό 41.07 «Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων», υπολογαριασμός 41.07.XX «Διαφορές εκτιμήσεως Επιτροπής άρθρου 9 Ν. 2190/1920» (θα τον αναφέρουμε στα επόμενα για συντομία «Διαφορές εκτιμήσεως»).

Οι εγγραφές προσαρμογής που θα ακολουθήσουν είναι οι επόμενες:

10.00	Γήπεδα – Οικόπεδα	600.000
41.07.XX	Διαφορές Εκτιμήσεως	600.000
11.00	Κτίρια – Εγκαταστάσεις κτιρίων	150.000
41.07.XX	Διαφορές εκτιμήσεως	150.000
41.07.XX	Διαφορές Εκτιμήσεως	100.000
2X.XX	Αποθέματα	100.000
31.97	Πελάτες επισφαλείς	150.000
30.00	Πελάτες εσωτερικού	150.000
	<i>Διαχωρισμός επισφαλών πελατών</i>	
41.07.XX	Διαφορές Εκτιμήσεως	150.000
44.11	Πρόβλεψη για επισφαλείς πελάτες	150.000
	<i>Σχηματισμός προβλέψεως για κάλυψη επισφαλών πελατών</i>	

Μετά τις εγγραφές αυτές ο λογαριασμός «*Διαφορές Εκτιμήσεως*» παρουσιάζει πιστωτικό υπόλοιπο 500.000 Ευρώ. Το Εταιρικό Κεφάλαιο μαζί με τη διαφορά εκτιμήσεως ανέρχονται σε 4.400.000 Ευρώ και θα πρέπει, για να καλυφθεί το Μ.Κ. της Α.Ε., να καταβάλουν οι εταίροι 1.600.000 Ευρώ κατά την αναλογία των εισφορών τους. Με την ίδια αναλογία κατανέμεται και η διαφορά εκτιμήσεως:

ΕΤΑΙΡΟΙ	ΕΙΣΦΟΡΑ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΣ		
A	1.600.000 X 35%	560.000	500.000 X 35%	175.000
B	1.600.000 X 30%	480.000	500.000 X 30%	150.000
Γ	1.600.000 X 25%	400.000	500.000 X 25%	125.000
Δ	1.600.000 X 10%	<u>160.000</u>	500.000 X 10%	<u>50.000</u>
		<u>1.600.000</u>		<u>500.000</u>

Θα έχουμε τις εξής εγγραφές:

38.00 Ταμείο	1.600.000
43.01 Καταθέσεις εταίρων για αύξηση κεφαλαίου	1.600.000
48.07 Διαφορές Εκτιμήσεως	500.000
43.90 Διαφορά εκτιμήσεως για αύξηση κεφαλαίου	500.000

Στο σημείο αυτό λήγει το πρώτο στάδιο των λογιστικών διαδικασιών.

Μετά την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας, θα ακολουθήσει επόμενη εγγραφή, για να τακτοποιηθεί ο λογαριασμός του κεφαλαίου. (στάδιο β) :

40.06 Εταιρικό Κεφάλαιο	3.900.000
40.06.01 Εταιρική Μερίδα A	1.365.000
40.06.02 Εταιρική Μερίδα B	1.170.000
40.06.03 Εταιρική Μερίδα Γ	975.000
40.06.04 Εταιρική Μερίδα Δ	<u>390.000</u>
43.01 Καταθέσεις εταίρων για αύξηση κεφαλαίου	1.600.000

43.01.01 Καταθέσεις Εταίρου Α	560.000	
43.01.02 Καταθέσεις Εταίρου Β	480.000	
43.01.03 Καταθέσεις Εταίρου Γ	400.000	
43.01.04 Καταθέσεις Εταίρου Δ	<u>160.000</u>	
43.90 Διαφορές εκτιμήσεως για αύξηση κεφαλαίου		500.000
43.90.01 Αναλογία Εταίρου Α	175.000	
43.90.02 Αναλογία Εταίρου Β	150.000	
43.90.03 Αναλογία Εταίρου Γ	125.000	
43.90.04 Αναλογία Εταίρου Δ	<u>50.000</u>	
40.00 Καταβεβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο κοινών μετοχών		6.000.000
Μετοχές 8.000 Ο.Α. 75 Ευρώ έκαστη Διαμόρφωση μετοχικού κεφαλαίου		

Οι μετοχές θα κατανεμηθούν μεταξύ των μετόχων ως εξής:

A	Μετοχές	28.000 X 75	=	2.100.000
B	Μετοχές	24.000 X 75	=	1.800.000
Γ	Μετοχές	20.000 X 75	=	1.500.000
Δ	Μετοχές	8.000 X 75	=	600.000
		<u>80.000 X 75</u>	=	<u>6.000.000</u>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

3.1 ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Μετά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο παρατηρείται σε διεθνές επίπεδο έντονη τάση συγκέντρωσης (concentration) των επιχειρήσεων. Η τάση αυτή προσλαμβάνει τις ακόλουθες μορφές:

1. Την **οριζόντια** συγκέντρωση, κατά την οποία ομοειδείς επιχειρήσεις συνασπίζονται κατά διάφορους τρόπους για να εξουδετερώσουν το μεταξύ τους ανταγωνισμό και για να επιβληθούν, αν είναι δυνατό μονοπωλειακώς στην αγορά.

2. Την **κάθετη** συγκέντρωση, κατά την οποία επιχειρήσεις που ανήκουν σε διαδοχικά στάδια ολόκληρου του κυκλώματος παραγωγής - κυκλοφορίας αγαθών ή υπηρεσιών - συγχωνεύονται είτε συνασπίζονται κατά ποικίλους τρόπους, προκειμένου να εξουδετερώσουν σοβαρά μειονεκτήματα που απορρέουν από τον καταμερισμό των έργων.

3. Τη **συμπληρωματική** συγκέντρωση, κατά την οποία συγκεντρώνονται επιχειρήσεις που δεν παρουσιάζουν καμία ομοιότητα ή παραγωγική εξάρτηση, των οποίων όμως η δραστηριότητα αλληλοσυμπληρώνεται, όπως όταν συνασπίζονται μια ξενοδοχειακή με μια μεταφορική επιχείρηση για τη μεταφορά των τουριστών.

4. Τη διαγώνια συγκέντρωση, κατά την οποία συνασπίζονται επιχειρήσεις των οποίων τα προϊόντα, η τεχνολογία και οι πελάτες διαφέρουν τελείως. Οι διαγώνιες συγκεντρώσεις, ανάλογα με το σκοπό για τον οποίο γίνονται, διακρίνονται στις εξής δύο κατηγορίες:

Στις επεκτατικές διαγώνιες της αγοράς (Conglomerate Market Extension), όταν οι συνασπιζόμενες επιχειρήσεις επιδιώκουν να επεκτείνουν το χώρο δράσης τους στην αγορά και

Στις επεκτατικές διαγώνιες του προϊόντος (Conglomerate Product Extension), όταν οι συνασπιζόμενες επιχειρήσεις προσπαθούν να επεκτείνουν το προϊόν που παράγουν ή να διαφοροποιήσουν τελείως την παραγωγή τους, προκειμένου να μην απολέσουν την επιρροή τους στην αγορά.

3.2 ΤΥΠΟΙ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι συγκεντρώσεις των επιχειρήσεων διακρίνονται σε αφανείς (μυστικές, άτυπες) και φανερές (τυπικές).

Αφανείς (ή μυστικές) συγκεντρώσεις είναι συνασπισμοί που δημιουργούνται de facto, όταν ένας μικρός αριθμός επιχειρήσεων ελέγχει τον κύριο όγκο της παραγωγής ενός προϊόντος ή την παραγωγή βασικών πρώτων υλών, ή συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό του απασχολούμενου στον κύριο κλάδο εξειδικευμένου εργατικού προσωπικού ή τέλος ένα συνδυασμό όλων αυτών. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν συνήθως οι πρόσκαιρες και χαλαρής δέσμευσης επιχειρηματικές συμπράξεις, όπως είναι οι συμφωνίες κυρίων (gentlemen agreements), οι κοινοπραξίες (pools), οι κερδοσκοπικές συμπράξεις (concerns rings) κ.ά.

Φανερές είναι οι συγκεντρώσεις που εξωτερικεύονται και λαμβάνουν ένα από τους γνωστούς τύπους συγκεντρώσεων, όπως είναι τα Καρτέλ (Cartell), τα Κονσέρν (Concern), τα τράστ (Trust) κλπ.

Οι εξαγορές και συγχωνεύσεις επιχειρήσεων αποτελούν τύπους φανερών συγκεντρώσεων επιχειρήσεων και μάλιστα της συμπαγέστερης μορφής αυτών.

3.3 ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΟΡΑΣ

Η συγχώνευση και εξαγορά των εταιριών, αποτελεί τη συμπαγέστερη μορφή συγκέντρωσης των επιχειρήσεων. Συνιστά ιδιόρρυθμη και συγχρόνως οργανωτική πράξη, η οποία επιφέρει δομική μεταβολή της οργάνωσης της εξουσίας στην εταιρία, με τη συμμετοχή περισσότερων επιχειρηματικών φορέων στην άσκηση κοινής οικονομικής δραστηριότητας.

Ειδικότερα, με τη συγχώνευση και εξαγορά, μια ή περισσότερες εταιρίες, εξαφανίζονται ως αυτοτελή νομικά πρόσωπα και η περιουσία τους μεταβιβάζεται, είτε σε μια νεοϊδρυόμενη, είτε σε μια υπάρχουσα, εταιρία. Με τη συγχώνευση των εταιριών, επέρχεται η νομική τους ένωση, έτσι ώστε, αντί να υπάρχουν δύο ή και περισσότερα νομικά πρόσωπα, να υπάρχει εφεξής μόνο ένα, στο οποίο ενώνονται τα περιουσιακά στοιχεία των εξαφανιζόμενων νομικών προσώπων, οι δε εκκρεμείς δίκες της συγχωνευθείσας εταιρίας, συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

Έτσι, με την καθιέρωση του θεσμού της συγχώνευσης και εξαγοράς, ο νομοθέτης, έδωσε τη δυνατότητα στις εταιρίες, με μια ενιαία πράξη, να επιτυγχάνουν την ένωση των περιουσιών τους, χωρίς να απαιτείται η διάλυση και εκκαθάριση αυτών και επιπλέον χωρίς να υποβάλλονται σε φόρους και τέλη που θα συνεπαγόταν, η εκκαθάρισή τους, η διανομή του προϊόντος εκκαθάρισης στους μετόχους τους και η επανεισφορά αυτού (του προϊόντος εκκαθάρισης) στη νέα ή την απορροφούσα εταιρία, διαδικασία την οποία θα ακολουθούσαν εάν δεν υπήρχε ο θεσμός της συγχώνευσης και εξαγοράς.

Οι κυριότεροι λόγοι που ωθούν τις εταιρίες να συγχωνευθούν, είναι :

α. Η ορθολογική οργάνωσή τους και η επέκταση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, με την είσοδό τους σε νέες, εγχώριες ή διεθνείς αγορές για τη διάθεση των προϊόντων τους ή των παρεχόμενων από αυτές υπηρεσιών τους και με την εξεύρεση νέων πηγών εφοδιασμού των πρώτων και λοιπών υλών τους,

β. Η ισχυροποίηση της θέσης τους στην αγορά, έτσι ώστε να αποθαρρυνθεί η πιθανότητα εξαγοράς τους από κάποια άλλη, ανταγωνίστριά τους επιχείρηση (αμυντικό κίνητρο),

γ. Η ισχυροποίηση της θέσης τους στην αγορά, με την εξαγορά μιας άλλης επιχείρησης, προτού αυτή καταστεί ανταγωνίστριά τους (επιθετικό κίνητρο),

δ. Η προσδοκία αύξησης της αξίας τους με την εξαγορά μιας άλλης επιχείρησης, ώστε στο μέλλον να πωληθούν σε τρίτους με υψηλότερο τίμημα από αυτό που θα επιτύγχαναν προ της εξαγοράς (κερδοσκοπικό κίνητρο),

ε. Η συγκέντρωση μεγαλύτερου κεφαλαίου,

στ. Η επιβολή ομοιόμορφης πολιτικής τιμών και

ζ. Η απόκτηση φορολογικών ωφελημάτων, όπως ο υπολογισμός των αποσβέσεων πάνω στην τρέχουσα αξία των πάγιων στοιχείων ή η εισαγωγή της απορροφούσας ή απορροφούμενης εταιρίας στο Χρηματιστήριο.

Η συγχώνευση και εξαγορά των εταιριών, η οποία πραγματοποιείται με την κατάρτιση σύμβασης (σε αντίθεση με τη μετατροπή που πραγματοποιείται με μονομερή δικαιοπραξία), επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις που ρητά ορίζει ο νόμος (**γνήσια συγχώνευση**), ενώ στην πράξη, εμφανίζεται και η περίπτωση συγχώνευσης εταιριών ή ατομικών επιχειρήσεων, για τις οποίες δεν υπάρχει ρητή νομοθετική ρύθμιση (**καταχρηστική συγχώνευση**).

3.4 ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι περιπτώσεις συγχώνευσης των εταιριών και των ατομικών επιχειρήσεων που παρουσιάζονται στην πράξη, είναι οι ακόλουθες :

1. Συγχώνευση ανωνύμων εταιριών (άρθρα 68 έως 80 του Ν. 2190/1920).
2. Συγχώνευση εταιριών περιορισμένης ευθύνης, είτε με σύσταση νέας Ε.Π.Ε., είτε με απορρόφηση από μια Ε.Π.Ε., άλλης ή άλλων Ε.Π.Ε. (άρθρα 54 και 55 του Ν. 3190/1955).
3. Συγχώνευση ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιριών, είτε με απορρόφηση, είτε με σύσταση νέας εταιρίας (άρθρο 108 του Ν. 4072/2012).
4. Συγχώνευση Α.Ε. με ατομική επιχείρηση, προσωπική εταιρία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) ή Ε.Π.Ε. για τη δημιουργία Α.Ε.
5. Συγχώνευση ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) για τη δημιουργία Ε.Π.Ε.

6. Συγχώνευση ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας για τη δημιουργία προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.).

Από τις προαναφερόμενες έξι περιπτώσεις συγχώνευσης, μόνο για τις τρεις πρώτες από αυτές (α.α. 1 έως και 3) υπάρχει προς τούτο ρητή νομοθετική ρύθμιση (όπως παραπάνω εκτέθηκε). Πλην όμως, η έλλειψη ειδικών διατάξεων για τη μετατροπή των λοιπών (α.α. 4 έως και 6), δεν εμπόδισε τις σχετικές συναλλαγές, αφού στην πράξη ακολουθήθηκαν οι προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις διαδικασίες συγχώνευσης και για τις περιπτώσεις που ο νόμος σιωπούσε. Έτσι, προέκυψε η καταχρηστική συγχώνευση (περίπτωση που δεν ρυθμίζεται από το νόμο) παράλληλα με τη γνήσια μετατροπή (που ρυθμίζεται με ειδικές διατάξεις).

3.5 ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 68 παρ. 1 του Ν. 2190/1920 «περί Ανωνύμων Εταιριών», όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9 του Π.Δ. 498/1987, η συγχώνευση των ανωνύμων εταιριών πραγματοποιείται, είτε με απορρόφηση, είτε με σύσταση νέας εταιρίας. Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 79 παρ. 1 του ιδίου ως άνω νόμου (2190/1920) όπως προστέθηκε με το άρθρο 12 του Π.Δ. 498/1987, η εξαγορά ανωνύμων εταιριών από άλλη ανώνυμη εταιρία, εξομοιώνεται με την περίπτωση της συγχώνευσης με απορρόφηση. Επομένως και σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, ο νόμος αναγνωρίζει τρεις τρόπους συγχώνευσης ανωνύμων εταιριών και ειδικότερα :

1. Τη συγχώνευση μιας ή περισσότερων Α.Ε. (απορροφούμενες) από άλλη Α.Ε. (απορροφούσα – άρθρο 68 παρ. 2 του Ν. 2190/1920).

Ειδικότερη μορφή συγχώνευσης με απορρόφηση, αποτελούν :

1α. Η περίπτωση κατά την οποία η απορροφούσα κατέχει το σύνολο των μετοχών της απορροφούμενης (άρθρο 78 του Ν. 2190/1920, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 παρ. 1 του Π.Δ. 86/2011).

1β. Η περίπτωση κατά την οποία η απορροφούσα κατέχει το 90% ή περισσότερο, αλλά όχι το σύνολο, των μετοχών της απορροφούμενης (άρθρο 78α του Ν. 2190/1920, όπως προστέθηκε με το άρθρο 9 του Π.Δ. 86/2011).

2. Την εξαγορά μιας ή περισσότερων Α.Ε. (εξαγοραζόμενες) από άλλη Α.Ε. (εξαγοράζουσα), πράξη η οποία εξομοιώνεται με τη συγχώνευση με απορρόφηση (άρθρο 79 του Ν. 2190/1920).

3. Τη συγχώνευση με τη λύση δύο ή περισσότερων Α.Ε. και τη σύσταση νέας Α.Ε. (άρθρο 68 παρ. 3 του Ν. 2190/1920).

Και στις τρεις προαναφερόμενες μορφές συγχώνευσης Α.Ε., οι απορροφούμενες ή οι συγχωνευόμενες εταιρίες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει στάδιο εκκαθάρισης αυτών, λήγει η ύπαρξη του νομικού προσώπου τους και η περιουσία τους (περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις) μεταβιβάζονται σε άλλη Α.Ε. που ήδη υπάρχει ή συνιστάται για πρώτη φορά (καθολική διαδοχή), οι δε εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέλθει διακοπή τους. Στους μετόχους των απορροφούμενων ή συγχωνευόμενων εταιριών, αποδίδονται από την απορροφούσα ή τη νέα εταιρία, μετοχές και ενδεχομένως και χρηματικό ποσό σε μετρητά προς συμψηφισμό των μετοχών που δικαιούνται. **Εξαιρέση** αποτελεί η περίπτωση της εξαγοράς Α.Ε., αφού στους μετόχους της εξαγοραζόμενης εταιρίας, δεν αποδίδονται μετοχές, αλλά χρηματικό ποσό.

Σημειώνεται ότι, η κατά καθολική διαδοχή (κυριολεκτική) συγχώνευση Α.Ε. είναι δυνατή μόνο με άλλη ή άλλες Α.Ε., όχι όμως και με άλλης μορφής εταιρία όπως π.χ. με προσωπικές ή Ε.Π.Ε. Εάν επιδιώκεται συγχώνευση με καθολική διαδοχή Α.Ε. οι εταιρίες αυτές πρέπει πριν τη συγχώνευση να μετατραπούν σε Α.Ε..

Η χωρίς καθολική διαδοχή συγχώνευση, δηλαδή η εκκαθάριση των συγχωνευμένων εταιριών και η εισφορά της περιουσίας τους σε άλλη εταιρία που ιδρύεται ή αυξάνει το κεφάλαιο της, σύμφωνα με το δίκαιο που διέπει καθεμιά από τις εταιρίες αυτές, είναι δυνατή, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή των εταιριών που συγχωνεύονται ή προέρχονται από τη συγχώνευση. Σ' αυτές τις περιπτώσεις δε λαμβάνει χώρα η καθολική διαδοχή.⁵

---

⁵ Δεν είναι δυνατή η κυριολεκτική συγχώνευση με αλλοδαπή εταιρία. Τα περιουσιακά στοιχεία της αλλοδαπής εταιρίας είναι δυνατό να εισαχθούν και να εισφερθούν στην ημεδαπή εταιρία – που ιδρύεται ή αυξάνει το κεφάλαιό της – ή να αγοραστούν από αυτήν, αλλά κατά ειδική διαδοχή. Η συγχώνευση όμως της ημεδαπής με εγκατεστημένο στη χώρα μας υποκατάστημα αλλοδαπής Α.Ε. επιτρέπεται με βάση τις διατάξεις του Ν. 2166/1993.

3.6 ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ

Οι συγχωνεύσεις των Α.Ε. συνεπάγονται μεγάλες οικονομικές επιβαρύνσεις, όπως, καταβολή φόρου μεταβίβασης ακινήτων, φορολόγηση της τυχόν προκύπτουσας υπεραξίας, καταβολή διαφόρων τελών κλπ. Για το λόγο αυτό, το κράτος, προκειμένου να ωθήσει τις Α.Ε. να συγχωνευθούν ώστε να δημιουργήσουν μεγάλες οικονομικές ομάδες, με το ν.δ/μα 1297/1972 και το Ν. 2166/1993, τις απάλλαξε από όλους σχεδόν τους φόρους και τα τέλη που συνεπάγεται η συγχώνευσή τους.

Σημειώνεται ότι στην πράξη, οι συγχωνεύσεις των Α.Ε. υπάγονται κατά κανόνα στις διατάξεις του Ν. 2166/1993, λόγω της απλουστευμένης διαδικασίας που αυτό προβλέπει και της απαλλαγής τους από τις προϋποθέσεις και τους περιοριστικούς όρους που θέτει το ν.δ/μα 1297/1972.

3.7 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΡΗΤΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ (ΓΝΗΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ)

3.7.1 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΜΕ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ

Το άρθρο 68 παρ. 2 του Ν. 2190/1920 «*περί Ανωνύμων Εταιριών*» ρυθμίζει ευθέως τη συγχώνευση Α.Ε. με απορρόφηση και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας συγχώνευσης, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, μια ή περισσότερες Α.Ε. (απορροφούμενες), οι οποίες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζουν σε άλλη υφιστάμενη Α.Ε. (απορροφούσα), το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό), έναντι απόδοσης στους μετόχους των απορροφούμενων Α.Ε. μετοχών που εκδίδονται από την απορροφούσα Α.Ε. και ενδεχομένως και κάποιο χρηματικό ποσό σε μετρητά προς συμψηφισμό των μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το ποσό αυτό, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που αποδίδονται στους μετόχους των απορροφούμενων ΑΕ. και αθροιστικά με

την αξία των μετοχών αυτών, την αξία της Καθαρής Θέσης της εισφερόμενης περιουσίας των απορροφούμενων Α.Ε.

Με βάση τα προαναφερόμενα, οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για τη συγχώνευση Α.Ε. με απορρόφηση, είναι οι ακόλουθες :

1. Να υφίσταται μια Α.Ε. που αποκτά την περιουσία άλλης ή άλλων Α.Ε.

Αν δεν υπάρχει άλλη Α.Ε. αλλά αυτή συνιστάται για πρώτη φορά κατά το χρόνο της συγχώνευσης, τότε δεν έχουμε την εξεταζόμενη περίπτωση, αλλά αυτή της συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρίας.

2. Να υφίστανται μια ή περισσότερες Α.Ε. που εξαφανίζονται με τη συγχώνευση.

Ο νόμος δεν αξιώνει οι απορροφούμενες Α.Ε. να έχουν ομοειδές αντικείμενο με την απορροφούσα ή να έχουν τα ίδια με εκείνη χαρακτηριστικά, ή την αυτή έδρα.

Εν τούτοις στην πράξη αυτό είναι το σύνηθες, αφού το αντίθετο θα παρουσίαζε πρακτικές δυσχέρειες στις περιπτώσεις που τα εισφερόμενα στοιχεία δεν είναι μετρητά. Πράγματι, απορροφούσα και απορροφούμενες πρέπει να έχουν το ίδιο αντικείμενο για τους εξής κυρίως λόγους:

α. Τα ενεργητικά στοιχεία της απορροφούμενης εταιρίας δε θα έχουν την αυτή χρησιμότητα και αξία για την απορροφούσα, όση είχαν στην απορροφούμενη, αν η απορροφούσα δεν αξιοποιεί λειτουργικά τα στοιχεία που αποκτά με την απορρόφηση. Λειτουργική όμως αξιοποίηση αυτών, προϋποθέτει ομοειδές αντικείμενο απορροφούσας - απορροφούμενων.

β. Αν οι μεταβιβαζόμενες στην απορροφούσα υποχρεώσεις των απορροφούμενων εταιριών είναι μη χρηματικές (π.χ. εκτέλεση τεχνικών έργων, παραγγελιών κλπ.), η απορροφούσα πρέπει να έχει το ίδιο με τις απορροφούμενες εταιρίες αντικείμενο, για να είναι σε θέση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις αυτές.

3. Μεταβίβαση στην απορροφούσα Α.Ε. του συνόλου της περιουσίας κάθε μιας απορροφούμενης Α.Ε.

Οι απορροφούμενες εταιρίες πρέπει να μεταβιβάζουν στην απορροφούσα το σύνολο της περιουσίας τους, δηλαδή ολόκληρο το ενεργητικό και τις υποχρεώσεις τους.⁶ Δεν είναι επομένως δυνατό να απορροφηθεί μόνο τμήμα της απορροφούμενης Α.Ε., ενώ κατά το υπόλοιπο τμήμα της η εταιρία να εξακολουθεί να λειτουργεί. Η απαγόρευση αυτή ορίζεται ρητά στο νόμο, αλλά συνάγεται και από τις διατάξεις περί εκκαθάρισης, περί ισότητας των μετοχών και περί δικαιωμάτων των πιστωτών, διατάξεις που είναι τελείως ασυμβίβαστες με οποιαδήποτε έννοια τμηματικής απορρόφησης.

4. Αύξηση του κεφαλαίου της απορροφούσας με έκδοση νέων μετοχών.

Η απορροφούσα Α.Ε., έναντι της αξίας της περιουσίας κάθε μιας από τις απορροφούμενες Α.Ε. που αποκτά, **δίνει στους μετόχους των εταιριών αυτών, νέες μετοχές** έκδοσής της. Στην πράξη, η απορροφούσα Α.Ε., οφείλει να αυξήσει το μετοχικό της κεφάλαιο και τις νέες μετοχές που θα εκδώσει να τις δώσει στους μετόχους των απορροφούμενων Α.Ε. Επομένως, δεν είναι νοητή η απορρόφηση Α.Ε., χωρίς την παράλληλη αύξηση του κεφαλαίου της απορροφούσας Α.Ε. και την παράδοση των νέων μετοχών στους μετόχους των απορροφούμενων Α.Ε.

Σημειώνεται ότι, στις συγχωνευόμενες Α.Ε., κατά την εφαρμογή των διατάξεων του ν.δ/τος 1297/1972 ή του Ν. 2166/1993, επιβάλλεται Φ.Σ.Κ., μόνο επί του ποσού της τυχόν προκύπτουσας υπεραξίας.

Σημειώνεται επίσης ότι, δεν αποτελεί συγχώνευση με απορρόφηση η παράδοση στους μετόχους της αποκτώμενης εταιρίας *«ιδίων μετοχών»* της αποκτώσας εταιρίας παλαιάς έκδοσης. Άσχετα με το ότι οι τυχόν κατεχόμενες *«ίδιες μετοχές»* και όταν ακόμη επιτρέπεται η απόκτησή τους, κατέχονται προσωρινά και *«πρέπει να πωλούνται μέσα στο συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα, που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος»*, η παράδοση στους μετόχους της αποκτώμενης εταιρίας ιδίων μετοχών παλαιάς έκδοσης που έχει η εκδóτρια στην κυριότητα της, σημαίνει πληρωμή της αξίας των μεταβιβαζόμενων από την αποκτώμενη εταιρία περιουσιακών στοιχείων, με οικονομικά αγαθά της αποκτώσας, δηλαδή *«εξαγορά»* της αποκτώμενης εταιρίας, που αποτελεί άλλο τρόπο συγχώνευσης. Για να

---

⁶ Ο νόμος με τον όρο *«παθητικό»* εννοεί τις υποχρεώσεις, γιατί η Καθαρή Θέση των εταιριών, που από λογιστική άποψη είναι και αυτή παθητικό, μεταβιβάζεται κατ' αδήριτη ανάγκη στην απορροφούσα, αφού αυτή αποτελεί τη διαφορά ενεργητικού – υποχρεώσεων σε τρίτους.

υπάρχει συγχώνευση με απορρόφηση, **απαιτείται αύξηση της περιουσίας** της απορροφούσας εταιρίας **με παράλληλη αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου.**

5. Ενδεχόμενη καταβολή μετρητών στους μετόχους των απορροφούμενων Α.Ε.

Στην πράξη, η μετοχή της απορροφούμενης εταιρίας, ενδέχεται να μην είναι ίση ή ακέραιο πολλαπλάσιο ή υποπολλαπλάσιο της νέας μετοχής που θα εκδώσει η απορροφούσα Α.Ε. Έτσι, η απορροφούσα Α.Ε. ενδεχομένως να υποχρεωθεί να καταβάλει τη διαφορά σε μετρητά στους μετόχους της απορροφούμενης Α.Ε., για τη στρογγυλοποίηση της αντιστοιχίας των μετοχών. Για το σκοπό αυτό, ο νόμος αξιώνει, ότι το ποσό των μετρητών, δεν μπορεί να υπερβεί το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που η απορροφούσα Α.Ε. μπορεί να δώσει στους μετόχους της απορροφούμενης Α.Ε. Ο περιορισμός αυτός, αποσκοπεί, στο να μη μεταβάλλεται η απορρόφηση, σε εξαγορά της απορροφούμενης Α.Ε., περίπτωση για την οποία ισχύουν άλλες διατάξεις (άρθρο 79 του Ν. 2190/1920) από αυτές της εξεταζόμενης περίπτωσης (άρθρο 68 παρ. 2 του Ν. 2190/1920).

Η διαδικασία για την συγχώνευση Α.Ε. με απορρόφηση, είναι η ακόλουθη :

1. Κατάρτιση εγγράφου Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης και Εκθέσεων των Δ.Σ. των υπό συγχώνευση Α.Ε. για το Σχέδιο αυτό.

Τα Διοικητικά Συμβούλια όλων των υπό συγχώνευση Α.Ε. (απορροφούσας και απορροφούμενων) καταρτίζουν εγγράφως, ένα Σ.Σ.Σ. που μπορεί να είναι ιδιωτικό και όχι απαραίτητα συμβολαιογραφικό, το οποίο υπογράφεται από τα εξουσιοδοτημένα από το καθένα Δ.Σ. πρόσωπα.

Το Σ.Σ.Σ. πρέπει να περιέχει τουλάχιστον, τα ακόλουθα στοιχεία (άρθρο 69 παρ. 2 του Ν. 2190/1920) :

α. Την ειδικότερη μορφή, την επωνυμία και την έδρα των Α.Ε. που συγχωνεύονται καθώς και τον αριθμό μητρώου τους και τον Κωδικό Αριθμό Καταχώρησής τους στο Γ.Ε.ΜΗ.

β. Τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών και ενδεχομένως, το ύψος του χρηματικού ποσού μετρητών που θα αποδοθούν στους μετόχους των απορροφούμενων Α.Ε.

γ. Τις διατυπώσεις παράδοσης των νέων μετοχών που εκδίδει η απορροφούσα Α.Ε.

δ. Την ημερομηνία από την οποία οι μετοχές, που παραδίδονται στους μετόχους της ή των απορροφούμενων Α.Ε., παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της απορροφούσας Α.Ε., καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικό με το δικαίωμα αυτό.

ε. Την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις της ή των απορροφούμενων Α.Ε. θεωρούνται, από λογιστική άποψη, ότι γίνονται για λογαριασμό της απορροφούσας εταιρίας, και την τύχη των οικονομικών αποτελεσμάτων της ή των απορροφούμενων Α.Ε., που θα προκύψουν από την ημερομηνία αυτή μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συγχώνευσης.

στ. Τα δικαιώματα που εξασφαλίζει η απορροφούσα Α.Ε. στους μετόχους που έχουν ειδικά δικαιώματα στην ή στις απορροφούμενες Α.Ε., καθώς και στους μετόχους άλλων τίτλων, πλην μετοχών ή τα μέτρα που προτείνονται γι' αυτούς και

ζ. Τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα που, ενδεχομένως, παρέχονται στα μέλη του Δ.Σ. και στους τακτικούς ελεγκτές των συγχωνευόμενων Α.Ε.

Επίσης, το Δ.Σ. κάθε μιας από τις υπό συγχώνευση Α.Ε., καταρτίζει γραπτή έκθεση, στην οποία πρέπει να επεξηγεί και να δικαιολογεί λεπτομερώς, από νομική και οικονομική άποψη, το Σ.Σ.Σ.

2. Διατυπώσεις δημοσιότητας (άρθρο 7β του Ν. 2190/1920).

Δύο μήνες τουλάχιστον πριν από την ημερομηνία συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης (της απορροφούσας και των απορροφούμενων Α.Ε.) που θα κληθεί να αποφασίσει για το προαναφερόμενο Σ.Σ.Σ., το σχέδιο αυτό υποβάλλεται σε δημοσιότητα και ειδικότερα, **α)** καταχωρείται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών της οικείας Νομαρχίας κάθε μιας από τις υπό συγχώνευση Α.Ε., **β)** δημοσιεύεται περίληψη – ανακοίνωση για την καταχώρηση αυτή στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.Μ.Η και **γ)** περίληψη του σχεδίου δημοσιεύεται σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα⁷.

Επίσης, η έκθεση του Δ.Σ. κάθε μιας από τις υπό συγχώνευση Α.Ε., καταχωρείται μόνο στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών της οικείας Νομαρχίας και δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Σημειωτέον ότι, ο νόμος επιβάλλει τη δημοσιότητα της έναρξης της διαδικασίας συγχώνευσης, με σκοπό την ενημέρωση και περιφρούρηση των συμφερόντων των μετόχων των προς συγχώνευση Α.Ε., των πιστωτών αυτών, καθώς και του ευρύτερου κοινού.

---

⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 232 του Ν. 4072/2012, όπου στο Ν. 2190/1920 και στο Ν. 3190/1955 προβλέπεται δημοσίευση σε άλλα έντυπα μέσα, εκτός από το Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. – Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.Μ.Η., αυτή μπορεί να αντικαθίσταται με ανάρτηση των δημοσιευτέων πράξεων και στοιχείων στην ιστοσελίδα της εταιρίας, εφόσον η διεύθυνση αυτής έχει καταχωρηθεί στη Μερίδα της εταιρίας. Για την ανάρτηση των παραπάνω πράξεων και στοιχείων στην ιστοσελίδα της εταιρίας, ενημερώνεται αμέσως το οικείο Μητρώο. Προθεσμίες που συνδέονται με δημοσίευση σε άλλα έντυπα μέσα εκτός από το Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. – Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.Μ.Η., θεωρείται ότι εκκινούν ή λήγουν από την ημέρα που η εταιρία ανακοίνωσε στο οικείο Μητρώο την ανάρτηση στην ιστοσελίδα.

3. Εξασφάλιση των Πιστωτών των υπό συγχώνευση Α.Ε.

Οι πιστωτές των προς συγχώνευση Α.Ε., μέσα σε ένα είκοσι (20) ημέρες από τη δημοσίευση του Σ.Σ.Σ., έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν, οι δε Α.Ε. έχουν την υποχρέωση να τους παράσχουν, επαρκείς εγγυήσεις, αν η οικονομική κατάσταση των προς συγχώνευση Α.Ε. καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή. Οι εγγυήσεις που θα χορηγηθούν στους πιστωτές της απορροφούσας Α.Ε., μπορεί να είναι διαφορετικές από αυτές που θα χορηγηθούν στους πιστωτές της ή των απορροφούμενων Α.Ε. (άρθρο 70 παρ. 2 του Ν. 2190/1920, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2α του άρθρου 3 του Π.Δ. 86/2011). Κάθε δε διαφορά που θα προκύψει μεταξύ των πιστωτών και των υπό συγχώνευση Α.Ε., επιλύεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας οποιασδήποτε Α.Ε.

4. Έγκριση της συγχώνευσης από τους ομολογιούχους δανειστές των υπό συγχώνευση Α.Ε.

Αν υπάρχουν δανειστές με ομολογίες μετατρέψιμες σε μετοχές τουλάχιστον σε μια από τις υπό συγχώνευση Α.Ε., η απόφαση αυτής της Α.Ε. για συγχώνευση, απαιτεί και την έγκριση των δανειστών αυτής (άρθρο 70 παρ. 4 του Ν. 2190/1920, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 21 του άρθρου 15 του Ν. 3156/2003). Κάθε δε διαφορά που θα προκύψει μεταξύ των ομολογιούχων δανειστών και της υπό συγχώνευση Α.Ε., επιλύεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της Α.Ε.

5. Εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των υπό συγχώνευση Α.Ε. από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

Ο νόμος (άρθρο 71 παρ. 1 του Ν. 2190/1920), επιβάλλει την εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων των υπό συγχώνευση Α.Ε. (απορροφούσας και απορροφούμενων), που στη συνήθη πρακτική υπολογίζεται με βάση τις Καθαρές Θέσεις (περιουσίες) αυτών, από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, η οποία παρέχει τα απαραίτητα για το σκοπό αυτό εχέγγυα. Και τούτο, διότι, **το ουσιαστικότερο στοιχείο της σύμβασης συγχώνευσης, είναι η σχέση ανταλλαγής των μετοχών των υπό συγχώνευση Α.Ε.** Επομένως, η πιθανή υποεκτίμηση της αξίας της απορροφούμενης ή των απορροφούμενων Α.Ε., ζημιώνει τους μετόχους τους και ωφελεί τους μετόχους της απορροφούσας Α.Ε., ενώ το αντίστροφο αποτέλεσμα επιφέρει η υποεκτίμηση της αξίας της απορροφούσας Α.Ε. Αντίθετα, η πιθανή υπερεκτίμηση της αξίας της απορροφούμενης ή των απορροφούμενων Α.Ε. ωφελεί τους μετόχους τους και ζημιώνει τους μετόχους της απορροφούσας Α.Ε., ενώ το αντίστροφο αποτέλεσμα επιφέρει η υπερεκτίμηση της αξίας της απορροφούσας Α.Ε. Κατ' αποτέλεσμα δε, η προαναφερόμενη

εκτίμηση είναι αναγκαία, για τον καθορισμό της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών, αλλά και για την αύξηση του κεφαλαίου της απορροφούσας Α.Ε., αφού οι περιουσίες των απορροφούμενων Α.Ε. συνιστούν **εισφορές σε είδος**.

Για τον ορισμό της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, οι υπό συγχώνευση Α.Ε., υποβάλλουν κοινή αίτηση (συνοδευόμενη από πρόσφατους ισολογισμούς και αναλυτικά ισοζύγια των πρωτοβάθμιων λογαριασμών) στον Υπουργό Ανάπτυξης (αρμόδιο Νομάρχη) της έδρας τους και σε περίπτωση που υπάγονται σε διαφορετικές Νομαρχίες, στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης (πρώην Εμπορίου).

Η έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων πρέπει να περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες (άρθρο 71 παρ. 2 του Ν. 2190/1920) :

α. Την αξία της εισφερόμενης εταιρικής περιουσίας στο σύνολο της (ενεργητικό και παθητικό) για τη μεταβολή του κεφαλαίου της απορροφούσας εταιρίας και την περιγραφή κάθε εισφοράς σε είδος.

β. Τη μέθοδο ή τις μεθόδους αποτίμησης που εφαρμόστηκαν για τον καθορισμό της προτεινόμενης σχέσης ανταλλαγής των μετοχών.

γ. Δήλωση, για το εάν η μέθοδος ή οι μέθοδοι που εφαρμόστηκαν είναι κατάλληλες για την ή τις συγκεκριμένες περιπτώσεις, τις αξίες που προέκυψαν από την εφαρμογή κάθε μεθόδου και γνώμη για τη βαρύτητα που αποδόθηκε σε ορισμένες μεθόδους για τον προσδιορισμό των αξιών αυτών, καθώς και περιγραφή των τυχόν δυσκολιών που προέκυψαν κατά την εκτίμηση.

δ. Αν, κατά τη γνώμη της, η σχέση ανταλλαγής των μετοχών της ή των απορροφούμενων Α.Ε. προς τις μετοχές που εκδίδει η απορροφούσα Α.Ε., είναι δίκαιη και λογική.

Η προαναφερόμενη έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, υποβάλλεται στον Υπουργό Ανάπτυξης (αρμόδιο Νομάρχη) μέσα σε δύο (2) μήνες από τον ορισμό των μελών της και κοινοποιείται στις ενδιαφερόμενες Α.Ε.

6. Πληροφόρηση των μετόχων των υπό συγχώνευση Α.Ε. για τους όρους της συγχώνευσης και την οικονομική κατάσταση των εταιριών.

Ένα (1) μήνα τουλάχιστον πριν από την ημερομηνία συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης κάθε υπό συγχώνευση Α.Ε. που θα εγκρίνει το σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης, αυτή θέτει στη διάθεση των μετόχων της, **α)** το σχέδιο της σύμβασης συγχώνευσης, **β)** τις

ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και τις εκθέσεις διαχείρισης του Δ.Σ. των τριών τελευταίων χρήσεων των εταιριών που συγχωνεύονται, γ) μια λογιστική κατάσταση (προσωρινό ισολογισμό) της εταιρίας, μόνο στην περίπτωση που η ημερομηνία της σύμβασης συγχώνευσης απέχει περισσότερο από έξι (6) μήνες από την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης (άρθρο 73 του Ν. 210/1920), δ) τις εκθέσεις των Δ.Σ. των υπό συγχώνευση Α.Ε. περί του Σ.Σ.Σ. και ε) την έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων.

7. Έγκριση του Σχεδίου της Σύμβασης Συγχώνευσης από τις Γενικές Συνελεύσεις των υπό συγχώνευση Α.Ε.

Το Σ.Σ.Σ. είναι απαραίτητο να εγκριθεί από την Καταστατική Γενική Συνέλευση κάθε μιας από τις υπό συγχώνευση Α.Ε. (άρθρο 72 παρ. 1 του Ν. 2190/1920, όπως προστέθηκε με το άρθρο 69 του Ν. 3604/2007 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του Π.Δ. 86/2011). Αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών, η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για τη συγχώνευση τελεί υπό την έγκριση της ή των κατ' ιδίαν κατηγοριών μετοχών, τα δικαιώματα των οποίων θίγονται από τη συγχώνευση (άρθρο 72 παρ. 2 του Ν. 2190/1920 όπως προστέθηκε με το άρθρο 12 του Π.Δ. 498/1987).

Σημειώνεται ότι, για τη λήψη της ως άνω απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, απαιτείται αυξημένη απαρτία (2/3 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου) και πλειοψηφία (2/3 των ψήφων που εκπροσωπούνται στη συνέλευση).

8. Κατάρτιση της Σύμβασης Συγχώνευσης ενώπιον της Υπηρεσίας Μιας Στάσης.

Μετά την πραγματοποίηση των Γενικών Συνελεύσεων των υπό συγχώνευση Α.Ε., υπογράφεται από εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους τους ή από όλα τα μέλη των Δ.Σ. αυτών, η οριστική σύμβαση συγχώνευσης που καταρτίζεται ενώπιον της Υπηρεσίας Μιας Στάσης (συμβολαιογράφου). Στο σχετικό συμβολαιογραφικό έγγραφο, προσαρτώνται υπεύθυνες δηλώσεις των Δ.Σ. των υπό συγχώνευση Α.Ε., ότι δεν προβλήθηκαν από τους πιστωτές των εταιριών αυτών αντιρρήσεις ή ότι αυτές που προβλήθηκαν έχουν ήδη επιλυθεί (άρθρο 74 παρ. 1 του Ν. 2190/1920).

9. Έγκριση της συγχώνευσης από τον Υπουργό Ανάπτυξης (αρμόδιο Νομάρχη).

Η συμβολαιογραφική πράξη της συγχώνευσης, εγκρίνεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης (αρμόδιο Νομάρχη) και παρέχεται, μόνον εφόσον διαπιστωθεί ότι, συντελέστηκαν νόμιμα όλες οι πράξεις και οι διατυπώσεις που επιβάλλει ο νόμος (2190/1920) για την πραγματοποίηση της συγχώνευσης.

Σημειωτέον ότι ο Υπουργός δεν δικαιούται να ελέγξει τη σκοπιμότητα της συγχώνευσης, παρά μόνο τη νομιμότητα αυτής (άρθρο 4 παρ. 2 β του Ν. 2190/1920, το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 11 του Ν. 3853/2010).

10. Διατυπώσεις δημοσιότητας της Συγχώνευσης.

Οι αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των υπό συγχώνευση Α.Ε. για τη συγχώνευση, η συμβολαιογραφική πράξη συγχώνευσης και η έγκριση αυτής από τον Υπουργό Ανάπτυξης, υποβάλλονται στις ακόλουθες διατυπώσεις δημοσιότητας για κάθε μια από τις συγχωνευόμενες Α.Ε. (άρθρο 74 παρ. 1 του Ν. 2190/1920 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 του Π.Δ. 86/2011) :

α. Καταχωρούνται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών καθώς και στο Γ.Ε.ΜΗ., κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες Α.Ε. και

β. Δημοσιεύεται ανακοίνωση – περίληψη της συγχώνευσης στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ.

Τα έννομα αποτελέσματα της συγχώνευσης, τόσο για τις συγχωνευόμενες εταιρίες και τους μετόχους τους, όσο και έναντι των τρίτων, επέρχονται αυτοδίκαια και ταυτόχρονα και χωρίς καμία άλλη διατύπωση, από την καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών και στο Γ.Ε.ΜΗ., κάθε μίας συγχωνευόμενης Α.Ε., της απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης με την οποία εγκρίνεται η συγχώνευση (άρθρο 75 παρ. 1 του Ν. 2190/1920 και άρθρο 15 περ. δ του Ν. 3419/2005).

Τα αποτελέσματα αυτά επέρχονται αυτοδίκαια (*ex lege*⁸) και ταυτόχρονα για όλες τις συγχωνευμένες εταιρίες, απορροφούσα και απορροφούμενες. Γι' αυτό η εγκριτική της συγχώνευσης υπουργική απόφαση πρέπει να καταχωρείται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών και στο Γ.Ε.ΜΗ. καθεμιάς συγχωνευμένης εταιρίας, από τις καταχωρήσεις δε αυτές στα μητρώα όλων των συγχωνευμένων εταιριών (απορροφούσας και απορροφούμενων), επέρχονται τα αποτελέσματα της συγχώνευσης, χωρίς να απαιτείται καμία άλλη διατύπωση, όπως λ.χ., η αναγραφή των αποτελεσμάτων στη σύμβαση συγχώνευσης, γιατί, όπως προαναφέρθηκε, τα αποτελέσματα επέρχονται από το νόμο.

Εξάλλου, τα αποτελέσματα που επιφέρει η συγχώνευση, με οποιοδήποτε τρόπο και εάν αυτή πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στις ίδιες τις συγχωνευμένες εταιρίες, στους μετόχους των εταιριών αυτών και στους δανειστές και οφειλέτες τους.

---

⁸ Ex lege : εκ του νόμου

Τα αποτελέσματα της συγχώνευσης Α.Ε. με απορρόφηση, είναι τα ακόλουθα (άρθρο 75 παρ. 1 και 2 του Ν. 2190/1920) :

α. Η απορροφούσα εταιρία αποκτά την κυριότητα όλων των περιουσιακών στοιχείων (άυλων⁹, υλικών, κινητών, ακινήτων κλπ.) που ανήκαν κατά το χρόνο της πραγματοποίησης της συγχώνευσης στην απορροφούμενη εταιρία.

β. Η απορροφούσα εταιρία υποκαθίσταται στο σύνολο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων της ή των απορροφούμενων εταιριών και η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή. Επομένως δεν είναι δυνατή η συμφωνία, ότι ορισμένα περιουσιακά στοιχεία της απορροφούμενης εξαιρούνται της μεταβίβασής τους στην απορροφούσα ή ότι ορισμένες υποχρεώσεις της απορροφούμενης δεν αναλαμβάνονται από την απορροφούσα και ότι η τελευταία δεν ευθύνεται για την εξόφληση των υποχρεώσεων αυτών. Η απορροφούσα εταιρία ευθύνεται προς τους δανειστές της απορροφούμενης όχι περιορισμένα, δηλαδή μέχρι της αξίας της περιουσίας που της μεταβιβάστηκε, αλλά απεριόριστα με ολόκληρη την περιουσία της.

Επίσης, οι εγγυήσεις (υποθήκες, ενέχυρα κλπ.) με τις οποίες έχουν οπλιστεί ορισμένες απαιτήσεις, καθώς και τυχόν προνόμια που συνοδεύουν τις απαιτήσεις (λ.χ. υπολογισμός τόκων με ορισμένο ποσοστό), εξακολουθούν να συνοδεύουν τις απαιτήσεις αυτές παρά τη μεταβίβασή τους σε νέο κτήτορα, την απορροφούσα εταιρία.

γ. Η απορροφούμενη ή οι απορροφούμενες εταιρίες παύουν να υπάρχουν. Και τούτο διότι, το νομικό πρόσωπο της απορροφούμενης δεν έχει πλέον λόγο ύπαρξης, αφού η περιουσία της (ενεργητικό και παθητικό) μεταβιβάστηκε στην απορροφούσα, χωρίς να μεσολαβούν τα στάδια της εκκαθάρισης και διανομής. Συνακόλουθα, παύουν να υπάρχουν τα όργανα της εταιρίας με την ιδιότητά τους αυτή, όπως η Γενική Συνέλευση των μετόχων, το Διοικητικό Συμβούλιο, ο διευθύνων σύμβουλος κλπ. Αντίθετα με την απορροφούμενη εταιρία η οποία με τη συγχώνευση αποθνήσκει, η απορροφούσα εταιρία ισχυροποιείται και καθίσταται μεγαλύτερος οικονομικός οργανισμός, ο οποίος αποκτά πρόσθετη περιουσία έναντι μετοχών έκδοσής του.

δ. Οι μέτοχοι της ή των απορροφούμενων εταιριών γίνονται μέτοχοι της απορροφούσας εταιρίας και ταυτόχρονα χάνουν το μετοχικό τους δικαίωμα στην απορροφούμενη εταιρία. Το

---

⁹ Για τη μεταβίβαση της επωνυμίας της απορροφούμενης πρέπει να τροποποιηθεί το υπάρχον καταστατικό της απορροφούσας εταιρίας σχετικά με την επωνυμία αυτής.

μετοχικό δικαίωμα που αποκτούν οι μέτοχοι της απορροφούμενης εταιρίας δεν προϋποθέτει αναγκαιώς τη λήψη του τίτλου της μετοχής. Το δικαίωμα αυτό αποκτάται αφότου συντελεστεί η συγχώνευση. Κάθε μέτοχος αποκτά το μετοχικό δικαίωμα που του ανήκει σύμφωνα με τη σύμβαση συγχώνευσης. Εξάλλου η μορφή του τίτλου της μετοχής (ανώνυμη ή ονομαστική) που δικαιούται να λάβει ο μέτοχος της απορροφούμενης εταιρίας, εξαρτάται από τις σχετικές προβλέψεις της σύμβασης συγχώνευσης. Ωστόσο, δεν είναι απαραίτητο, οι τίτλοι που θα λάβει ο μέτοχος να είναι της αυτής μορφής με τους τίτλους της απορροφούμενης εταιρίας. Η λύση αυτή γίνεται δεκτή, αφού η Γενική Συνέλευση που αποφάσισε τη συγχώνευση έχει τη δυνατότητα να αποφασίσει και μεταβολή της μορφής των τίτλων. Όμως, στους προνομιούχους μετόχους της απορροφούμενης εταιρίας, πρέπει να δοθούν προνομιούχες μετοχές της απορροφούσας. Αντίθετα, για να δοθούν στους προνομιούχους μετόχους κοινές μετοχές ή για να περιοριστεί το προνόμιο τους, απαιτείται απόφαση των ιδίων των προνομιούχων μετόχων, η οποία λαμβάνεται σε ιδιαίτερη συνέλευση αυτών. Επισημαίνεται ότι, οι μέτοχοι της απορροφούσας εταιρίας δεν υφίστανται από τη συγχώνευση άμεση μεταβολή στο νομικό καθεστώς που διέπει τις σχέσεις τους με την εταιρία, παρά μόνο, όπως σε κάθε αύξηση του κεφαλαίου, επηρεάζεται η σχέση του μετοχικού τους δικαιώματος προς το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο.

ε. Οι δανειστές της ή των απορροφούμενων εταιριών γίνονται δανειστές της απορροφούσας εταιρίας. Με την απορρόφηση εξαφανίζεται το νομικό πρόσωπο της απορροφούμενης εταιρίας, και οι δανειστές της εταιρίας αυτής στερούνται του αρχικού οφειλέτη τους. Για το λόγο αυτό, η οφειλή τους μεταφέρεται στην απορροφούσα εταιρία, η οποία ευθύνεται πλέον για την οφειλή αυτή απεριόριστα με ολόκληρη την περιουσία της. Η τελευταία, με την απόκτηση πρόσθετων περιουσιακών στοιχείων και την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου, καθίσταται ισχυρότερος οικονομικός οργανισμός και ως εκ τούτου, μπορεί να θεωρηθεί, ότι η ασφάλεια των δανειστών αυξάνει, αφού αυτοί μπορούν να επιληφθούν περισσότερων περιουσιακών στοιχείων απ' ότι πριν συντελεστεί η απορρόφηση. Όμως τούτο συμβαίνει, μόνο στην περίπτωση που όλες οι συγχωνευμένες εταιρίες έχουν τον ίδιο βαθμό φερεγγυότητας ή κάλυψης των υποχρεώσεών τους. Στην περίπτωση όμως που οι συγχωνευμένες εταιρίες έχουν διαφορετικό βαθμό κάλυψης των υποχρεώσεών τους, η συγχώνευση επενεργεί ευμενέστερα για τη μια και δυσμενέστερα για την άλλη συγχωνευμένη εταιρία.

στ. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από την απορροφούσα εταιρία ή εναντίον αυτής, χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

Άκυρότητα της συγχώνευσης (άρθρο 77 του Ν. 2190/1920).

Η σύμβαση συγχώνευσης κηρύσσεται άκυρη με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, στις ακόλουθες περιπτώσεις :

α. Εάν δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 74 του Ν. 2190/1920 που αφορούν τις διατυπώσεις δημοσιότητας, ή

β. Εάν αποδειχθεί ότι η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης κάποιας από τις εταιρίες που συγχωνεύθηκαν και που ενέκριναν τη συγχώνευση, είναι άκυρη ή ακυρώσιμη.

3.7.2 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΑΠΟ ΑΛΛΗ ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΕΙ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ (100%) ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ

Το άρθρο 78 παρ. 1 του Ν. 2190/1920 «περί Ανωνύμων Εταιριών», όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 8 παρ. 1 του Π.Δ. 86/2011, ρυθμίζει ευθέως τη συγχώνευση Α.Ε. από άλλη που κατέχει το σύνολο (100%) των μετοχών της και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας συγχώνευσης, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, πρόκειται για συγχώνευση με απορρόφηση, αφού στην απορροφούσα Α.Ε. (μητρική εταιρία) μεταβιβάζεται το σύνολο της περιουσίας της απορροφούμενης (θυγατρικής εταιρίας – καθολικά εξαρτημένης εταιρίας), χωρίς η τελευταία να διέρχεται από το στάδιο της εκκαθάρισης, **με τη βασική διαφορά**, ότι η απορροφούσα **δεν αυξάνει το κεφάλαιό της** (όπως συμβαίνει στην περίπτωση της συγχώνευσης με απορρόφηση από μια Α.Ε. άλλης ή άλλων Α.Ε. για την οποία έγινε λόγος αμέσως προηγουμένως) και επομένως **δεν εκδίδει νέες μετοχές**, αφού η απαίτησή της ως μετόχου της απορροφούμενης για λήψη νέων μετοχών, αποσβένεται με «σύγχυση», με την αντίστοιχη υποχρέωσή της για έκδοση και διανομή νέων μετοχών, η οποία υποχρέωση πηγάζει από το θεσμό της απορρόφησης. Γι' αυτόν άλλωστε ακριβώς το λόγο, ο νόμος (2190/1920), απλοποιεί στην εξεταζόμενη περίπτωση, τη διαδικασία συγχώνευσης.

Η διαδικασία για τη συγχώνευση Α.Ε. με απορρόφηση, είναι η ακόλουθη :

1. Κατάρτιση έγγραφου Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης.

Τα Διοικητικά Συμβούλια των υπό συγχώνευση Α.Ε. (απορροφούσας και απορροφούμενης) καταρτίζουν εγγράφως, ένα Σ.Σ.Σ. που μπορεί να είναι ιδιωτικό και όχι απαραίτητα συμβολαιογραφικό, το οποίο υπογράφεται από τα εξουσιοδοτημένα από το καθένα Δ.Σ. πρόσωπα. Αναφορικά με το σχέδιο αυτό, ισχύουν όσα αναπτύχθηκαν αμέσως προηγουμένως στην περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. με απορρόφηση (στοιχ. 3.7.1 αριθμ. 1).

Σημειώνεται όμως, ότι στο σχέδιο αυτό, δεν απαιτείται να αναγράφονται τα ακόλουθα στοιχεία :

α. Η σχέση ανταλλαγής των μετοχών,

β. Οι διατυπώσεις παράδοσης των νέων μετοχών και

γ. Η ημερομηνία από την οποία οι νέες μετοχές παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της απορροφούσας Α.Ε.

Οι παραπάνω διατυπώσεις δεν εφαρμόζονται στην εξεταζόμενη μορφή συγχώνευσης, αφού όπως προαναφέρθηκε, **δεν γίνεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της απορροφούσας Α.Ε., αλλά οι μετοχές της απορροφούμενης Α.Ε. ακυρώνονται** και τη θέση τους, στο ενεργητικό της απορροφούσας Α.Ε., καταλαμβάνουν τα περιουσιακά στοιχεία της απορροφούμενης Α.Ε.

Επίσης, δεν απαιτείται η σύνταξη Εκθέσεων των Δ.Σ. των υπό συγχώνευση Α.Ε. για το Σχέδιο αυτό.

2. Διατυπώσεις δημοσιότητας.

Κάθε μια από τις υπό συγχώνευση Α.Ε. (απορροφούσα και απορροφούμενη), υποβάλλει το Σ.Σ.Σ. στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Ν. 2190/1920, όπως αμέσως προηγουμένως αναπτύχθηκε στην περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. με απορρόφηση (στοιχ. 3.7.1 αριθμ. 2).

3. Εξασφάλιση των Πιστωτών των υπό συγχώνευση Α.Ε. και έγκριση της συγχώνευσης από τους ομολογιούχους δανειστές αυτών.

Η απορροφούσα και η απορροφούμενη Α.Ε., αποτελούν, από οικονομική άποψη, ένα και τον αυτό οργανισμό και επομένως, τα συμφέροντα των εταιριών αυτών δεν επηρεάζονται

από τη συγχώνευση. Ενδέχεται όμως, η συγχώνευσή τους σε ένα νομικό πρόσωπο (πριν από τη συγχώνευση αποτελούσαν ξεχωριστά νομικά πρόσωπα) να επηρεάσει τα συμφέροντα των πιστωτών και των ομολογιούχων δανειστών. Για το λόγο αυτό, ισχύει για τους τελευταίους, η προστασία του άρθρου 70 του Ν. 2190/1920, όπως αμέσως προηγουμένως αναπτύχθηκε στην περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. με απορρόφηση (στοιχ. 3.7.1 αριθμ. 3 και 4).

4. Εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των υπό συγχώνευση Α.Ε. από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

Στην εξεταζόμενη μορφή συγχώνευσης, δεν απαιτείται η εκτίμηση των περιουσιών των υπό συγχώνευση Α.Ε., αφού δεν αυξάνεται το μετοχικό κεφάλαιο της απορροφούσας Α.Ε., ούτε αυτή εκδίδει νέες μετοχές για να τις αποδώσει στους μετόχους της απορροφούμενης Α.Ε.

Επειδή όμως το αναπτυξιακό φορολογικό ν.δ/μα 1297/1972, προκειμένου να διαπιστωθεί η υπεραξία της συγχώνευσης και να αναβληθεί η φορολογία αυτής, απαιτεί τη διενέργεια απογραφής και την εκτίμηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, στην πράξη, οι απορροφούμενες θυγατρικές Α.Ε., ζητούν την εκτίμηση της αξίας της περιουσίας τους από την προαναφερόμενη Επιτροπή.

5. Πληροφόρηση των μετόχων των υπό συγχώνευση Α.Ε. για τους όρους της συγχώνευσης και την οικονομική κατάσταση των εταιριών.

Οι μέτοχοι των υπό συγχώνευση Α.Ε., πρέπει αρχικά να αποφασίσουν, συγκαλούμενοι σε Γενική Συνέλευση, για τη συγχώνευση των εταιριών και να λάβουν γνώση, ένα μήνα πριν από τη Συνέλευση, όλων των εγγράφων που προαναφέρθηκαν στην αμέσως προηγούμενη περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. με απορρόφηση (στοιχ. 3.7.1 αριθμ. 6), εκτός από την έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, η οποία δεν απαιτείται στην εξεταζόμενη μορφή συγχώνευσης.

Για την απλούστευση όμως της διαδικασίας, ο νόμος (άρθρο 78 παρ. 2 του Ν. 2190/1920), δεν απαιτεί τη λήψη απόφασης των Γενικών Συνελεύσεων των υπό συγχώνευση Α.Ε., εφόσον συντρέχουν σωρευτικά, οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

α. Αν η δημοσιότητα του Σ.Σ.Σ. πραγματοποιείται, από κάθε μια από τις συγχωνευόμενες εταιρίες, ένα μήνα τουλάχιστον πριν από την έναρξη των αποτελεσμάτων της πράξης απορρόφησης και

β. Αν όλοι οι μέτοχοι της απορροφούσας εταιρίας έχουν το δικαίωμα, ένα μήνα τουλάχιστον πριν από την έναρξη των αποτελεσμάτων της πράξης απορρόφησης, να λάβουν γνώση στην έδρα της απορροφούμενης εταιρίας, του Σ.Σ.Σ., των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων του Δ.Σ. των τριών τελευταίων χρήσεων των συγχωνευόμενων εταιριών και της λογιστικής κατάστασης (προσωρινού ισοζυγίου), εφόσον οι οικονομικές καταστάσεις της τελευταίας χρήσης φέρουν ημερομηνία λήξης της χρήσης αυτής που απέχει περισσότερο από έξι (6) μήνες από την ημερομηνία του Σ.Σ.Σ.

6. Έγκριση του Σχεδίου της Σύμβασης Συγχώνευσης από τις Γενικές Συνελεύσεις των υπό συγχώνευση Α.Ε.

Το Σ.Σ.Σ. είναι απαραίτητο να εγκριθεί από την Καταστατική Γενική Συνέλευση κάθε μιας από τις υπό συγχώνευση Α.Ε. Κατά τα λοιπά, ισχύουν όσα αναπτύχθηκαν αμέσως προηγουμένως στην περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. με απορρόφηση (στοιχ. 3.7.1 αριθμ. 7).

7. Κατάρτιση της Σύμβασης Συγχώνευσης ενώπιον της **Υπηρεσίας Μιας Στάσης**.

Η σύμβαση συγχώνευσης καταρτίζεται ενώπιον της Υπηρεσίας Μιας Στάσης (συμβολαιογράφου) και υπογράφεται από τους εκπροσώπους των συγχωνευόμενων Α.Ε. Κατά τα λοιπά, ισχύουν όσα αναπτύχθηκαν αμέσως προηγουμένως στην περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. με απορρόφηση (στοιχ. 3.7.1 αριθμ. 8).

8. Έγκριση της συγχώνευσης από τον Υπουργό Ανάπτυξης (αρμόδιο Νομάρχη).

Η σύμβαση συγχώνευσης, απαιτείται να εγκριθεί από τον αρμόδιο Νομάρχη, σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν αμέσως προηγουμένως, στην περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. με απορρόφηση (στοιχ. 3.7.1 αριθμ. 9).

9. Διατυπώσεις δημοσιότητας της Συγχώνευσης.

Η σύμβαση συγχώνευσης υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Ν. 2190/1920 και του άρθρου 1 παρ. 1 περ. β του Ν. 3419/2005, σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν αμέσως προηγουμένως, στην περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. με απορρόφηση (στοιχ. 3.7.1 αριθμ. 10).

Τα αποτελέσματα της συγχώνευσης Α.Ε. με απορρόφηση καθολικά εξαρτημένης Α.Ε. είναι τα ακόλουθα (άρθρο 75 παρ. 1 και 2 του Ν. 2190/1920 σε συνδ. με άρθρο 78 του Ν. 2190/1920)

α. Η απορροφούσα εταιρία υποκαθίσταται στο σύνολο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων της απορροφούμενης εταιρίας και η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή.

β. Οι μέτοχοι της απορροφούμενης εταιρίας δεν γίνονται μέτοχοι της απορροφούσας εταιρίας, εφόσον οι μετοχές της πρώτης ανήκουν κατά κυριότητα στους μετόχους της δεύτερης.

γ. Η απορροφούμενη εταιρία παύει να υπάρχει.

δ. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από την απορροφούσα εταιρία ή εναντίον αυτής, χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

Σημειώνεται ότι, όπως προαναφέρθηκε, **ο μέτοχος της απορροφούμενης Α.Ε., που είναι στην εξεταζόμενη περίπτωση η ίδια η απορροφούσα Α.Ε., δεν μπορεί να γίνει μέτοχος του εαυτού της.** Δηλαδή, οι μετοχές της απορροφούμενης Α.Ε., ανήκουν ήδη κατά κυριότητα, στους μετόχους της απορροφούσας Α.Ε. Γι' αυτό, οι μετοχές της απορροφούμενης Α.Ε. **ακυρώνονται** και δεν εμφανίζονται εφεξής στο ενεργητικό του ισολογισμού της απορροφούσας Α.Ε., σε ιδιαίτερο λογαριασμό με τον τίτλο «*συμμετοχές σε επιχειρήσεις*», γιατί ο λογαριασμός αυτός **εξαφανίστηκε** και το υπόλοιπό του αντικαταστάθηκε με τα περιουσιακά στοιχεία της απορροφούμενης Α.Ε. που απέκτησε η απορροφούσα Α.Ε.

Ακυρότητα της συγχώνευσης (άρθρο 77 του Ν. 2190/1920).

Η σύμβαση συγχώνευσης κηρύσσεται άκυρη με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, σύμφωνα με όσα με όσα αναπτύχθηκαν αμέσως προηγουμένως, στην περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. με απορρόφηση (στοιχ. 3.7.1).

3.7.3 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΑΠΟ ΑΛΛΗ ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΕΙ ΤΟ 90% Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ, ΑΛΛΑ ΟΧΙ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ, ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ

Το άρθρο 78α του Ν. 2190/1920 «*περί Ανωνύμων Εταιριών*», όπως προστέθηκε με το άρθρο 9 του Π.Δ. 86/2011, ρυθμίζει ευθέως τη συγχώνευση Α.Ε. από άλλη που κατέχει το ενενήντα τοις εκατό (90%) ή περισσότερο αλλά όχι το σύνολο των μετοχών της απορροφούμενης και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας συγχώνευσης, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση. Στην εξεταζόμενη περίπτωση και αναφορικά με τις προϋποθέσεις, τη διαδικασία και τα αποτελέσματα της συγχώνευσης, ισχύουν, εφαρμοζόμενες αναλογικά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, οι διατάξεις των άρθρων 68 παρ. 2 και επόμενα του Ν. 2190/1920 που αφορούν τη συγχώνευση Α.Ε. με απορρόφηση και οι διατάξεις του άρθρου 78 του ίδιου ως άνω νόμου που αφορούν την απορρόφηση εταιρίας από άλλη που κατέχει το 100% των μετοχών της.

3.7.4 ΕΞΑΓΟΡΑ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΑΠΟ ΑΛΛΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Το άρθρο 79 παρ. 1 του Ν. 2190/1920 «*περί Ανωνύμων Εταιριών*», όπως προστέθηκε με το άρθρο 12 του Π.Δ. 498/1987 ρυθμίζει ευθέως την εξαγορά Α.Ε. από άλλη Α.Ε., πράξη την οποία εξομοιώνει με την περίπτωση της συγχώνευσης με απορρόφηση και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας συγχώνευσης, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, μια ή περισσότερες Α.Ε. (εξαγοραζόμενες), μεταβιβάζουν μετά από λύση τους, χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, σε άλλη Α.Ε. (εξαγοράζουσα), το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό), έναντι απόδοσης στους μετόχους των εξαγοραζόμενων Α.Ε., του αντίτιμου των δικαιωμάτων τους.

Σημειωτέον ότι, η εξαγορά, ομοιάζει με την περίπτωση συγχώνευσης με απορρόφηση ή με σύσταση νέας εταιρίας, κατά το ότι η εξαγοραζόμενη Α.Ε. εξαφανίζεται και παύει να υπάρχει, όπως εξαφανίζεται και η απορροφούμενη εταιρία. Διαφέρει όμως κατά το ότι, **με την εξαγορά, δεν επαυξάνεται το ενεργητικό της εξαγοράζουσας Α.Ε., ούτε επαυξάνεται το μετοχικό της κεφάλαιο**, αφού αυτή καταβάλει την αξία της καθαρής περιουσίας της

εξαγοραζόμενης Α.Ε. και δεν αποδίδει στους μετόχους της τελευταίους μετοχές έκδοσής της και συνεπώς, οι μέτοχοι της εξαγοραζόμενης Α.Ε., δεν καθίστανται μέτοχοι της εξαγοράζουσας Α.Ε., αφού οι μετοχές τους ακυρώνονται. Δηλαδή, η εξαγορά, αποτελεί κατ' ουσίαν αγοραπωλησία, αφού η εξαγοράζουσα Α.Ε. αγοράζει και καταβάλει το τίμημα της αγοράς και η εξαγοραζόμενη Α.Ε. πωλεί το σύνολο της περιουσίας της (ενεργητικό και παθητικό) και εισπράττει το τίμημα πώλησης.

Στην περίπτωση όμως κατά την οποία, η εξαγοράζουσα Α.Ε. αύξησε το κεφάλαιό της και παρέδωσε νέες μετοχές έκδοσής της στους μετόχους της εξαγοραζόμενης Α.Ε., έναντι της περιουσίας αυτής, δεν πρόκειται για συγχώνευση με εξαγορά, αλλά για συγχώνευση με απορρόφηση (όπως αναπτύχθηκε παραπάνω με στοιχ. 3.7.1).

Με βάση τα προαναφερόμενα, οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για την εξαγορά Α.Ε. από άλλη Α.Ε., είναι οι ακόλουθες :

1. Να υφίσταται μια Α.Ε. που εξαγοράζει το σύνολο της περιουσίας άλλης ή άλλων Α.Ε.

Δεν θεωρείται εξαγορά κατά το νόμο, όταν δεν μεταβιβάζεται το σύνολο της περιουσίας της εξαγοραζόμενης Α.Ε., αλλά μεταβιβάζεται μόνο ένα τμήμα αυτής και η εταιρία εξακολουθεί να υπάρχει και να λειτουργεί με το υπόλοιπο τμήμα της περιουσίας της και

2. Να υφίστανται μια ή περισσότερες Α.Ε. που εξαφανίζονται με την εξαγορά τους.

Επομένως, δεν νοείται εξαγορά κατά το νόμο, όταν η εξαγοραζόμενη Α.Ε., μετά την εξαγορά της, δεν λύνεται αλλά συνεχίζει τη λειτουργία της.

Η διαδικασία για την εξαγορά Α.Ε. από άλλη Α.Ε., είναι η ακόλουθη :

Στην εξεταζόμενη περίπτωση, η οποία εξομοιώνεται με την πράξη της συγχώνευσης με απορρόφηση, κατά το μέρος της που αφορά τη μεταβίβαση στην εξαγοράζουσα Α.Ε. του συνόλου της περιουσίας της εξαγοραζόμενης Α.Ε. χωρίς η τελευταία να διέλθει το στάδιο της εκκαθάρισης, εφαρμόζονται αναλογικά (κατάλληλα προσαρμοσμένες), οι διατάξεις των άρθρων 69 έως και 77 του Ν. 2190/1920 που διέπουν την πράξη της συγχώνευσης με

απορρόφηση, όπως προηγουμένως αναπτύχθηκε (με στοιχ. 3.7.1), με ορισμένες τροποποιήσεις που είναι αναγκαίες, λόγω της φύσης της εξαγοράς. Έτσι :

1. Στο Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης που προβλέπεται στο άρθρο 69 του Ν. 2190/1920, δεν αναγράφονται,

α. Η σχέση ανταλλαγής των μετοχών, αλλά η τιμή στην οποία εξαγοράζονται οι μετοχές της εξαγοραζόμενης Α.Ε.

β. Οι διατυπώσεις παράδοσης των νέων μετοχών και

γ. Η ημερομηνία από την οποία οι νέες μετοχές παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της εξαγοράζουσας Α.Ε.

Οι παραπάνω διατυπώσεις δεν εφαρμόζονται στην εξεταζόμενη μορφή εξαγοράς, αφού όπως προαναφέρθηκε, **δεν γίνεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εξαγοράζουσας Α.Ε., αλλά οι μετοχές της εξαγοραζόμενης Α.Ε. ακυρώνονται.**

2. Εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 70 του Ν. 2190/1920 που αναφέρονται στην εξασφάλιση των πιστωτών και των ομολογιούχων δανειστών.

3. Εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 71 του Ν. 2190/1920 που αναφέρονται στην εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων εταιριών, με την επισημείωση ότι, δεν απαιτείται εκτίμηση της περιουσίας της εξαγοράζουσας Α.Ε. αλλά μόνο της εξαγοραζόμενης Α.Ε., αφού στην εξεταζόμενη περίπτωση δεν προκύπτει θέμα ανταλλαγής των μετοχών. Για το λόγο αυτό, στην έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, πρέπει να αναφέρεται, εάν το αντίτιμο για την εξαγορά των μετοχών που έχει συμφωνηθεί, είναι δίκαιο και εύλογο.

4. Εφαρμόζεται το άρθρο 72 του Ν. 2190/1920 που απαιτεί τη λήψη απόφασης από τις Καταστατικές Γενικές Συνελεύσεις της εξαγοράζουσας και της εξαγοραζόμενης Α.Ε. για την επικείμενη εξαγορά.

5. Από τις λοιπές διατάξεις του Ν. 2190/1920 που αναφέρονται στη συγχώνευση με απορρόφηση, δεν εφαρμόζονται :

α. Η διάταξη της παρ. 1β του άρθρου 75 που ορίζει ότι οι μέτοχοι της απορροφούμενης εταιρίας γίνονται μέτοχοι της απορροφούσας, αφού στην εξεταζόμενη

περίπτωση, οι μέτοχοι της εξαγοραζόμενης Α.Ε. λαμβάνουν το τίμημα της εξαγοράς των μετοχών τους οι οποίες ακυρώνονται και έτσι παύουν να είναι μέτοχοι της εξαγοραζόμενης Α.Ε, χωρίς όμως να γίνονται και μέτοχοι της εξαγοράζουσας Α.Ε., η οποία, ούτε το κεφάλαιό της αυξάνει, ούτε εκδίδει νέες μετοχές και

β. Η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 75 του ίδιου νόμου, που καθορίζει τις περιπτώσεις που οι μετοχές της απορροφούσας εταιρίας δεν ανταλλάσσονται με τις μετοχές της απορροφούμενης, αφού στην εξεταζόμενη περίπτωση, δεν εκδίδονται νέες μετοχές από την εξαγοράζουσα Α.Ε.

Τα αποτελέσματα της εξαγοράς Α.Ε. από άλλη Α.Ε., είναι τα ακόλουθα (άρθρο 75 παρ. 1 και 2 του Ν. 2190/1920 σε συνδ. με άρθρο 79 του Ν. 2190/1920) :

α. Η εξαγοράζουσα εταιρία υποκαθίσταται στο σύνολο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων της εξαγοραζόμενης εταιρίας και η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή,

β. Οι μέτοχοι της εξαγοραζόμενης εταιρίας δεν γίνονται μέτοχοι της εξαγοράζουσας εταιρίας,

γ. Η εξαγοραζόμενη εταιρία παύει να υπάρχει και

δ. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από την εξαγοράζουσα εταιρία ή εναντίον αυτής, χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

3.7.5 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΜΕ ΣΥΣΤΑΣΗ ΝΕΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Το άρθρο 68 παρ. 3 του Ν. 2190/1920 «περί Ανωνύμων Εταιριών» ρυθμίζει ευθέως τη συγχώνευση δύο ή περισσότερων Α.Ε. με σύσταση νέας Α.Ε. και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας συγχώνευσης, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, δύο ή περισσότερες Α.Ε., οι οποίες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζουν σε Α.Ε., την οποία συνιστούν, το σύνολο της περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό), έναντι απόδοσης στους μετόχους τους, μετοχών που εκδίδονται από τη νέα εταιρία, και ενδεχομένως και κάποιο χρηματικό ποσό σε μετρητά

προς συμψηφισμό των μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το ποσό αυτό, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που αποδίδονται στους μετόχους των λυομένων Α.Ε. και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών, την αξία της Καθαρής Θέσης της εισφερόμενης περιουσίας των λυομένων Α.Ε.

Με βάση τα προαναφερόμενα, οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για τη συγχώνευση Α.Ε. με σύσταση νέας Α.Ε., είναι οι ακόλουθες :

1. Να υφίστανται κατά το χρόνο της συγχώνευσης δύο (2) τουλάχιστον Α.Ε. οι οποίες λύονται και χωρίς να ακολουθήσουν το στάδιο της εκκαθάρισης, μεταβιβάζουν το σύνολο της περιουσίας τους σε νέα Α.Ε. την οποία ιδρύουν, οι δε λύομενες εταιρίες, με τη συγχώνευση, εξαφανίζονται ως ιδιαίτερα νομικά πρόσωπα.

2. Να δημιουργείται από τις λύομενες (εξαφανιζόμενες) Α.Ε. μια νέα Α.Ε. στην οποία περιέχονται όλα τα περιουσιακά τους στοιχεία.

Ο νόμος δεν αξιώνει οι λύομενες Α.Ε. να έχουν ομοειδές αντικείμενο με τη νέα Α.Ε. ή να έχουν τα ίδια με εκείνη χαρακτηριστικά, μολονότι στην πράξη συμβαίνει το αντίθετο.

3. Η νέα Α.Ε., έναντι της αξίας των περιουσιακών στοιχείων των λυομένων εταιριών τα οποία αποκτά, δίνει στους μετόχους των εταιριών αυτών, μετοχές έκδοσής της.

4. Ενδεχόμενη καταβολή μετρητών στους μετόχους των λυομένων Α.Ε.

Στην πράξη, η μετοχή των λυομένων Α.Ε., ενδέχεται να μην είναι ίση ή ακέραιο πολλαπλάσιο ή υποπολλαπλάσιο της μετοχής που θα εκδώσει η νέα Α.Ε. Έτσι, η νέα Α.Ε. ενδεχομένως να υποχρεωθεί να καταβάλει τη διαφορά σε μετρητά στους μετόχους των λυομένων Α.Ε., για τη στρογγυλοποίηση της αντιστοιχίας των μετοχών. Για το σκοπό αυτό, ο νόμος αξιώνει, ότι το ποσό των μετρητών, δεν μπορεί να υπερβεί το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που η νέα Α.Ε. μπορεί να δώσει στους μετόχους των λυομένων Α.Ε.

Η διαδικασία για τη συγχώνευση Α.Ε. με σύσταση νέας, είναι η ακόλουθη :

Στην εξεταζόμενη μορφή συγχώνευσης, σύμφωνα με τη ρητή επιταγή του άρθρου 80 παρ. 1 του Ν. 2190/1920, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 74 του Ν. 3604/2007, εφαρμόζονται αναλογικά (κατάλληλα προσαρμοσμένες), με την επιφύλαξη της εφαρμογής

της διάταξης του άρθρου 4α του Ν. 2190/1920, οι διατάξεις των άρθρων 69 έως και 77Α αυτού (Ν. 2190/1920) που διέπουν την πράξη της συγχώνευσης με απορρόφηση. Έτσι, από τις διατάξεις του άρθρου αυτού (80 παρ. 1 του Ν. 2190/1920), προκύπτουν ειδικότερα τα εξής:

1. Οι διατυπώσεις που απαιτούνται για τη συγχώνευση Α.Ε. με απορρόφηση, όπως προηγουμένως αναπτύχθηκαν (στοιχ. 3.7.1), απαιτούνται επίσης και για τη συγχώνευση Α.Ε. με σύσταση νέας εταιρίας.

2. Κατά την εφαρμογή των παραπάνω διατυπώσεων, ως απορροφούμενες Α.Ε. θεωρούνται οι Α.Ε. που λύονται και εξαφανίζονται, ενώ ως απορροφούσα Α.Ε. θεωρείται η νέα εταιρία (Α.Ε.).

3. Επειδή στη συγχώνευση της εξεταζόμενης μορφής συνιστάται νέα Α.Ε., εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 4α του Ν. 2190/1920, περί της κήρυξης της ακυρότητας της νέας εταιρίας με δικαστική απόφαση, εφόσον συντρέχει κάποιος από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο αυτό.

4. Το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης, πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία του άρθρου 69 παρ. 2 του Ν. 2190/1920 (όπως προηγουμένως αναπτύχθηκαν με στοιχ. 3.7.1).

Σημειώνεται ότι, το άρθρο 69 παρ. 2 περ. α του Ν. 2190/1920, εφαρμόζεται αναλογικά και για τη νέα Α.Ε., δηλαδή, στο Σ.Σ.Σ. πρέπει να αναφέρεται, ο εταιρικός τύπος (Α.Ε.), η επωνυμία και η έδρα, τόσο των εξαφανιζόμενων Α.Ε. όσο και της νέας Α.Ε. που θα συσταθεί. Επίσης, πρέπει να αναφέρεται, ο αριθμός μητρώου των εξαφανιζόμενων Α.Ε. και ο Κωδικός Αριθμός Καταχώρησής τους στο Γ.Ε.ΜΗ., καθώς και στο μητρώο ποιας Νομαρχίας θα υπάγεται η νέα Α.Ε. που θα συσταθεί.

5. Το Σ.Σ.Σ. εγκρίνεται από τις Καταστατικές Γενικές Συνελεύσεις κάθε μιας από τις εξαφανιζόμενες Α.Ε.

Επισημαίνεται, ότι οι συνελεύσεις αυτές, πρέπει να εγκρίνουν και **ολόκληρο το καταστατικό της νέας Α.Ε.**, γεγονός που αποτελεί τη **σπουδαιότερη διαφορά** στη συγχώνευση αυτή, από τη συγχώνευση με απορρόφηση.

Τα αποτελέσματα της συγχώνευσης Α.Ε. με σύσταση νέας (Α.Ε.), είναι τα ακόλουθα (άρθρο 75 παρ. 1 και 2 του Ν. 2190/1920) :

α. Η νέα εταιρία υποκαθίσταται στο σύνολο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων της ή των εξαφανιζόμενων εταιριών και η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή,

β. Η εξαφανιζόμενη ή οι εξαφανιζόμενες εταιρίες παύουν να υπάρχουν,

γ. Οι μέτοχοι της ή των εξαφανιζόμενων εταιριών γίνονται μέτοχοι της νέας εταιρίας και

δ. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από τη νέα εταιρία ή εναντίον αυτής, χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

Ακυρότητα της συγχώνευσης (άρθρο 77 του Ν. 2190/1920).

Η σύμβαση συγχώνευσης κηρύσσεται άκυρη με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, σύμφωνα με όσα με όσα αναπτύχθηκαν στην περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. με απορρόφηση (στοιχ. 3.7.1).

3.8 ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 54 του Ν. 3190/1955 «περί Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης», η συγχώνευση των Ε.Π.Ε. πραγματοποιείται με δύο τρόπους και ειδικότερα :

1. Με σύσταση νέας Ε.Π.Ε. που καταλαμβάνει τη θέση δύο (2) ή περισσότερων Ε.Π.Ε., οι οποίες (συγχωνευόμενες) εξαφανίζονται.

2. Με απορρόφηση από μια Ε.Π.Ε. που εξακολουθεί να υφίσταται, άλλης ή άλλων Ε.Π.Ε., οι οποίες (απορροφούμενες) εξαφανίζονται.

Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις, οι συγχωνευόμενες ή απορροφούμενες Ε.Π.Ε., λύνονται και χωρίς να επακολουθήσει στάδιο εκκαθάρισής τους, τα περιουσιακά τους

στοιχεία (ενεργητικό και παθητικό), είτε περιέχονται στη νέα Ε.Π.Ε. που συστήνεται, είτε μεταβιβάζονται στην Ε.Π.Ε. που τις απορροφά.

Σημειώνεται ότι, καταβάλλεται Φ.Σ.Κ. υπολογιζόμενος σε 1% επί του κεφαλαίου της εταιρίας που προήλθε από τη συγχώνευση, αφού αφαιρεθούν τα κεφάλαια των συγχωνευομένων εταιριών, για τα οποία έχει προγενέστερα καταβληθεί τέτοιος φόρος.

3.9 ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ

Οι συγχωνεύσεις των Ε.Π.Ε. συνεπάγονται μεγάλες οικονομικές επιβαρύνσεις, όπως, καταβολή Φ.Μ.Α., φορολόγηση της τυχόν προκύπτουσας υπεραξίας, καταβολή διαφόρων τελών κλπ. Για το λόγο αυτό, το κράτος, προκειμένου να ωθήσει τις Ε.Π.Ε. να συγχωνευθούν ώστε να δημιουργήσουν μεγάλες οικονομικές ομάδες, με το ν.δ/μα 1297/1972 και το Ν. 2166/1993, τις απάλλαξε από όλους σχεδόν τους φόρους και τα τέλη που συνεπάγεται η συγχώνευσή τους.

Σημειώνεται ότι στην πράξη, οι συγχωνεύσεις των Ε.Π.Ε. υπάγονται κατά κανόνα στις διατάξεις του Ν. 2166/1993, λόγω της απλουστευμένης διαδικασίας που αυτό προβλέπει και της απαλλαγής τους από τις προϋποθέσεις και τους περιοριστικούς όρους που θέτει το ν.δ/μα 1297/1972.

3.10 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΡΗΤΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ (ΓΝΗΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ)

Η διαδικασία για τη συγχώνευση Ε.Π.Ε. με απορρόφηση, είναι η ακόλουθη :

1. Λήψη απόφασης για τη συγχώνευση.

Για τη συγχώνευση, είτε με σύσταση νέας Ε.Π.Ε., είτε με απορρόφηση, απαιτείται απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων κάθε μιας ενδιαφερόμενης Ε.Π.Ε. (άρθρο 14 παρ. 2 περ. ε του Ν. 3190/1955), η οποία (απόφαση) λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία, δηλαδή, με πλειοψηφία των 3/4 του όλου αριθμού των εταίρων που πρέπει να εκπροσωπούν τα 3/4

του όλου εταιρικού κεφαλαίου (άρθρο 38 παρ. 1 του Ν. 3190/1955), αφού με τη συγχώνευση θα επέλθει ουσιώδης τροποποίηση του καταστατικού της εταιρίας. Με την ως άνω απόφαση της Συνέλευσης, δεν πρέπει να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταίρων και συνεπώς πρέπει να παραμένει η σχέση συμμετοχής στα κέρδη, στο δικαίωμα ψήφου κλπ.

2. Εκτίμηση της περιουσίας των συγχωνευομένων Ε.Π.Ε. από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων.

Οι περιουσίες (ενεργητικό και παθητικό) των συγχωνευομένων Ε.Π.Ε., είτε η συγχώνευση γίνει με σύσταση νέας Ε.Π.Ε., είτε με απορρόφηση, πρέπει να εκτιμηθούν από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

Η έκθεση της ως άνω Επιτροπής, υποβάλλεται στον Υπουργό Ανάπτυξης (αρμόδιο Νομάρχη) μέσα σε δύο (2) μήνες από τον ορισμό των μελών της και κοινοποιείται στις ενδιαφερόμενες Ε.Π.Ε.

3. Δημοσίευση περίληψης των αποφάσεων των Συνελεύσεων των εταίρων για τη συγχώνευση.

Κάθε μια από τις ενδιαφερόμενες Ε.Π.Ε., δημοσιεύει περίληψη της απόφασης της Συνέλευσης των εταίρων της για την επικείμενη συγχώνευση, **α)** στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. – Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. και **β)** και δύο φορές σε μια τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα που εκδίδεται στην έδρα της (άρθρο 54 παρ. 2 του Ν. 3190/1955). Σκοπός των ως άνω δημοσιεύσεων, είναι, να λάβουν γνώση οι πιστωτές των υπό συγχώνευση εταιριών για τη μελετώμενη συγχώνευση, προκειμένου να προστατεύσουν τα συμφέροντά τους.

4. Μη διατύπωση αντιρρήσεων από τους πιστωτές των εταιριών.

Μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την παραπάνω τελευταία δημοσίευση, οι δανειστές κάθε ενδιαφερόμενης Ε.Π.Ε., των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν πριν από το χρόνο της τελευταίας δημοσίευσης, μπορούν να διατυπώσουν προς αυτή (Ε.Π.Ε.) εγγράφως, τις τυχόν αντιρρήσεις τους για τη συγχώνευση. Δηλαδή, δικαίωμα να προβάλλουν αντιρρήσεις, έχουν μόνο οι πιστωτές των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν πριν από το χρόνο της παραπάνω τελευταίας δημοσίευσης, έστω και εάν αυτές τελούν υπό αίρεση ή προθεσμία. Αντίθετα, δεν έχουν δικαίωμα να προβάλλουν αντιρρήσεις και συνακόλουθα δεσμεύονται από τις αποφάσεις των Συνελεύσεων των εταίρων περί συγχώνευσης των εταιριών, οι πιστωτές των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν μετά την τελευταία δημοσίευση.

Έτσι, οι ενδιαφερόμενες Ε.Π.Ε., μπορούν να προχωρήσουν στη συγχώνευσή τους, στις ακόλουθες περιπτώσεις :

α. Μετά την πάροδο του παραπάνω διμήνου, εφόσον κανένας πιστωτής τους δεν διατύπωσε αντιρρήσεις.

β. Εάν και παρά τις τυχόν αντιρρήσεις των πιστωτών, επιτρέπει τη συγχώνευση ο Πρόεδρος Πρωτοδικών, μετά από αίτηση της ενδιαφερόμενης Ε.Π.Ε., υπό την προϋπόθεση ότι η τελευταία θα παράσχει προς τους δανειστές της επαρκείς ασφάλειες.

γ. Πριν από την πάροδο του παραπάνω διμήνου, εφόσον οι απαιτήσεις των πιστωτών έχουν εξοφληθεί ολοσχερώς ή εάν όλοι οι πιστωτές συγκατατεθούν εγγράφως για τη συγχώνευση.

5. Κατάρτιση σύμβασης συγχώνευσης ενώπιον της Υπηρεσίας Μίας Στάσης.

Για τη συγχώνευση απαιτείται σύμβαση που καταρτίζεται ενώπιον της Υπηρεσίας Μίας Στάσης (άρθρο 55 παρ. 1 του Ν. 3190/1955 και άρθρο 2 περ. ββ Ν. 3853/2010) και υπογράφεται από τους διαχειριστές των ενδιαφερομένων Ε.Π.Ε.

Το παραπάνω συμβολαιογραφικό έγγραφο, πρέπει να περιλαμβάνει, **α)** ολόκληρο το κείμενο του καταστατικού της νέας Ε.Π.Ε. ή της απορροφούσας Ε.Π.Ε., όπως το τελευταίο θα έχει τροποποιηθεί (νομικό περιεχόμενο του καταστατικού, κατ' άρθρο 6 παρ. 2 του Ν. 3190/1955) και **β)** περίληψη της απόφασης της Συνέλευσης κάθε ενδιαφερόμενης Ε.Π.Ε. για τη συγχώνευση.

6. Διατυπώσεις δημοσιότητας.

Η σύμβαση συγχώνευσης υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας που επιβάλλει το άρθρο 8 του Ν. 3190/1955 και του άρθρου 1 παρ. 1 περ. β του Ν. 3419/2005.

Ειδικότερα, απαιτείται, **α)** η καταχώρηση του συμβολαιογραφικού εγγράφου (καταστατικού) της νέας Ε.Π.Ε. ή της απορροφούσας Ε.Π.Ε. στο Μητρώο Ε.Π.Ε. που τηρείται στο Πρωτοδικείο και στο Γ.Ε.ΜΗ. και **β)** η δημοσίευση ανακοίνωσης – περίληψης, για την παραπάνω καταχώρηση, στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ.

Τα αποτελέσματα της συγχώνευσης Ε.Π.Ε., είναι τα ακόλουθα :

α. Η νέα ή η απορροφούσα Ε.Π.Ε., υποκαθίσταται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ή των εταιριών που συγχωνεύθηκαν (καθολική διαδοχή).

β. Οι εταίροι της ή των εταιριών που συγχωνεύθηκαν, καθίστανται αυτοδικαίως εταίροι της νέας ή της απορροφούσας εταιρίας, κατά το λόγο των εισφορών των εταίρων στη συγχωνευόμενη ή απορροφούμενη εταιρία.

γ. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται από τη διάδοχο Ε.Π.Ε. και δεν επέρχεται διακοπή τους.

δ. Οι δανειστές της ή των εταιριών που συγχωνεύθηκαν, καθίστανται αυτοδικαίως δανειστές της νέας ή της απορροφούσας εταιρίας και έχουν υπέγγυο ολόκληρη την περιουσία της.

ε. Δεν τερματίζονται ούτε μεταβάλλονται οι εργασιακές σχέσεις που είχαν οι συγχωνευόμενες εταιρίες με το προσωπικό τους.

3.11 ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ (ΓΝΗΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ)

Το άρθρο 108 του πρόσφατου Ν. 4072/2012 «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος – Νέα εταιρική μορφή – Σήματα – Μεσίτες Ακινήτων – Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις» ρυθμίζει ευθέως τη συγχώνευση Ι.Κ.Ε. και συνεπώς πρόκειται για περίπτωση γνήσιας συγχώνευσης, αφού διέπεται από ρητή και ειδική νομοθετική ρύθμιση. Η εξεταζόμενη συγχώνευση πραγματοποιείται με δύο τρόπους και ειδικότερα:

1. Με σύσταση νέας Ι.Κ.Ε. που καταλαμβάνει τη θέση δύο (2) ή περισσότερων Ι.Κ.Ε., οι οποίες (συγχωνευόμενες) εξαφανίζονται.

2. Με απορρόφηση από μια Ι.Κ.Ε. που εξακολουθεί να υφίσταται, άλλης ή άλλων Ι.Κ.Ε., οι οποίες (απορροφούμενες) εξαφανίζονται.

Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις, οι συγχωνευόμενες ή απορροφούμενες Ι.Κ.Ε., λύνονται και χωρίς να επακολουθήσει στάδιο εκκαθάρισής τους, τα περιουσιακά τους στοιχεία (ενεργητικό και παθητικό), είτε περιέρχονται στη νέα Ι.Κ.Ε. που συστήνεται, είτε μεταβιβάζονται στην Ι.Κ.Ε. που τις απορροφά.

3.12 ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 116 του Ν. 4072/2012, οι νόμοι που παρέχουν κίνητρα για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων, περιλαμβάνουν στο πεδίο εφαρμογής τους και την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία.

Σημειωτέον ότι, για την υπαγωγή της Ι.Κ.Ε. στις φοροαπαλλακτικές διατάξεις του ν.δ/τος 2197/1972 και του Ν. 2166/1993, πρέπει αυτή να πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τα παραπάνω νομοθετήματα, κατά περίπτωση.

3.13 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Η διαδικασία για τη συγχώνευση Ι.Κ.Ε. με απορρόφηση, είναι η ακόλουθη :

1. Λήψη απόφασης για τη συγχώνευση.

Για τη συγχώνευση, είτε με σύσταση νέας Ι.Κ.Ε., είτε με απορρόφηση, απαιτείται απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων κάθε μιας ενδιαφερόμενης Ι.Κ.Ε., η οποία (απόφαση) λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία, δηλαδή, με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (άρθρο 72 παρ. 5 του Ν. 4072/2012), αφού με τη συγχώνευση θα επέλθει ουσιώδης τροποποίηση του καταστατικού της εταιρίας.

2. Εκτίμηση της περιουσίας των συγχωνευομένων Ι.Κ.Ε. από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων.

Οι περιουσίες (ενεργητικό και παθητικό) των συγχωνευομένων Ι.Κ.Ε., είτε η συγχώνευση γίνει με σύσταση νέας Ι.Κ.Ε., είτε με απορρόφηση, πρέπει να εκτιμηθούν από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

Με κοινή εντολή των συγχωνευόμενων εταιριών, τα πρόσωπα που προβαίνουν στην εκτίμηση μπορούν να συντάξουν ενιαία έκθεση για όλες τις εταιρίες. Με συμφωνία όλων των εταίρων των συγχωνευόμενων εταιριών μπορεί να παραλείπεται η σύνταξη της παραπάνω έκθεσης.

3. Κατάρτιση Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης.

Οι διαχειριστές των εταιριών που συγχωνεύονται καταρτίζουν εγγράφως κοινό Σ.Σ.Σ. το οποίο, σε περίπτωση ίδρυσης νέας εταιρίας, περιλαμβάνει το καταστατικό της.

Το Σ.Σ.Σ. πρέπει να περιέχει τουλάχιστον, **α)** την επωνυμία, την έδρα και τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. των εταιριών που συγχωνεύονται, **β)** τον ορισμό της σχέσης ανταλλαγής των εταιρικών μεριδίων και την αιτιολόγηση της, ώστε να είναι δίκαιη και λογική. Η σχέση ανταλλαγής των εταιρικών μεριδίων αφορά το σύνολο των εισφορών των εταίρων των συγχωνευόμενων εταιριών, αδιακρίτως εάν πρόκειται για κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές. Τα εταιρικά μερίδια που προκύπτουν από τη συγχώνευση αντιστοιχούν στο είδος της εισφοράς, το οποίο εκπροσωπούσαν τα παλαιά εταιρικά μερίδια, **γ)** την ημερομηνία από την οποία τα εταιρικά μερίδια παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής των εταίρων της ή των συγχωνευόμενων εταιριών στα κέρδη της συγχωνεύουσας εταιρίας, καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικό με το δικαίωμα αυτό, **δ)** την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις της ή των συγχωνευόμενων εταιριών θεωρούνται, από λογιστική άποψη, ότι γίνονται για λογαριασμό της συγχωνεύουσας εταιρίας, καθώς και την τύχη των οικονομικών αποτελεσμάτων της ή των συγχωνευόμενων εταιριών, τα οποία θα προκύψουν από την ημερομηνία αυτή μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συγχώνευσης.

Το σχέδιο συγχώνευσης καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ., στο οποίο υπάγεται καθεμιά από τις συγχωνευόμενες εταιρίες με αίτηση των διαχειριστών τους.

4. Προστασία των δανειστών.

Μέσα σε ένα μήνα από την τελευταία παραπάνω καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ., οι δανειστές των συγχωνευόμενων εταιριών, οι απαιτήσεις των οποίων γεννήθηκαν πριν από την καταχώριση αυτή, έχουν το δικαίωμα να προβάλουν έγγραφες αντιρρήσεις και να ζητήσουν επαρκείς εγγυήσεις, εφόσον η οικονομική κατάσταση των συγχωνευόμενων εταιριών καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή. Ύστερα από αίτηση της οφειλέτριας εταιρίας το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει τη συγχώνευση παρά τις αντιρρήσεις δανειστή ή δανειστών, εάν κρίνει ότι η οικονομική κατάσταση των συγχωνευόμενων εταιριών ή οι εγγυήσεις που έχουν ήδη λάβει οι δανειστές αυτοί ή οι εγγυήσεις που τους προσφέρονται δεν δικαιολογούν τις αντιρρήσεις τους. Η αίτηση κοινοποιείται στους δανειστές που έχουν προβάλει τις αντιρρήσεις. Η απόφαση του δικαστηρίου υπόκειται μόνο σε ανακοπή ερημοδικίας.

5. Έγκριση της συγχώνευσης από τους εταίρους.

Το Σ.Σ.Σ., καθώς και οι τροποποιήσεις του καταστατικού που απαιτούνται για την πραγματοποίηση της ή το καταστατικό της νέας εταιρίας, πρέπει να εγκρίνονται με απόφαση των εταίρων καθεμιάς από τις συγχωνευόμενες εταιρίες. Απόφαση δεν μπορεί να ληφθεί, αν δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία προστασίας των δανειστών που προαναφέρθηκε.

Αν η συγχώνευση πρόκειται να αποφασισθεί από τη συνέλευση των εταίρων, κάθε εταίρος έχει δικαίωμα ένα μήνα πριν από τη συνέλευση να λαμβάνει γνώση, στην έδρα της εταιρίας, τουλάχιστον, **α)** του Σ.Σ.Σ. και **β)** της έκθεσης της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων. Η συνέλευση δεν μπορεί να λάβει απόφαση για τη συγχώνευση, αν δεν έχει τηρηθεί η παραπάνω προθεσμία.

Οι αποφάσεις των εταίρων που εγκρίνουν τη συγχώνευση μαζί με υπεύθυνη δήλωση των διαχειριστών των συγχωνευόμενων εταιριών ότι τηρήθηκε η διαδικασία προστασίας των δανειστών, καταχωρίζονται στο Γ.Ε.ΜΗ, ύστερα από κοινή αίτηση των διαχειριστών.

6. Αποτελέσματα της συγχώνευσης.

Από το χρόνο της καταχώρισης των αποφάσεων των εταίρων που εγκρίνουν την συγχώνευση μαζί με την υπεύθυνη δήλωση των διαχειριστών των συγχωνευόμενων Ι.Κ.Ε. στο Γ.Ε.ΜΗ., ολοκληρώνεται η συγχώνευση και επέρχονται αυτοδίκαια και χωρίς καμία άλλη διατύπωση, έναντι των συγχωνευόμενων Ι.Κ.Ε. και των τρίτων, τα ακόλουθα αποτελέσματα:

α. Η συγχωνεύουσα εταιρία υποκαθίσταται σε όλα γενικώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ή των συγχωνευόμενων εταιριών. Η μεταβίβαση αυτή εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή. Στη συγχωνεύουσα εταιρία περιέρχονται και οι διοικητικές άδειες που είχαν εκδοθεί υπέρ της συγχωνευόμενης εταιρίας.

β. Οι εταίροι της ή των συγχωνευόμενων εταιριών γίνονται εταίροι της συγχωνεύουσας εταιρίας.

γ. Οι υποχρεώσεις των εταίρων που συμμετέχουν στις συγχωνευόμενες εταιρίες με εξωκεφαλαιακές ή εγγυητικές εισφορές, εξακολουθούν να υφίστανται όπως και προηγουμένως.

δ. Οι συγχωνευθείσες εταιρίες παύουν να υπάρχουν.

ε. Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως στο όνομα της συγχωνεύουσας εταιρίας χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

Ακυρωσία και ακυρότητα της συγχώνευσης:

Η συγχώνευση είναι ακυρώσιμη υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 74 παράγραφος 1 του Ν. 4072/2012 ή, αν δεν τηρήθηκε η διαδικασία που προαναφέρθηκε, άκυρη δε, αν συντρέχουν οι περιπτώσεις του άρθρου 74 παράγραφοι 2 και 3 του ίδιου νόμου.

Η συγχώνευση ακυρώνεται από το δικαστήριο μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, που υποβάλλεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την καταχώριση της συγχώνευσης στο Γ.Ε.ΜΗ. Το αρμόδιο δικαστήριο παρέχει στις ενδιαφερόμενες εταιρίες εύλογη προθεσμία για άρση των ελαττωμάτων της συγχώνευσης, εάν αυτό είναι εφικτό.

Η ακυρότητα της συγχώνευσης αναγνωρίζεται από το δικαστήριο μετά από αίτηση κάθε προσώπου που έχει έννομο συμφέρον, που υποβάλλεται μέσα σε έξι (6) μήνες από την καταχώριση της συγχώνευσης στο Γ.Ε.ΜΗ. Σε περίπτωση που ο σκοπός της συγχωνεύουσας εταιρίας είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη, καθώς και όταν από το καταστατικό της προκύπτει διαρκής παράβαση διατάξεων αναγκαστικού δικαίου, η προβολή της ακυρότητας δεν υπόκειται σε προθεσμία.

Η δικαστική απόφαση που κηρύσσει άκυρη ή αναγνωρίζει την ακυρότητα της συγχώνευσης, καταχωρίζεται στο Γ.Ε.ΜΗ.

Η ακυρότητα της συγχώνευσης, δεν θίγει το κύρος των υποχρεώσεων της συγχωνεύουσας εταιρίας που γεννήθηκαν κατά την περίοδο μετά την ημερομηνία καταχώρισης της συγχώνευσης στο Γ.Ε.ΜΗ. και πριν από την καταχώριση της δικαστικής απόφασης στο Γ.Ε.ΜΗ. Οι εταιρίες που έλαβαν μέρος στην ακυρωθείσα συγχώνευση ευθύνονται εις ολόκληρον για τις υποχρεώσεις αυτές.

Σημειωτέον ότι, η συγχώνευση δεν κηρύσσεται άκυρη για το λόγο ότι η σχέση ανταλλαγής των εταιρικών μεριδίων των εταίρων των συγχωνευόμενων εταιριών με εταιρικά μερίδια της συγχωνεύουσας εταιρίας δεν είναι δίκαιη και λογική. Στην περίπτωση αυτή, κάθε εταίρος της ή των συγχωνευόμενων εταιριών μπορεί να αξιώσει από την συγχωνεύουσα εταιρία την καταβολή αποζημίωσης σε μετρητά. Η αποζημίωση ορίζεται από το δικαστήριο μετά από αγωγή κάθε θιγόμενου. Η αξίωση παραγράφεται μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από την καταχώριση της σύμβασης συγχώνευσης στο Γ.Ε.ΜΗ.

3.14 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΜΕ ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) Ή ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΧΩΡΙΣ ΡΗΤΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ (ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ)

Ο Ν. 2190/1920, μετά την τροποποίηση και συμπλήρωσή του με το Π.Δ. 498/1987, προβλέπει και ρυθμίζει, μόνο τις περιπτώσεις συγχώνευσης Α.Ε. με άλλη ή άλλες Α.Ε., ενώ δεν προβλέπει τη συγχώνευση της Α.Ε. :

α. με ατομική επιχείρηση,

β. με προσωπική εταιρία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) και

γ. με Ε.Π.Ε.,

είτε με σύσταση νέας Α.Ε., είτε με απορρόφηση των παραπάνω εταιριών και επιχειρήσεων από υφιστάμενη Α.Ε.

Γι' αυτό, στην πράξη, η συγχώνευση αντιμετωπίζεται με βάση τις διατάξεις περί σύστασης Α.Ε. (άρθρο 4 του Ν. 2190/1920), με ενδεχόμενη παράλληλη συνδρομή των διατάξεων του ν.δ/τος 1297/1972 ή του Ν. 2166/1993.

Ειδικότερα :

1. Για τη συγχώνευση ατομικής επιχείρησης σε Α.Ε. αποφασίζει μόνος του ο επιχειρηματίας. Για τη συγχώνευση όμως Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Α.Ε., απαιτείται πρώτα η σύνταξη ενώπιον της **Υπηρεσίας Μίας Στάσης** ενός σχετικού συμφωνητικού των εταίρων της κάθε εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) που συγχωνεύεται. Στο συμφωνητικό αυτό, πρέπει να αναγράφεται η συμφωνία των εταίρων να συγχωνεύσουν την εταιρία τους με σκοπό να σχηματιστεί από τη συγχώνευση αυτή μια καινούρια εταιρία με τη μορφή της Α.Ε., καθώς και τα κυριότερα σημεία του Ν. 2190/1920 που αναφέρονται στις Α.Ε. και ιδίως τα απαραίτητα στοιχεία του καταστατικού της (νομικό περιεχόμενο αυτού - άρθρο 2 του Ν. 2190/1920).

2. Για τη συγχώνευση Ε.Π.Ε. με μία άλλη επιχείρηση (ατομική, Ο.Ε., Ε.Ε., ή Ε.Π.Ε.) για να σχηματιστεί μια καινούρια εταιρία με τη μορφή της Α.Ε., τότε απαιτείται απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων της Ε.Π.Ε. που συγχωνεύεται. Περίληψη της απόφασης αυτής δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε.- Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. καθώς και δύο φορές σε μια

ημερησία εφημερίδα που εκδίδεται στην έδρα των ενδιαφερομένων εταιριών (άρθρο 54 παρ. 2 του Ν. 3190/1955).

3. Για τη συγχώνευση Α.Ε. με άλλες επιχειρήσεις (ατομικές, Ο.Ε., Α.Ε. κλπ.) για να σχηματισθεί μια καινούργια εταιρία με τη μορφή της Α.Ε., απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της (άρθρο 72 του Ν. 2190/1920). Επίσης, απαιτείται η σύνταξη Σ.Σ.Σ. (άρθρο 69 του Ν. 2190/1920), το οποίο εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση της Α.Ε. καθώς και από τη Συνέλευση των εταίρων της τυχόν Ε.Π.Ε.

Από τις επιχειρήσεις που συγχωνεύονται, υποβάλλεται κοινή αίτηση στη Διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορίου της Νομαρχίας για συγκρότηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920. Στη συνέχεια, η ως άνω Επιτροπή, συντάσσει σχετική έκθεση που την υποβάλλει χωριστά στην κάθε μία από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις. Η έκθεση της Επιτροπής αυτής, δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ.

Με βάση την παραπάνω έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων και τις αποφάσεις των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται, συντάσσεται ενώπιον της **Υπηρεσίας Μίας Στάσης** το συμβόλαιο σύστασης της νέας Α.Ε. Περίληψη του καταστατικού ίδρυσης της νέας Α.Ε. που προήλθε από τη συγχώνευση, δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. και καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. για λήψη Κωδικού Αριθμού Καταχώρησης.

Δύο επικυρωμένα αντίγραφα από το καταστατικό (συμβόλαιο συγχώνευσης) ίδρυσης της Α.Ε., υποβάλλονται στην οικεία Νομαρχία με απλό διαβιβαστικό έγγραφο, για την έκδοση της εγκριτικής απόφασης.

Στη συνέχεια, εγκρίνεται από τον οικείο Νομάρχη η συγχώνευση. Η απόφαση για την έγκριση της συγχώνευσης καταχωρείται στο Μητρώο Α.Ε. που τηρείται από την υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου της Νομαρχίας της έδρας της εταιρίας και στο Γ.Ε.ΜΗ. και δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. Από την ημέρα των παραπάνω καταχωρήσεων, θεωρείται ότι αποκτά νομική προσωπικότητα η νέα Α.Ε. που προέρχεται από τη συγχώνευση (άρθρο 7β παρ. του Ν. 2190/1920 και άρθρο 15 παρ. 1 περ. δ του Ν. 3419/2005).

Σημειώνεται ότι, αν η συγχώνευση γίνει με βάση το ν.δ/μα 1297/1972 ή με βάση το Ν. 2166/1993, τότε, για να ισχύουν οι απαλλαγές που καθορίζονται από τους νόμους αυτούς, θα πρέπει το ελάχιστο κεφάλαιο της Α.Ε. που προέρχεται από τη συγχώνευση να μην είναι κατώτερο από 300.000 ευρώ (άρθρο 4 περ. α του ν.δ/τος 1297/1972 και άρθρο 2 παρ. 5 του Ν. 2166/1993).

Σημειώνεται επίσης ότι, δεν καταβάλλεται χαρτόσημο για τη μεταβίβαση της περιουσίας της ατομικής επιχείρησης ή της Ο.Ε. ή της Ε.Ε. ή της Ε.Π.Ε. ή της Α.Ε. στη νέα Α.Ε., επειδή η μεταβίβαση αυτή γίνεται λόγω συγχώνευσης και όχι λόγω πώλησης.

3.15 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΧΩΡΙΣ ΡΗΤΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ (ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ)

Ο Ν. 3190/1955, προβλέπει και ρυθμίζει, μόνο τη συγχώνευση μιας ή περισσότερων Ε.Π.Ε., είτε με την απορρόφησή τους από άλλη υφιστάμενη Ε.Π.Ε., είτε με τη σύσταση νέας Ε.Π.Ε., ενώ δεν προβλέπει και άλλες περιπτώσεις συγχωνεύσεων, όπως :

α. Τη συγχώνευση μιας ή περισσότερων ατομικών επιχειρήσεων για τη σύσταση Ε.Π.Ε.

β. Τη συγχώνευση μιας ή περισσότερων προσωπικών εταιριών (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) για τη σύσταση Ε.Π.Ε.

γ. Τη συγχώνευση μίας ή περισσότερων ατομικών επιχειρήσεων και μιας ή περισσότερων προσωπικών εταιριών (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) για τη σύσταση Ε.Π.Ε.

δ. Τη συγχώνευση μιας ή περισσότερων Ε.Π.Ε. και ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) για τη σύσταση Ε.Π.Ε.

Γι' αυτό, στην πράξη, στις προαναφερόμενες συγχωνεύσεις, εφαρμόζεται ανάλογα η διαδικασία που προβλέπει ο νόμος (άρθρα 54 και 55 του Ν. 3190/1955) για τη συγχώνευση μιας ή περισσότερων Ε.Π.Ε., είτε με απορρόφησή τους από άλλη Ε.Π.Ε., είτε με σύσταση νέας Ε.Π.Ε., με ενδεχόμενη παράλληλη συνδρομή των διατάξεων του ν/δ/τος 1297/1972 ή του Ν. 2166/1993.

Ειδικότερα :

1. Για τη συγχώνευση ατομικής επιχείρησης σε Ε.Π.Ε. αποφασίζει μόνος του ο επιχειρηματίας. Για τη συγχώνευση όμως Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε., απαιτείται πρώτα να συνταχθεί ενώπιον της **Υπηρεσίας Μίας Στάσης** σχετικό συμφωνητικό των εταίρων της

κάθε εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) που συγχωνεύεται. Στο συμφωνητικό αυτό πρέπει να αναγράφεται η συμφωνία των εταίρων να συγχωνεύσουν την εταιρία τους με σκοπό να σχηματιστεί από τη συγχώνευση αυτή μια νέα εταιρία με τη μορφή της Ε.Π.Ε., καθώς και τα κυριότερα σημεία του Ν. 3190/1955 που αναφέρονται στις Ε.Π.Ε. και ιδίως τα απαραίτητα στοιχεία του καταστατικού της (νομικό περιεχόμενο αυτού - άρθρο 6 του Ν. 3190/1955).

2. Για τη συγχώνευση Ε.Π.Ε. με μία άλλη επιχείρηση (ατομική, Ο.Ε., Ε.Ε., ή Ε.Π.Ε.) για να σχηματιστεί μια καινούργια εταιρία με τη μορφή της Ε.Π.Ε., τότε απαιτείται απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων της Ε.Π.Ε. που συγχωνεύεται. Περίληψη της απόφασης αυτής δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. καθώς και δύο φορές σε μια ημερησία εφημερίδα που εκδίδεται στην έδρα των ενδιαφερόμενων εταιριών (άρθρο 54 παρ. 2 του Ν. 3190/1955).

Από τις επιχειρήσεις που συγχωνεύονται, υποβάλλεται κοινή αίτηση στη Διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορίου της Νομαρχίας για συγκρότηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920. Στη συνέχεια, η ως άνω Επιτροπή συντάσσει σχετική έκθεση που την υποβάλλει χωριστά στην κάθε μία από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις. Η έκθεση της Επιτροπής αυτής, δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ.

Με βάση την παραπάνω έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων και τις αποφάσεις των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται, συντάσσεται ενώπιον της **Υπηρεσίας Μίας Στάσης** το συμβόλαιο σύστασης της νέας Ε.Π.Ε. Περίληψη του καταστατικού ίδρυσης της νέας Ε.Π.Ε. που προήλθε από τη συγχώνευση, δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. Τεύχος Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ και καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. για λήψη Κωδικού Αριθμού Καταχώρησης.

Δύο επικυρωμένα αντίγραφα από το καταστατικό (συμβόλαιο συγχώνευσης) ίδρυσης της Ε.Π.Ε., υποβάλλονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και καταβάλλεται, με συμπληρωμένη τη σχετική δήλωση, ο Φ.Σ.Κ. που υπολογίζεται σε ποσοστό 1% επί του κεφαλαίου της τυχόν ατομικής επιχείρησης που συγχωνεύεται, καθώς επίσης και σε ποσοστό 1% επί του κεφαλαίου της εταιρίας που προήλθε από τη συγχώνευση, αφού αφαιρεθούν τα κεφάλαια των συγχωνευομένων εταιριών, για τα οποία έχει προγενέστερα καταβληθεί τέτοιος φόρος.

Οι υποχρεώσεις του Κ.Β.Σ. που απορρέουν από την ατομική επιχείρηση ή από την Ο.Ε. ή την Ε.Ε. που συγχωνεύεται σε Ε.Π.Ε. με βάση το ύψος των ακαθάριστων εσόδων της (π.χ. για υποχρέωση τήρησης βιβλίου αποθήκης κλπ.) μεταφέρονται στην Ε.Π.Ε. που προέρχεται από τη συγχώνευση αυτή.

Σημειώνεται ότι, αν η συγχώνευση γίνει με βάση το ν.δ/μα 1297/1972 ή με βάση το Ν. 2166/1993, τότε, για να ισχύουν οι απαλλαγές που καθορίζονται από τους νόμους αυτούς, θα πρέπει το ελάχιστο κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. που προέρχεται από τη συγχώνευση, να μην είναι κατώτερο από 146.735 ευρώ (άρθρο 4 περ. α του ν. δ/τος 1297/1972 και άρθρο 2 παρ. 5 του Ν. 2166/1993).

Σημειώνεται επίσης ότι, δεν καταβάλλεται χαρτόσημο για τη μεταβίβαση της περιουσίας της ατομικής επιχείρησης ή της Ο.Ε. ή της Ε.Ε. ή της Ε.Π.Ε. στη νέα Ε.Π.Ε., επειδή η μεταβίβαση αυτή γίνεται λόγω συγχώνευσης και όχι λόγω πώλησης .

3.16 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ (ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ)

Για τη συγχώνευση ατομικής επιχείρησης ή Ο.Ε. ή Ε.Ε. με μια άλλη, επίσης ατομική επιχείρηση ή Ο.Ε. ή Ε.Ε., με σκοπό να ιδρυθεί μια καινούργια Ο.Ε. ή Ε.Ε., πρέπει, η κάθε μία από τις επιχειρήσεις αυτές που συγχωνεύονται, να εισφέρει στη νέα Ο.Ε. ή Ε.Ε. ολόκληρη την περιουσία της (ενεργητικό και παθητικό) και να συντάξει απογραφή για τα περιουσιακά στοιχεία που εισφέρει.

Για το σκοπό αυτό, συντάσσεται κοινό Σ.Σ.Σ. (καταστατικό) με απλό ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο όμως απαιτείται να καταρτιστεί ενώπιον της **Υπηρεσίας Μίας Στάσης**, εφόσον μεταξύ των μεταβιβαζομένων στοιχείων, περιλαμβάνονται ακίνητα ή εμπράγματα επ' αυτών δικαιώματα, αφού στην εξεταζόμενη περίπτωση πρόκειται για μεταβίβαση υφιστάμενης περιουσίας (άρθρο 367 του Α.Κ.).

Με βάση το παραπάνω Σ.Σ.Σ., ιδρύεται η προσωπική εταιρία (από συγχώνευση), δηλαδή η νέα Ο.Ε. ή Ε.Ε.

Ειδικότερα :

1. Θεώρηση του καταστατικού, από τη Δ.Ο.Υ. της έδρας της εταιρίας, όπου καταβάλλεται ο Φ.Σ.Κ. υπολογιζόμενος σε ποσοστό 1% επί του συνολικού κεφαλαίου της

(νέας) προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) επειδή επί του κεφαλαίου της ατομικής επιχείρησης δεν έχει καταβληθεί τέτοιος φόρος.

2. Διατυπώσεις δημοσιότητας.

Το αντίγραφο του καταστατικού της εταιρίας κατατίθεται στο Πρωτοδικείο της έδρας της και καταχωρείται στα τηρούμενα από αυτό βιβλία. Επίσης, καταχωρείται και στο Γ.Ε.ΜΗ. για λήψη Κωδικού Αριθμού Καταχώρησης. Μετά τις παραπάνω καταχωρήσεις, επέρχεται η νόμιμη σύσταση της εταιρίας.

Σημειώνεται ότι, η εξεταζόμενη συγχώνευση, δεν υπάγεται στις φοροαπαλλαγές και διευκολύνσεις που θεσπίζονται από το ν.δ/μα 1297/1972 και από το Ν. 2166/1993.

Σημειώνεται επίσης ότι, δεν καταβάλλεται χαρτόσημο για τη μεταβίβαση της περιουσίας της ατομικής επιχείρησης ή της Ο.Ε. ή της Ε.Ε. στη νέα Ο.Ε. ή Ε.Ε., επειδή η μεταβίβαση αυτή γίνεται λόγω συγχώνευσης και όχι λόγω πώλησης.

3.17 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΜΕ ΑΠΟΡΟΦΗΣΗ

Οι Ισολογισμοί της «Α» Α.Ε. και της «Β» Α.Ε., μετά τις αναπροσαρμογές που έγιναν με βάση την εκτίμηση της Επιτροπής του Ν. 2190 ενόψει συγχώνευσής τους, έχουν ως εξής:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ «Α» Α.Ε.	ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Πάγια	120.000.000	Μετοχικό Κεφάλαιο	60.000.000
Μείον αποσβεσθέντα	<u>30.000.000</u>	Διαφορά υπέρ το άρτιο	6.000.000
	90.000.000	Αποθεματικά	7.000.000
Αποθέματα	40.000.000	Διαφορές εκτιμήσεως	4.000.000
Απαιτήσεις	30.000.000	Κέρδη 1.1 – 30.4.2008	5.000.000
Διαθέσιμα	10.000.000	Δάνεια	60.000.000
		Λοιπές Υποχρεώσεις	<u>28.000.000</u>
	<u>170.000.000</u>		<u>170.000.000</u>

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ «Β» Α.Ε.	ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Πάγια	70.000.000	Μετοχικό Κεφάλαιο	40.000.000
Μείον αποσβεσθέντα	<u>18.000.000</u>	Διαφορά υπέρ το άρτιο	4.000.000
	52.000.000	Αποθεματικά	5.000.000
Αποθέματα	28.000.000	Διαφορές εκτιμήσεως	3.000.000
Απαιτήσεις	8.000.000	Δάνεια	35.000.000
Διαθέσιμα	11.000.000	Λοιπές Υποχρεώσεις	13.000.000
Ζημία 1.1. – 30.4.2008	1.000.000		
	<u>100.000.000</u>		<u>100.000.000</u>

Τα Μ.Κ. και των δύο Α.Ε. είναι εξ ολοκλήρου καταβεβλημένα και καλύπτονται:

Της «Α» Α.Ε. από 4.000.000 κοινές μετοχές Ο.Α. 15 Ευρώ.

Της «Β» Α.Ε. από 2.000.000 κοινές μετοχές Ο.Α. 20 Ευρώ.

Οι εταιρίες «Α» Α.Ε. και «Β» Α.Ε. πρόκειται να συγχωνευθούν με απορρόφηση. Απορροφούσα θα είναι η «Α» Α.Ε., η οποία θα εκδώσει νέες πρόσθετες μετοχές Ο.Α. 15 Ευρώ έκαστη.

Α. Υπολογισμός σχέσης ανταλλαγής των μετοχών:

Η εσωτερική αξία των μετοχών της «Α» Α.Ε., η οποία θα αποτελέσει την τιμή εκδόσεως των νέων μετοχών, είναι:

$$82.000.000 : 4.000.000 = 20,50 \text{ Ευρώ}$$

Η τιμή εκδόσεως λοιπόν της νέας μετοχής θα αναλύεται σε:

Ονομαστική αξία.....	15,00 Ευρώ
Διαφορά υπέρ το άρτιο.....	5,50 Ευρώ
Τιμή εκδόσεως.....	20,50 Ευρώ

Δοθέντος ότι η καθαρή θέση της «Β» Α.Ε. ανέρχεται σε 51.000.000 Ευρώ, θα εκδοθούν:

$$51.000.000 : 20,50 = 2.487.804,90 = 2.400.000 \text{ μετοχές}$$

Οι μετοχές αυτές αντιπροσωπεύουν :

Αύξηση Μ.Κ. της «Α» Α.Ε.

$$2.400.000 \times 15 = 36.000.000$$

Διαφορά υπέρ το άρτιο :

$$2.400.000 \times 5,50 = \underline{13.200.000}$$

Αύξηση καθαρής θέσεως της «Α»	49.200.000
Καθαρή θέση εισφερόμενων στοιχείων της «Β» Α.Ε.	<u>51.000.000</u>
Διαφορά καταβλητέα σε μετρητά	<u>1.800.000</u>

Η καταβολή της διαφοράς αυτής ικανοποιεί τους περιορισμούς του νόμου, επειδή :

- είναι μικρότερη από το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που θα αποδοθούν στους μετόχους της απορροφούμενης εταιρίας «Β» Α.Ε.
- αθροιστικά με την αξία των αποδιδόμενων μετοχών δεν υπερβαίνει την καθαρή θέση της «Β» Α.Ε.

Κατόπιν αυτού, θα καταβληθούν, κατά αποσυρόμενη μετοχή της «Β» Α.Ε.

$$1.800.000 : 2.000.000 = 0,90 \text{ Ευρώ}$$

Η σχέση ανταλλαγής θα είναι :

Αριθμός νέων μετοχών της «Α» Α.Ε.

Αριθμός μετοχών της «Β» Α.Ε.

$$\frac{2.400.000}{2.000.000} = \frac{6}{5}$$

Δηλαδή θα ανταλλαγούν 5 μετοχές της «Β» Α.Ε. έναντι 6 μετοχών της «Α» Α.Ε.

Παρατηρείται ότι πολλές φορές οι σχέσεις ανταλλαγής των μετοχών δεν δίνουν ακέραιο αριθμό μετοχών που αναλογούν στον μέτοχο, ο οποίος θα ανταλλάξει τις προηγούμενες

μετοχές του. Έτσι, π.χ. ένας μέτοχος της «B» Α.Ε., που διαθέτει 182 μετοχές, θα πρέπει να λάβει $182 \times 6/5 = 218,4$ μετοχές της Α.

Στις περιπτώσεις αυτές ο μέτοχος θα λάβει τις 218 μετοχές του και ένα αποδεικτικό έγγραφο κλασματικών δικαιωμάτων, το οποίο δεν αποτελεί μετοχικό τίτλο, δεν παρέχει δικαίωμα ψήφου, ούτε δικαίωμα λήψεως μερίσματος. Ο κάτοχος του όμως μπορεί να το διαπραγματευθεί και να το πωλήσει σε άλλον ενδιαφερόμενο μέτοχο, ή μπορεί να αποκτήσει με αγορά τα υπολειπόμενα 0,6 κλασματικά δικαιώματα, οπότε συμπληρώνει αποδεικτικά που αντιπροσωπεύουν μια ακέραια μετοχή, με την οποία μπορεί να παραλάβει από την εταιρία προσκομίζοντας τα αντίστοιχα αποδεικτικά έγγραφα.

B. Λογιστικές εγγραφές της απορροφούμενης «B» Α.Ε.

1X.99 Αποσβεσμένα Πάγια	18.000.000
1X.XX Πάγια	18.000.000
<i>Μεταφορά αποσβέσεων σε μείωση αξίας κτήσεως των παγίων</i>	

33.95 Λοιποί χρεώστες σε Ευρώ	99.000.000
33.95.00 «Α» Α.Ε. λογαριασμός απορροφήσεως	
1X.XX Πάγια	52.000.000
2X.XX Αποθέματα	28.000.000
3X.XX Απαιτήσεις	8.000.000
38.XX Χρηματικά διαθέσιμα	11.000.000
<i>Μεταβίβαση ενεργητικού στην «Α» Α.Ε.</i>	

44.XX Δάνεια	35.000.000
5X.XX Πιστωτές διάφοροι	13.000.000
33.95 Λοιποί χρεώστες σε Ευρώ	48.000.000
33.95.00 «Α» Α.Ε. λογαριασμός συγχωνεύσεως	
<i>Μεταβίβαση υποχρεώσεων στην «Α» Α.Ε.</i>	

Γ. Λογιστικές εγγραφές της απορροφούσας «Α» Α.Ε.

Η «Α» Α.Ε. θα διενεργήσει εγγραφές αυξήσεως του Μ.Κ. της, θεωρώντας ότι η κάλυψη της αυξήσεως γίνεται από τους μετόχους της «Β» Α.Ε., οι οποίοι και θα καταστούν δικοί της μέτοχοι. Θα διενεργηθεί επίσης και εγγραφή τάξεως για τις μετοχές που η «Α» θα αποδώσει, μέσω της απορροφούμενης «Β» Α.Ε., στους μετόχους της τελευταίας.

33.03 Μέτοχοι, λογαριασμός καλύψεως Αυξήσεως Μ.Κ.	49.200.000
33.03.00 «Β» Α.Ε. λ/κεφαλαίου	
40.02 Οφειλόμενο Μετοχικό Κεφάλαιο κοινών μετοχών	36.000.000
Μετοχές 2.400.000 X 15	
41.01 Οφειλόμενη διαφορά εκδόσεως υπέρ το άρτιο	13.200.000
Μετοχές 2.400.000 X 5,50	

Αύξηση Μ.Κ. λόγω απορροφήσεως της «Β» Α.Ε.

33.04 Οφειλόμενο Κεφάλαιο	49.200.000
33.04.00 «Β» Α.Ε., οφειλόμενο κεφάλαιο	
33.03 Μέτοχοι, λογαριασμός καλύψεως αυξήσεως Μ.Κ.	49.200.000
33.03.00 «Β» Α.Ε., λ/κεφαλαίου	

Μεταφορά σε λογαριασμό οφειλόμενου κεφαλαίου:

<i>Μετοχικό κεφάλαιο</i>	<i>36.000.000</i>
<i>Διαφορά υπέρ το άρτιο</i>	<i><u>13.200.000</u></i>

04.XX Μετοχικοί τίτλοι προς παράδοση 2.400.000 μετοχές εκδόσεώς μας	24.000
08.XX Μέτοχοι, λογαριασμός μετοχικών τίτλων	24.000
08.XX.00 «Β» Α.Ε., λογαριασμός τίτλων	

Εγγραφή τάξεως για τους παραδοτέους στους μετόχους

της «B» 2.400.000 μετοχικούς τίτλους εκδόσεώς μας,
λογιστικό ισότιμο 0,01 Ευρώ κατά τίτλο

1X.XX Πάγια	52.000.000
2X.XX Αποθέματα	28.000.000
3X.XX Απαιτήσεις	8.000.000
38.XX Διαθέσιμα	11.000.000
53.98 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	99.000.000
53.98.00 «B» Α.Ε., λογαριασμός απορροφήσεως <i>Παραληφθέντα ενεργητικά στοιχεία απορροφούμενης «B» Α.Ε.</i>	

53.98 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	48.000.000
53.98.00 «B» Α.Ε., λογαριασμός απορροφήσεως	
44.XX Δάνεια	35.000.000
5X.XX Πιστωτές διάφοροι	13.000.000
<i>Ανάληψη υποχρεώσεων της «B» Α.Ε.</i>	

53.98 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	49.200.000
53.98.00 «B» Α.Ε., λογαριασμός απορροφήσεως	
33.04 Οφειλόμενο κεφάλαιο	49.200.000
33.04.00 «B» Α.Ε., οφειλόμενο κεφάλαιο <i>Διακανονισμός οφειλόμενου κεφαλαίου</i>	

40.02 Οφειλόμενο Μ.Κ. κοινών μετοχών	36.000.000
41.01 Οφειλόμενη διαφορά εκδόσεως υπέρ το άρτιο	13.200.000
40.00 Καταβλημένο Μ.Κ. κοινών μετοχών	36.000.000
41.00 Καταβλημένη διαφορά εκδόσεως υπέρ το άρτιο <i>Μεταφορά στους λογαριασμούς καταβληθέντων</i>	13.200.000

53.98 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.800.000
53.98.00 «B» Α.Ε., λογαριασμός απορροφήσεως	
38.00 Ταμείο	1.800.000

---

*Καταβολή χρηματικής διαφοράς προς τακτοποίηση
της ανταλλαγής των μετοχών της απορροφούμενης*

08.XX Μέτοχοι, λογαριασμός μετοχικών τίτλων	24.000
08.XX.00 «B» Α.Ε., λογαριασμός τίτλων	
04.XX Μετοχικοί τίτλοι προς παράδοση	24.000
<i>Παράδοση στη «B» Α.Ε. 2.400.000 μετοχικών τίτλων εκδόσεώς μας για να αποδοθούν στους μετόχους της (αντιλογισμός προηγηθείσας εγγραφής τάξεως)</i>	

Με την παράδοση των τίτλων και την καταβολή της χρηματικής διαφοράς ολοκληρώθηκαν οι εγγραφές της «Α» Α.Ε. που σχετίζονται με την απορόφηση.

Δ. Κλείσιμο βιβλίων απορροφούμενης «B» Α.Ε.

Στα βιβλία της απορροφούμενης εταιρίας απομένει να πραγματοποιηθούν οι εγγραφές της εισπράξεως της χρηματικής διαφοράς και της παραλαβής των τίτλων, για να ακολουθήσουν η απόδοσή τους στους μετόχους και το κλείσιμο των λογαριασμών της.

38.00 Ταμείο	1.800.000
33.95 Λοιποί χρεώστες σε δρχ.	1.800.000
33.95.00 «Α» Α.Ε., λογαριασμός απορροφήσεως	
<i>Όσα μας καταβλήθηκαν από την «Α» Α.Ε. για να διανεμηθούν στους μετόχους μας, 0,90 Ευρώ ανά αποσυρόμενη μετοχή μας</i>	

34.XX Χρεόγραφα	49.200.000
34.XX.XX Μετοχές «Α» Α.Ε.	
33.95 Λοιποί χρεώστες σε δρχ.	49.200.000
33.95.00 «Α» Α.Ε., λογαριασμός απορροφήσεως	
<i>2.400.000 μετοχές που μας παραδόθηκαν από την «Α» Α.Ε. με τιμή εκδόσεως 20,50 Ευρώ έκαστη, προκειμένου</i>	

να παραδοθούν στους μετόχους μας με ανταλλαγή 6 μετοχές της Α έναντι 5 αποσυρόμενων δικών μας

40.00	Καταβλημένο Μ.Κ. κοινών μετοχών	40.000.000
41.00	Καταβλημένη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	4.000.000
41.XX	Αποθεματικά	5.000.000
41.XX	Διαφορές εκτιμήσεως Επιτροπής	3.000.000
42.XX	Αποτελέσματα εις νέο	1.000.000
53.XX	Μέτοχοι, λογαριασμός συγχωνεύσεως	51.000.000
<i>Κλείσιμο λογαριασμών καθαρής θέσεως</i>		

53.XX	Μέτοχοι, λογαριασμός συγχωνεύσεως	49.200.000
34.XX	Χρεόγραφα	49.200.000
34.XX.XX	Μετοχές «Α» Α.Ε.	
<i>2.400.000 μετοχές της «Α» Α.Ε. που ανταλλάχθηκαν με τις αποσυρόμενες 2.000.000 μετοχές μας, παραδοθείσες στους μετόχους μας με σχέση ανταλλαγής 6 προς 5</i>		

33.XX	Μέτοχοι, λογαριασμός συγχωνεύσεως	1.800.000
38.00	Ταμείο	1.800.000
<i>Απόδοση στους πρώην μετόχους μας χρηματικής διαφοράς 0,90 Ευρώ ανά παραδοθείσα αποσυρόμενη μετοχή μας</i>		

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1297/1972

4.1 ΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Ν.Δ. 1297/1972

Οι επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής μπορούν να μετατραπούν ή να συγχωνευθούν σε Α.Ε., επιλέγοντας την εφαρμογή των διατάξεων του ν.δ/τος 1297/1972 «*Φορολογικά Κίνητρα Συγχωνεύσεων Επιχειρήσεων*», του οποίου η διάρκεια ισχύος, αφότου έληξε στις 31-12-2011, παρατάθηκε **για αόριστο χρόνο** με το άρθρο 322 παρ. 1 και 2 του Ν. 4072/2012. Επίσης, οι επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (**εκτός από Α.Ε.**) μπορούν να μετατραπούν ή να συγχωνευθούν σε Ε.Π.Ε. (όχι όμως και σε μονοπρόσωπη), επιλέγοντας την εφαρμογή των διατάξεων του ίδιου ως άνω νομοθετικού διατάγματος.

Συνακόλουθα, τα φορολογικά κίνητρα του ν.δ/τος 1297/1972, εφαρμόζονται στις ακόλουθες περιπτώσεις :

- α. Επί συγχωνεύσεων Α.Ε. με υφιστάμενη Α.Ε. ή με σύσταση νέας Α.Ε.,
- β. Επί συγχωνεύσεων επιχειρήσεων οποιασδήποτε μορφής (ατομικών επιχειρήσεων, προσωπικών εταιριών, Ε.Π.Ε., κοινοπραξίας, κοινωνίας αστικού δικαίου) προς σύσταση Α.Ε.,
- γ. Επί συγχωνεύσεων επιχειρήσεων οποιασδήποτε μορφής, πλην Α.Ε., προς σύσταση Ε.Π.Ε.,

δ. Επί μετατροπής επιχείρησης οποιασδήποτε μορφής (όπως προαναφέρθηκαν, καθώς και η Ι.Κ.Ε.) σε Α.Ε.,

ε. Επί μετατροπής επιχείρησης οποιασδήποτε μορφής (όπως προαναφέρθηκαν, καθώς και η Ι.Κ.Ε.), πλην Α.Ε., προς σύσταση Ε.Π.Ε.,

στ. Επί εισφοράς από λειτουργούσα μικτή επιχείρηση του βιομηχανικού της κλάδου σε ανώνυμη βιομηχανική εταιρία που λειτουργεί,

ζ. Επί συγχώνευσης δύο ή περισσότερων βιομηχανικών ή βιοτεχνικών επιχειρήσεων και

η. Επί μετατροπής ή συγχώνευσης επιχειρήσεων κατασκευής ή εκμετάλλευσης ακινήτων για τη δημιουργία Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.

Επισημαίνεται ότι, το άρθρο 12 του Ν. 1297/1972, το οποίο όριζε ότι οι ευεργετικές διατάξεις του δεν εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις κατασκευής ή εκμετάλλευσης ακινήτων, **καταργήθηκε** με το άρθρο 322 παρ. 3 του Ν. 4072/2012 με έναρξη ισχύος 11-4-2012.

Επισημαίνεται επίσης ότι, οι διατάξεις του εξεταζόμενου νομοθετικού διατάγματος, **εξαιρούν** την περίπτωση μετατροπής Α.Ε. σε Ε.Π.Ε. καθώς και την περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. για τη δημιουργία Ε.Π.Ε. και τούτο, διότι, ο σκοπός του νομοθέτη ήταν η δημιουργία μεγάλων οικονομικών μονάδων και όχι η μετατροπή μεγάλων οικονομικών μονάδων σε μικρές.

Τα ακίνητα που εισφέρονται από ατομική επιχείρηση ή από προσωπική εταιρία (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) ή από Ε.Π.Ε., λόγω μετατροπής τους σε Α.Ε., θα πρέπει να ανήκουν και να χρησιμοποιούνται από αυτές πριν από τη μετατροπή (άρθρο 19 του Ν. 840/1978).

Σημειώνεται ότι, οι φορολογικές διευκολύνσεις και απαλλαγές, παρέχονται μόνο επί μετατροπής ή συγχώνευσης **ημεδαπών επιχειρήσεων**, δηλαδή επιχειρήσεων που έχουν συσταθεί με βάση τους ελληνικούς νόμους και εδρεύουν στην Ελλάδα, όχι όμως και επί συγχώνευσης ημεδαπής με αλλοδαπή επιχείρηση.

Σημειώνεται επίσης ότι, σε κάθε περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή ίδρυση τέτοιων από μετατροπή ή συγχώνευση άλλων επιχειρήσεων, θα έχουν **παράλληλη εφαρμογή** και οι διατάξεις του Ν. 2190/1920 και 3190/1955 κατά περίπτωση, που αφορούν τη σύσταση των παραπάνω εταιριών ή την αύξηση του μετοχικού τους κεφαλαίου.

Μετά από αίτηση που υποβάλλει η επιχείρηση στη Διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορίου, συγκροτείται η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, η οποία αποτιμά υποχρεωτικά όλες τις εισφορές σε είδος. Η αποτίμηση όμως αυτή, στην περίπτωση που μεταβιβάζονται πάγια στοιχεία για τα οποία οφείλονται Φ.Μ.Α., δεν είναι δεσμευτική για τη Δ.Ο.Υ., η οποία μπορεί να προσδιορίσει άλλη αξία για τον υπολογισμό του Φ.Μ.Α.

4.2 ΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ Ν.Δ. 1297/1972 ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1. Αναβολή από τη φορολογία εισοδήματος της υπεραξίας των μετοχών ή του κεφαλαίου που προκύπτει κατά τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, μέχρι το χρόνο διάλυσης της νέας εταιρίας (άρθρο 2 παρ. 1).

Η υπεραξία αυτή προκύπτει κατά την απογραφή των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, κατά το χρόνο μετατροπής ή συγχώνευσης της επιχείρησης και παρακολουθείται υποχρεωτικά σε λογαριασμούς τάξεως στη νέα εταιρία που προέρχεται από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, μέχρι το χρόνο διάλυσής της. Όταν η εταιρία διαλυθεί για οποιονδήποτε λόγο, τότε η υπεραξία αυτή προστίθεται στα κέρδη της εταιρίας και φορολογείται σύμφωνα με τη φορολογία που ισχύει κατά το χρόνο διάλυσής της (άρθρο 2 παρ. 2).

Για να προσδιοριστεί η υπεραξία των **εισφορών σε είδος** (ως τέτοια δε νοείται οποιαδήποτε εισφορά που δεν αφορά εισφορά σε χρήμα, όπως πάγια στοιχεία, Know How κλπ.) η οποία δεν φορολογείται κατά το χρόνο της μετατροπής ή της συγχώνευσης, απαιτείται η εκτίμηση της αξίας όλων των περιουσιακών στοιχείων της μετατρεπόμενης ή συγχωνευόμενης επιχείρησης από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920. Η υπεραξία που προκύπτει από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, απαλλάσσεται από το φόρο κατά το χρόνο μετατροπής ή συγχώνευσης, είτε αυτή προέρχεται από **εισφορά πάγιων στοιχείων** είτε από **εμπορεύσιμα περιουσιακά στοιχεία** (ως τέτοια δε θεωρούνται,

όχι μόνο τα αποθέματα, αλλά όλα τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, εκτός από τα πάγια στοιχεία).

2. Απόσβεση της υπεραξίας των πάγιων στοιχείων (άρθρο 2 παρ. 3).

Οι εταιρίες που θα προέλθουν από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, προκειμένου να υπολογίσουν τις **αποσβέσεις που εκπίπτουν** από τα ακαθάριστα έσοδά τους (με τα ποσοστά που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις), ως βάση υπολογισμού αυτών (των αποσβέσεων), θα λαμβάνουν την **αναπόσβεστη αξία των πάγιων στοιχείων** που εισφέρονται από τη μετατρεπόμενη ή συγχωνευόμενη επιχείρηση (όπως η αξία αυτή έχει προσδιοριστεί οριστικά από τον Οικονομικό Έφορο για κάθε πάγιο περιουσιακό στοιχείο), **προσαυξημένη** κατά την αναλογούσα σ' αυτή (αναπόσβεστη αξία) **υπεραξία** που προέκυψε κατά τη μετατροπή ή τη συγχώνευση των επιχειρήσεων, από την εκτίμηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

Οι υπόλοιπες αποσβέσεις που αναλογούν στην αναπόσβεστη αξία των εισφερόμενων από την μετατρεπόμενη ή συγχωνευόμενη επιχείρηση πάγιων στοιχείων, δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της αντίστοιχης χρήσης της εταιρίας που προέρχεται από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση.

Κατά συνέπεια, αν μια επιχείρηση έχει υπολογίσει **και** αποσβέσεις πάνω στην υπεραξία, η οποία αναλογεί στην αξία του πάγιου περιουσιακού στοιχείου που έχει ήδη αποσβεστεί, τότε το ποσό των αποσβέσεων αυτών θα προσauξησει τα φορολογητέα κέρδη της χρήσης αυτής ως **«λογιστική διαφορά»**.

Ως αξία κτήσης των πάγιων στοιχείων της Ε.Π.Ε. που μετατρέπεται σε Α.Ε. με βάση τις διατάξεις του άρθρου 67 του Ν. 2190/1920, για τον υπολογισμό των αποσβέσεων από την Α.Ε., λαμβάνεται η αρχική τους αξία κτήσης, όπως αυτή εμφανίζεται στα βιβλία της Ε.Π.Ε. και όχι η αξία των πάγιων αυτών στοιχείων, η οποία προσδιορίζεται με βάση το άρθρο 9 του Ν. 2190/1920, διότι με τη μετατροπή αυτή δεν επέρχεται κατάλυση του νομικού προσώπου της Ε.Π.Ε., αλλά μεταβάλλεται απλώς ο νομικός τύπος της υφισταμένης Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. Σε περίπτωση δε συγχώνευσης Α.Ε. με άλλη Α.Ε., η νέα Α.Ε. που προέρχεται από τη συγχώνευση αυτή, δικαιούται να συνεχίσει την αφορολόγητη κράτηση, υπό την προϋπόθεση, ότι τηρεί ειδικό λογαριασμό στον οποίο θα πρέπει να εμφανίζεται εφεξής η κράτηση αυτή.

3. Απαλλαγή από το Φ.Μ.Α. (άρθρο 3 παρ. 1).

Η εισφορά και η μεταβίβαση των περιουσιακών και λοιπών στοιχείων που πραγματοποιείται κατά τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, δεν υπάγεται σε κανένα φόρο, τέλος χαρτοσήμου και δικαιώματος υπέρ τρίτου. Η ανωτέρω απαλλαγή, περιλαμβάνει και τα ακίνητα της επιχείρησης κατά το χρόνο της μετατροπής ή της συγχώνευσης αυτής, υπό την προϋπόθεση ότι χρησιμοποιούνται από αυτήν. Επίσης, η εταιρία που προέρχεται από μετατροπή ή συγχώνευση, θα πρέπει να χρησιμοποιεί τα συνεπεία της μετατροπής ή της συγχώνευσης αποκτηθέντα ακίνητα, για τις δικές της ανάγκες και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών, αρχόμενο από την ημερομηνία της μετατροπής ή της συγχώνευσης.

4.3 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν.Δ. 1297/1972 (ΑΡΘΡΟ 4)

Για την υπαγωγή της μετατροπής ή της συγχώνευσης των επιχειρήσεων στις ευεργετικές διατάξεις (όπως αμέσως προηγουμένως εκτέθηκαν) του ν.δ/τος 1297/1972 και την παροχή των προβλεπόμενων από αυτές φορολογικών απαλλαγών, πρέπει να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

α. Να μεταβιβάζεται ολόκληρη η περιουσία της μετατρεπόμενης ή της συγχωνευόμενης επιχείρησης,

β. Η εταιρία που προέρχεται από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση να έχει το προβλεπόμενο από το ν.δ/μα κεφάλαιο,

γ. Οι μετοχές της προερχόμενης από μετατροπή ή συγχώνευση ανώνυμης εταιρίας να είναι ονομαστικές στο σύνολό τους και μη μεταβιβάσιμες κατά ποσοστό 75% του συνόλου τους επί μία πενταετία και

δ. Η εταιρία που προέκυψε από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, να μη διαλυθεί πριν από την πάροδο πενταετίας από τη σύστασή της.

Καθεμία από τις προαναφερόμενες προϋποθέσεις εξετάζεται εκτενέστερα, αμέσως κατωτέρω.

4.3.1 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΜΕΝΩΝ Ή ΣΥΓΧΩΝΕΥΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Για να έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν.δ/τος 1297/1972 πρέπει στη νέα εταιρία να μεταβιβάζεται:

Προκειμένου περί ατομικής επιχείρησης, ολόκληρη η περιουσία αυτής. Δεν απαιτείται, δηλαδή, η μεταβίβαση ολόκληρης της περιουσίας του ατόμου, αλλά μόνο της επιχείρησής του.

Προκειμένου περί εταιριών, ολόκληρη η εταιρική περιουσία η οποία θεωρείται σαν ένα ενιαίο σύνολο.

Σε εναρμόνιση με την ανωτέρω προϋπόθεση της μεταβίβασης ολόκληρης της περιουσίας της ατομικής ή της εταιρικής επιχείρησης, ορίζεται ότι πρέπει τα μέλη των παλαιών εταιριών να συμμετέχουν στη νέα εταιρία.

Σημειώνεται ότι, στη νέα ανώνυμη εταιρία ή εταιρία περιορισμένης ευθύνης, δεν υπάρχει κώλυμα να συμμετάσχουν ως ιδρυτές και άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Στις εισφορές όμως των προσώπων αυτών σε είδος ή σε χρήμα, δεν έχουν εφαρμογή οι απαλλαγές που προβλέπονται από το ν.δ/μα 1297/1972.

4.3.2 Η ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΤΟ ΟΡΙΖΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟ Ν.Δ. 1297/1972 ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Με το άρθρο 4 περ. α του ν.δ/τος 1297/1972, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 11 του Ν. 2579/1998, ορίζεται ότι, προϋπόθεση για την παροχή των ευεργετημάτων του διατάγματος αυτού είναι, η από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση προερχόμενη εταιρία, να έχει κατά το χρόνο της συγχώνευσης ή της σύστασής της, ολοσχερώς καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο τουλάχιστον 300.000 ευρώ αν είναι Α.Ε., ή εταιρικό κεφάλαιο τουλάχιστον 146.735 ευρώ αν είναι Ε.Π.Ε.

Στην περίπτωση κατά την οποία, το εταιρικό κεφάλαιο της μετατρεπόμενης επιχείρησης ή το άθροισμα του εταιρικού ή μετοχικού κεφαλαίου των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων είναι μικρότερο από το προβλεπόμενο ελάχιστο αυτό όριο, τότε θα πρέπει να λάβει χώρα και πραγματική αύξηση (του κεφαλαίου), είτε από τους παλαιούς εταίρους ή μετόχους, είτε από τρίτους (νέοι εταίροι ή μέτοχοι).

4.3.3 ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΗΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ Ή ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΜΗ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΙΜΕΣ ΚΑΤΑ ΠΟΣΟΣΤΟ 75% ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ Ή ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ

1. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4 περ. β του ν.δ/τος 1297/1972, στις περιπτώσεις μετατροπής ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) ή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε., ή συγχώνευσης των ανωτέρω επιχειρήσεων με Α.Ε., ή εισφοράς κλάδου των επιχειρήσεων αυτών σε Α.Ε., οι μετοχές που θα εκδώσει η Α.Ε. και που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου, θα πρέπει :

α. Να είναι **υποχρεωτικά ονομαστικές** στο σύνολό τους (δηλαδή αυτές που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου) για μια πενταετία αρχόμενη από το χρόνο ολοκλήρωσης της μετατροπής ή της συγχώνευσης και

β. Να είναι **μη μεταβιβάσιμες** κατά ποσοστό 75% του συνόλου τους (δηλαδή του συνόλου των μετοχών που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου) για μια επίσης πενταετία.

Εξαιρέση καθιερώνεται μόνο στην περίπτωση κατά την οποία, συγχωνεύεται Α.Ε., της οποίας οι μετοχές είναι ανώνυμες, με άλλες Α.Ε., οπότε, οι μετοχές που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου από την Α.Ε., δεν υπόκεινται στους προαναφερόμενους περιορισμούς, δηλαδή, δεν είναι υποχρεωτικά ονομαστικές (μπορούν να είναι και ανώνυμες) και μπορεί να είναι και εξολοκλήρου μεταβιβάσιμες (άρθρο 4 περ. β).

Επισημαίνεται ότι, η απορροφούσα εταιρία εκδίδει ονομαστικές μετοχές **μόνο** για την αποκτώμενη περιουσία της απορροφούμενης. Έτσι, αν οι μετοχές της απορροφούσας που αντιστοιχούν στη δική της περιουσία είναι ανώνυμες, αυτή (απορροφούσα), δεν υποχρεούται να τις μετατρέψει σε ονομαστικές.

Επίσης, αν στη μετατρεπόμενη ή συνιστώμενη ή απορροφούσα εταιρία, συνεισφέρεται και άλλη περιουσία (πέραν της εισφερόμενης) από εταίρο ή από τρίτους μη εταίρους, τότε η συνεισφερόμενη αυτή περιουσία δεν υπάγεται στις διατάξεις του ν.δ/τος 1297/1972 και επομένως, είναι δυνατό, οι εκδιδόμενες γι' αυτή μετοχές, να μην είναι ονομαστικές, αλλά ανώνυμες και μεταβιβάσιμες στο σύνολό τους.

2. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4 περ. β του ν.δ/τος 1297/1972, στις περιπτώσεις μετατροπής ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) σε Ε.Π.Ε. ή συγχώνευσης των ανωτέρω επιχειρήσεων με Ε.Π.Ε., τα εταιρικά μερίδια της Ε.Π.Ε. που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου, θα πρέπει να είναι μη μεταβιβάσιμα κατά ποσοστό 75% του συνόλου τους για μια πενταετία, αρχόμενη από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της μετατροπής ή της συγχώνευσης.

Σημειώνεται ότι, στις περιπτώσεις μετατροπής ή συγχώνευσης επιχειρήσεων σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε., οι προαναφερόμενες διατάξεις θα εφαρμόζονται **μόνο** επί των εισφερόμενων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων, όχι όμως και επί των τυχόν σε χρήμα καταβολών για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου από το νόμο κεφαλαίου και επομένως, οι μετοχές της Α.Ε. και τα εταιρικά μερίδια της Ε.Π.Ε. που αντιστοιχούν σε καταβολές σε χρήμα, μπορούν να μεταβιβάζονται χωρίς κανένα περιορισμό.

4.3.4 Η ΣΥΓΧΩΝΕΥΟΥΣΑ Ή Η ΝΕΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΝΑ ΜΗ ΔΙΑΛΥΘΕΙ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΔΟ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ Ή ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΝΕΑΣ

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν.δ/τος 1297/1972, απαραίτητη προϋπόθεση για την υπαγωγή των επιχειρήσεων στις ευεργετικές του διατάξεις και την παροχή των προβλεπομένων από αυτές φορολογικών απαλλαγών και διευκολύνσεων, είναι η μη διάλυση της συγχωνεύουσας ή της νέας εταιρίας, πριν από την πάροδο πενταετίας από τη συγχώνευση ή τη σύστασή της.

4.4 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ Ν.Δ. 1297/1972

Οι φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις που παρέχονται με το ν.δ/μα 1297/1972 είναι οι ακόλουθες :

α. Αναβολή από τη φορολογία εισοδήματος της υπεραξίας των μετοχών ή του κεφαλαίου που προκύπτει κατά τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, μέχρι το χρόνο διάλυσης της νέας εταιρίας ή της συγχωνεύουσας,

β. Απαλλαγή από το Φ.Μ.Α. στη συνιστώμενη εταιρία ή στη συγχωνεύουσα εταιρία κατά τις διατάξεις του άρθρου 1 του διατάγματος αυτού,

γ. Απαλλαγή της σύμβασης συγχώνευσης ή μετατροπής από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οποιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου, καθώς και εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ οποιουδήποτε τρίτου,

δ. Αναβολή της φορολόγησης των αφορολόγητων κρατήσεων που έχουν σχηματίσει οι μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες εταιρίες, ή εισφέρουσες το βιομηχανικό τους κλάδο επιχειρήσεις, μέχρι το χρόνο διάλυσης της συγχωνεύουσας ή της νέας εταιρίας και

ε. Μεταφορά στη νέα εταιρία που προέρχεται από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, των κινήτρων για το μετασχηματισμό αφορολόγητων αποθεματικών υπό τις προϋποθέσεις και περιορισμούς που ισχύουν για τις μετατραπείσες ή συγχωνευθείσες εταιρίες, στο μέτρο που δεν έγινε χρήση αυτών πριν από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση.

Καθεμία από τις προαναφερόμενες διευκολύνσεις και απαλλαγές, εξετάζεται εκτενέστερα, αμέσως κατωτέρω.

4.4.1 ΑΝΑΒΟΛΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ

Κατά μεν τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν.δ/τος 1297/1972, *«Η εκ της συγχώνευσης ή μετατροπής προκύπτουσα υπεραξία δεν υπόκειται, κατά το χρόνο της συγχώνευσης ή μετατροπής σε φόρο εισοδήματος»*, κατά δε τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 2 του ίδιου ως άνω νόμου, *«η κατά την προηγούμενη παράγραφο υπεραξία, διαπιστούμενη με απογραφή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των μετατρεπόμενων ή συγχωνευόμενων επιχειρήσεων και εμφανιζόμενη απαραίτητως σε ειδικούς λογαριασμούς της συγχωνεύουσας ή της νέας εταιρίας μέχρι του χρόνου διάλυσής της, θεωρείται περιερχομένη εις αυτήν και φορολογείται κατά τον χρόνο της καθ' οποιονδήποτε τρόπο διαλύσεώς της ....»*.

Οι προαναφερόμενες διατάξεις, οι οποίες θέτουν ως προϋπόθεση τη λογιστική παρακολούθηση της υπεραξίας σε ειδικούς λογαριασμούς της συγχωνεύουσας ή της νέας εταιρίας μέχρι το χρόνο διάλυσης της εταιρίας αυτής, αποτελούν το σπουδαιότερο κίνητρο που παρέχει το ν.δ/μα 1297/1972, δηλαδή την αναστολή της φορολόγησης της υπεραξίας, χωρίς το οποίο, η μετατροπή ή η συγχώνευση των επιχειρήσεων, θα ήταν πράξη εντελώς σύμφορη, αφού τα αφανή αποθεματικά που υπάρχουν στις μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, καθιστάμενα εμφανή με τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, θα υποβάλλονταν σε φορολογία κατά το χρόνο της μετατροπής ή της συγχώνευσης αυτών.

Περαιτέρω, με τη διάταξη του άρθρου 8 του ίδιου ν.δ/τος *«η αποτίμηση της αξίας των εισφερόμενων σε είδος, κατά τις διατάξεις του παρόντος, περιουσιακών στοιχείων σε ανώνυμη εταιρία ή εταιρία περιορισμένης ευθύνης ενεργείται από την επιτροπή του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920»*.

Από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων, προκύπτει ότι, από την απογραφή και αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού (και όχι μόνο των πάγιων στοιχείων) της μετατρεπόμενης ή συγχωνευόμενης επιχείρησης από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, προκύπτει η **Πραγματική Καθαρή Θέση** αυτής, ενώ από τα λογιστικά της βιβλία, προκύπτει η **Λογιστική Καθαρή Θέση** αυτής.

Η θετική διαφορά των δύο αυτών μεγεθών απεικονίζει τη συνολική υπεραξία από τη μετατροπή των επιχειρήσεων. Δηλαδή :

ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ Ή ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ = ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Από την παραπάνω εξίσωση, προκύπτει η **συνολική υπεραξία** από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση της επιχείρησης, η οποία είναι το **αλγεβρικό άθροισμα** των θετικών και των αρνητικών διαφορών, μεταξύ της αξίας εκτίμησης και της λογιστικής αξίας των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων. Η κατά στοιχείο, δηλαδή, υπεραξία είναι η θετική διαφορά της αξίας αποτίμησης του στοιχείου και της λογιστικής αξίας αυτού, ενώ είναι δυνατό, η διαφορά αυτή, σε ορισμένα στοιχεία να είναι αρνητική. Δεδομένου όμως ότι, οι σχηματισμένες αφορολόγητες κρατήσεις, εκπτώσεις και αποθεματικά, για να διατηρήσουν τον αφορολόγητο χαρακτήρα τους, θα πρέπει να απεικονίζονται σε αυτούσιους ειδικούς λογαριασμούς της νέας εταιρίας, η συνολική παραπάνω κεφαλαιοποιούμενη υπεραξία θα πρέπει να μειωθεί κατά τα ποσά των αφορολόγητων αυτών κρατήσεων κλπ., προκειμένου αυτές να εμφανιστούν σε διακεκριμένους λογαριασμούς της καθαρής θέσης της συγχωνεύουσας ή της νέας εταιρίας, οπότε η παραπάνω εξίσωση διαμορφώνεται ως εξής :

ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ Ή ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ = ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ – (ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ + ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ)

Η θετική διαφορά μεταξύ της αξίας εκτίμησης και της λογιστικής αξίας ενός στοιχείου, απεικονίζεται λογιστικά, με χρέωση του λογαριασμού του οικείου στοιχείου και με πίστωση ενός λογαριασμού **«διαφορές εκτίμησης»** ή όπως τιτλοφορείται στην πράξη **«υπεραξία μετατροπής»** ή **«υπεραξία συγχώνευσης»** κατά περίπτωση. Οι τυχόν αρνητικές διαφορές καταχωρούνται στη χρέωση του λογαριασμού αυτού, με πίστωση των λογαριασμών των οικείων στοιχείων.

Στην περίπτωση που το μεταφερόμενο στην απορροφούσα εταιρία αφορολόγητο αποθεματικό της απορροφούμενης, είναι μεγαλύτερο της προκύψασας υπεραξίας, το ποσό αυτό θα έλθει σε μείωση της Καθαρής Θέσης (αποθεματικών ή και κεφαλαίου) της

απορροφούμενης. Στην ακραία δε περίπτωση κατά την οποία, το αποθεματικό αυτό είναι μεγαλύτερο από την Καθαρή Θέση (κεφάλαιο και αποθεματικά κλπ.) της απορροφούμενης, τότε θα προκύψει «*χρεωστική διαφορά συγχώνευσης*», η οποία φορολογικά δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της συγχωνευόμενης εταιρίας.

Επισημαίνεται ότι, στο λογαριασμό «*διαφορές εκτίμησης*» κλπ., πρέπει να καταχωρηθούν οι διαφορές εκτίμησης της αξίας όλων των περιουσιακών στοιχείων και δεν νοείται οι διαφορές (θετικές ή αρνητικές) ορισμένων στοιχείων να μην καταχωρούνται στο λογαριασμό αυτό, αλλά να άγονται στα αποτελέσματα της μεταβατικής περιόδου της μετατρεπόμενης ή συγχωνευόμενης επιχείρησης.

Το πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού «*διαφορές εκτίμησης*» κλπ. συνιστά την υπεραξία μετατροπής ή συγχώνευσης της επιχείρησης, η οποία κεφαλαιοποιείται και της οποίας η φορολογία αναστέλλεται. Το τυχόν χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού αυτού (δηλαδή όταν οι αρνητικές διαφορές υπερτερούν των θετικών) συνιστά ζημία για την επιχείρηση, η οποία όμως δεν εκπίπτει από το ακαθάριστο εισόδημα της επιχείρησης και άγεται σε μείωση των ίδιων κεφαλαίων της συγχωνευόμενης εταιρίας.

Σημειώνεται ότι, **δεν υφίσταται υποχρέωση κεφαλαιοποίησης, δηλαδή έκδοσης νέων μετοχών** από τη συγχωνεύουσα ή τη νέα εταιρία **για το συνολικό ποσό της υπεραξίας**. Είναι όμως δυνατό, μέρος της υπεραξίας να παραμείνει σε ιδιαίτερο λογαριασμό στη καθαρή θέση της συγχωνεύουσας ή της νέας εταιρίας, υπό κατάλληλο τίτλο, όπως π.χ. «*υπεραξία από τη συγχώνευση*». Σε περίπτωση δε κατά την οποία, το μη κεφαλαιοποιηθέν κατά το χρόνο της μετατροπής ή της συγχώνευσης τμήμα της υπεραξίας κεφαλαιοποιηθεί μεταγενέστερα, δεν υπόκειται σε φόρο εισοδήματος, ενώ υποβάλλεται σε φορολογία εισοδήματος εάν η υπεραξία αυτή διανεμηθεί στους μετόχους ή τρίτους.

4.4.2 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 εδαφ. β του ν.δ/τος 1297/1972, προκειμένου περί ακινήτων που ανήκουν και χρησιμοποιούνται από τη μετατρεπόμενη ή συγχωνευόμενη επιχείρηση και εισφέρονται στη συνιστώμενη εταιρία ή στη συγχωνεύουσα, η απαλλαγή από το Φ.Μ.Α. **χωρεί υπό την προϋπόθεση** ότι τα εισφερόμενα ακίνητα θα

χρησιμοποιηθούν για τις ανάγκες της συνιστώμενης ή της συγχωνεύουσας εταιρίας τουλάχιστον για μια πενταετία από τη μετατροπή.

Η παραπάνω απαλλαγή από το Φ.Μ.Α., περιλαμβάνει και την περίπτωση κατά την οποία, το εισφερόμενο στη συνιστώμενη ή στη συγχωνεύουσα εταιρία ακίνητο, είχε εισφερθεί κατά χρήση στη μετατρεπόμενη ή συγχωνευόμενη εταιρία και αποδεδειγμένα είχε χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες αυτής για μια πενταετία πριν από τη μετατροπή ή τη συγχώνευσή της, **υπό την προϋπόθεση** ότι θα χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες της συγχωνεύουσας ή της συνιστώμενης εταιρίας τουλάχιστον για μια πενταετία από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση.

Κατά τη διάρκεια της πενταετίας επιτρέπεται η συνιστώμενη ή η συγχωνεύουσα εταιρία, υπό την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλεται το κύριο αντικείμενο των εργασιών της:

α. να εκμισθώνει σε τρίτους τα ακίνητα αυτά και

β. να εκποιεί τα, συνεπεία της μετατροπής ή της συγχώνευσης, αποκτώμενα ακίνητα, υπό την προϋπόθεση ότι το προϊόν της εκποίησης (τίμημα πώλησης) θα χρησιμοποιηθεί μέσα σε προθεσμία δύο (2) ετών από την εκποίηση, ή για την απόκτηση ακινήτων ή άλλων καινούργιων πάγιων περιουσιακών της στοιχείων, ίσης τουλάχιστον αξίας, τα οποία θα εξυπηρετούν τις ανάγκες της επιχείρησης, ή για την εξόφληση οφειλών της από δάνεια και πιστώσεις προς τα Τραπεζικά Ιδρύματα, φορολογικών υποχρεώσεών της προς το Δημόσιο, ή οφειλόμενες ασφαλιστικές της εισφορές προς τα Ασφαλιστικά Ιδρύματα και Ταμεία, που υφίστανται κατά το χρόνο της εκποίησης των ακινήτων.

Σε περίπτωση που δεν τηρηθεί η παραπάνω προϋπόθεση εντός διετίας από την απόκτηση των ακινήτων κλπ. αίρονται αυτοδικαίως οι παρεχόμενες απαλλαγές ή διευκολύνσεις που αναλογούν στην αξία του ακινήτου που εκποιείται και κατά το μέρος που το προϊόν της εκποίησης δεν διατίθεται σύμφωνα με τα παραπάνω (άρθρο 6 ν.δ/τος 1297/1972 όπως ισχύει σήμερα).

4.4.3 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΦΟΡΟ, ΤΕΛΟΣ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ Ή ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟ ΤΕΛΟΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΣ Ή ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΥΠΕΡ ΟΠΟΙΟΥΔΗΠΟΤΕ ΤΡΙΤΟΥ

Εκτός από την αναστολή της φορολογίας της υπεραξίας από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση των επιχειρήσεων, για τη οποία έγινε λόγος ανωτέρω, η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 του ν.δ/τος 1297/1972, προβλέπει ότι απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου, ή οποιοδήποτε άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου καθώς και εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ οποιουδήποτε τρίτου :

α. Η σύμβαση περί μετατροπής ή συγχώνευσης,

β. Η εισφορά και μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των μετατρεπόμενων ή συγχωνευόμενων επιχειρήσεων,

γ. Κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, καθώς και κάθε εμπράγματου δικαιώματος,

δ. Οι αποφάσεις των κατά νόμο οργάνων των μετατρεπόμενων ή συγχωνευόμενων εταιριών,

ε. Κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για τη μετατροπή ή συγχώνευση ή τη σύσταση νέας εταιρίας,

στ. Οι δημοσιεύσεις που απαιτούνται για τη μετατροπή ή τη συγχώνευση ή τη σύσταση νέας εταιρίας στο Δελτίο Ανωνύμων Εταιριών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και

ζ. Η μεταγραφή των σχετικών πράξεων.

4.4.4 ΑΝΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΕΙ ΟΙ ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΜΕΝΕΣ Ή ΣΥΓΧΩΝΕΥΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΔΙΑΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ Ή ΤΗΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΟΥΣΑΣ

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 2 του ν.δ/τος 1297/1972, οι αφορολόγητες κρατήσεις και τα αφορολόγητα αποθεματικά που έχουν σχηματίσει οι μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις (από την προηγούμενη υπαγωγή τους σε άλλους αναπτυξιακούς νόμους), για να μην υποβληθούν σε φορολογία κατά το χρόνο της μετατροπής ή της συγχώνευσής τους, επιβάλλεται να μεταφερθούν στους λογαριασμούς των επιχειρήσεων που προέκυψαν από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση και να εμφανίζονται στην καθαρή θέση αυτών, σε διακεκριμένους λογαριασμούς. Επομένως, για τις αφορολόγητες κρατήσεις και για τα αφορολόγητα αποθεματικά των αναπτυξιακών νόμων, δεν θα εκδοθούν μετοχές, δηλαδή τα αποθεματικά αυτά **δεν είναι κεφαλαιοποιήσιμα**.

Η αυτή αντιμετώπιση είναι δυνατό να γίνει και για τα υπόλοιπα αφορολόγητα αποθεματικά (π.χ. κέρδη από πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών), καθώς και για τα αποθεματικά από κέρδη που έχουν φορολογηθεί με ειδικό τρόπο (π.χ. τόκοι καταθέσεων σε τράπεζες).

Ευνόητο όμως είναι ότι, στην περίπτωση κατά την οποία η επιχείρηση προβεί στο μέλλον, σε διανομή προς τους μετόχους της, των αφορολόγητων αποθεματικών, τα διανεμόμενα ποσά θα υποβληθούν σε φόρο εισοδήματος.

4.4.5 ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ Ή ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 1 του ν.δ/τος 1297/1972, επί μετατροπής ή συγχώνευσης επιχειρήσεων κατά τις διατάξεις του νομοθετικού αυτού διατάγματος, τα υπέρ των μετατρεπόμενων ή συγχωνευόμενων επιχειρήσεων ευεργετήματα

του ν.δ/τος 4002/1959 «περί λήψεως φορολογικών και άλλων τινών μέτρων προς ενίσχυσιν των παραγωγικών επενδύσεων» και του Α.Ν. 147/1967 «περί συμπληρώσεως της περί κινήτρων δια βιομηχανικά επενδύσεις κειμένης νομοθεσίας», καθώς και του ν.δ/τος 1078/1974 «περί λήψεως φορολογικών και άλλων τινών μέτρων προς ενίσχυσιν της περιφερειακής αναπτύξεως» ισχύουν και για τη νέα επιχείρηση, υπό τις προϋποθέσεις και περιορισμούς των ανωτέρω νομοθετημάτων και στο μέτρο που δεν έγινε χρήση αυτών πριν από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση.

4.5 ΑΡΣΗ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΑΠΑΛΛΑΓΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΔΙΑΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ Ή ΑΠΟ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΔΟ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 του ν.δ/τος 1297/1972, στην περίπτωση κατά την οποία, η νέα εταιρία που προήλθε από μετατροπή ή συγχώνευση, διαλυθεί με οποιονδήποτε τρόπο, πριν από την πάροδο πενταετίας, αρχόμενης από την ημέρα της μετατροπής ή της συγχώνευσης, τότε υποχρεούται να καταβάλλει το Φ.Μ.Α. καθώς και οποιονδήποτε άλλο φόρο ή τέλος δεν κατέβαλε υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου, κατά τον ως άνω χρόνο (της μετατροπής ή της συγχώνευσης), λόγω απαλλαγής της. Στην περίπτωση αυτή οι φόροι και τα τέλη υπολογίζονται ως εξής:

α. Ο φόρος εισοδήματος επί της υπεραξίας που δεν είχε καταβληθεί υπολογίζεται :

- προκειμένου περί ανώνυμης εταιρίας, με βάση το συντελεστή με τον οποίο φορολογούνται τα κέρδη που δεν διανέμονται κατά το χρόνο της διάλυσης της εταιρίας και

- προκειμένου περί εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, με βάση τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν.δ/τος 3323/1955.

β. Οι λοιποί φόροι, τα τέλη χαρτοσήμου, ή τα τέλη ή οι εισφορές υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου, υπολογίζονται με βάση τους συντελεστές που ίσχυαν κατά το χρόνο της σύστασης της εταιρίας (δηλαδή κατά το χρόνο της μετατροπής ή της συγχώνευσης).

Οι προαναφερόμενοι φόροι και τέλη καταβάλλονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., χωρίς προσαυξήσεις λόγω εκπροθέσμου, με τη συμπλήρωση σχετικής δήλωσης της υπόχρεης εταιρίας και μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από τα διάλυσή της (άρθρο 5 παρ. 2).

Σημειώνεται ότι, ειδικά για την περίπτωση που αφορά την υπεραξία εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, αυτή (υπεραξία) θεωρείται εισόδημα των κατά το χρόνο της διάλυσης εταίρων και φορολογείται κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος 3323/1955 (άρθρο 5 παρ.3).

Οι προαναφερόμενες κυρώσεις, **δεν επιβάλλονται** στις ακόλουθες περιπτώσεις (άρθρο 5 παρ. 4):

α. Σε περίπτωση διάλυσης της εταιρίας που προήλθε από μετατροπή ή συγχώνευση, με βάση τις διατάξεις του ν.δ/τος 1297/1972, εφόσον η διάλυση γίνεται με σκοπό, την περαιτέρω συγχώνευση της εταιρίας με άλλη επιχείρηση, προκειμένου να ιδρυθεί νέα ανώνυμη εταιρία,

β. Όταν από την εταιρία που προήλθε από μετατροπή ή συγχώνευση, με βάση τις διατάξεις του ν.δ/τος 1297/1972, εισφέρεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ίδιου νομοθετικού διατάγματος, κλάδος ή τμήμα αυτής σε νεοϊδρυόμενη ανώνυμη εταιρία και

γ. Όταν η ανώνυμη εταιρία που προήλθε από μετατροπή ή συγχώνευση, με βάση τις διατάξεις του ν.δ/τος 1297/1972, διασπάται, για ίδρυση ανώνυμης εταιρίας.

Επισημαίνεται ότι, όλα τα προαναφερόμενα αφορούν την περίπτωση κατά την οποία, η λύση των εταιριών που προήλθαν από μετατροπή ή συγχώνευση λαμβάνει χώρα εντός πενταετίας από το χρόνο της σύστασής τους (με βάση τις διατάξεις του ν.δ/τος 1297/1972), διότι στην περίπτωση διάλυσης αυτών, με οποιονδήποτε τρόπο, μετά την παρέλευση της πενταετίας, δεν προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων από το εξεταζόμενο νομοθετικό διάταγμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Ο ΝΟΜΟΣ 2166/1993

5.1 ΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Ν. 2166/1993

Με το Ν. 2166/1993 «*Κίνητρα Επιχειρήσεων, διαρρυθμίσεις στην έμμεση και άμεση φορολογία και άλλες διατάξεις*», δημιουργήθηκε ένα νέο θεσμικό πλαίσιο, για τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων που επιθυμούν να μετατραπούν, συγχωνευθούν, διασπαστούν ή εισφέρουν κλάδους ή τμήματά τους (από λειτουργούσα Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.) σε λειτουργούσα Α.Ε.

Σκοπός του προαναφερόμενου νόμου, είναι η ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας για τη δημιουργία μεγάλων επιχειρήσεων, ικανών να ανταποκριθούν στα ζητήματα που προκύπτουν από τη σύγχρονη τεχνική και οικονομική εξέλιξη (όπως αύξηση παραγωγικότητας, μείωση του κόστους κλπ.).

Έτσι, οι επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής μπορούν να «*μετασχηματισθούν*», επιλέγοντας την εφαρμογή των διατάξεων (άρθρα 1 έως 5) του Ν. 2166/1993, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με την παρ. 7 του άρθρου 7 του Ν. 2386/1996.

Ως όρος δε «*μετασχηματισμός επιχειρήσεων*», νοείται στο εξεταζόμενο κεφάλαιο, κάθε περίπτωση μετατροπής, συγχώνευσης ή απορρόφησης επιχειρήσεων καθώς και οι διασπάσεις Α.Ε. και οι εισφορές κλάδων ή τμημάτων από λειτουργούσες επιχειρήσεις.

Επισημαίνεται ότι, ορισμένες από τις διατάξεις του προαναφερόμενου νόμου, αντίκεινται προς βασικές διατάξεις Κοινοτικών Οδηγιών και συνεπώς και προς τις αντίστοιχες διατάξεις του Ν. 2190/1920. Προς τούτο η Διοίκηση, υποχρεούται μεν να εφαρμόζει τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1,2 και 4 και 3 παρ. 2 του Ν. 2166/1993 στο μέτρο που αυτές, ως νεότερες, κατήργησαν τις αντίστοιχες διατάξεις του Ν. 2190/1920, θα

πρέπει όμως, οι διατάξεις του νόμου αυτού (2166/1993) να προσαρμοσθούν προς το ισχύον Κοινοτικό Δίκαιο.

Τα φορολογικά κίνητρα του Ν. 2166/1993, εφαρμόζονται στις ακόλουθες περιπτώσεις (άρθρο 1 του Ν. 2166/1993) :

α. Επί συγχώνευσης επιχειρήσεων οποιασδήποτε μορφής και αντικειμένου εργασιών (ατομικών επιχειρήσεων, προσωπικών εταιριών, Ε.Π.Ε., κοινοπραξίας, κοινωνίας αστικού δικαίου), που είναι εγκαταστημένες στην Ελλάδα, σε ημεδαπή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.,

β. Επί μετατροπής επιχειρήσεων οποιασδήποτε μορφής και αντικειμένου εργασιών (όπως προαναφέρθηκαν, καθώς και η Ι.Κ.Ε.), που είναι εγκαταστημένες στην Ελλάδα, σε ημεδαπή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.,

γ. Επί απορρόφησης επιχειρήσεων οποιασδήποτε μορφής και αντικειμένου εργασιών (π.χ. ατομική, Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε. κλπ.) από υφιστάμενη ημεδαπή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.,

δ. Επί συγχώνευσης Α.Ε. κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 68 παρ. 1 και 79 του Ν. 2190/1920 (δηλαδή είτε με συγχώνευση με απορρόφηση μιας ή περισσότερων Α.Ε. από υφιστάμενη Α.Ε., είτε με σύσταση νέας εταιρίας, είτε με εξαγορά μιας ή περισσότερων Α.Ε. από υφιστάμενη Α.Ε.),

ε. Επί διάσπασης Α.Ε. κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 81 παρ. 1 του Ν. 2190/1920, υπό την προϋπόθεση ότι οι διασπώμενες απορροφούνται μόνο από υφιστάμενες Α.Ε. Επισημαίνεται ότι, η πράξη με την οποία, μία Α.Ε. χωρίς να λυθεί εισφέρει το σύνολο ή έναν ή περισσότερους κλάδους της δραστηριότητάς της σε μία άλλη Α.Ε. έναντι μετοχών της λήπτριας εταιρίας, δεν αποτελεί διάσπαση Α.Ε. και δεν διέπεται από τα άρθρα 81 έως 89 του Ν. 2190/1920,

στ. Επί εισφοράς από λειτουργούσα επιχείρηση, ενός ή περισσότερων κλάδων ή τμημάτων της σε λειτουργούσα Α.Ε. και

ζ. Επί συγχώνευσης αστικών συνεταιρισμών του Ν. 1667/1986 με σκοπό την ίδρυση νέου αστικού συνεταιρισμού του ίδιου νόμου.

η. Επί μετατροπής ή συγχώνευσης επιχειρήσεων κατασκευής ή εκμετάλλευσης ακινήτων για τη δημιουργία Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.

Επισημαίνεται ότι, με το άρθρο 322 παρ. 3 του Ν. 4072/2012 με έναρξη ισχύος 11-4-2012, **αίρεται** και στο Ν. 2166/1993 η απαγόρευση εφαρμογής των ευεργετικών του διατάξεων στις μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις κατασκευής ή εκμετάλλευσης ακινήτων.

Σημειωτέον επίσης ότι, από την έναρξη ισχύος του Ν. 2166/1993 (24 Αυγούστου 1993), οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να μετασχηματισθούν, μπορούν να επιλέξουν για τη συγχώνευση ή τη μετατροπή τους, είτε τις διατάξεις του ν.δ/τος 1297/1972 (για το οποίο έγινε λόγος αμέσως προηγουμένως στο κεφάλαιο IV), είτε τις διατάξεις του Ν. 2166/1993 (άρθρα 1 έως 5), υπό την προϋπόθεση όμως ότι, για να έχουν τις προβλεπόμενες από τα νομοθετήματα αυτά φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις, οφείλουν να τηρήσουν τις προϋποθέσεις και περιορισμούς που τίθενται από αυτά (νομοθετήματα).

5.2 ΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΤΟΥ Ν. 2166/1993

Ο Ν. 2166/1993 επέφερε σοβαρές καινοτομίες που απλουστεύουν σε μεγάλο βαθμό τη διαδικασία μετατροπής και συγχώνευσης των εταιριών, που προβλέπεται από τις διατάξεις του, σε αντίθεση με το ν.δ/μα 1297/1972, του οποίου η προβλεπόμενη διαδικασία είναι περισσότερο χρονοβόρα και γραφειοκρατική. Οι σπουδαιότερες από τις καινοτομίες αυτές, είναι οι ακόλουθες :

α. Οι διατάξεις των άρθρων 2 έως 5 του Ν. 2166/1993 έχουν εκτενέστερο πεδίο εφαρμογής σε σχέση με τις διατάξεις του Ν. 2190/1920 και του ν.δ/τος 1297/1972, αφού εφαρμόζονται επί μετασχηματισμών επιχειρήσεων οποιασδήποτε μορφής σε Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. κλπ. (άρθρο 1).

β. Δεν απαιτείται εκτίμηση των περιουσιών των μετατρεπόμενων ή συγχωνευόμενων εταιριών **στις τρέχουσες αξίες τους** (η εκτίμηση γίνεται στις λογιστικές τους αξίες) από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, ούτε, κατά τις απόψεις του Υπουργείου Ανάπτυξης, η έκφραση γνώμης της Επιτροπής αυτής περί του αν η σχέση

ανταλλαγής των μετοχών είναι δίκαιη και λογική. Την Επιτροπή αυτή είναι δυνατόν, κατά τις διατάξεις του Ν.2166/1993, να υποκαταστήσει Ορκωτός Ελεγκτής ή φοροτεχνικοί εμπειρογνώμονες (άρθρο 3 παρ. 2).

Στο σημείο όμως αυτό, πρέπει να επισημανθεί, ότι η έκφραση γνώμης από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, επιβάλλεται από τις διατάξεις του άρθρου 10 της τρίτης Οδηγίας της Ε.Ο.Κ. (78/855/Ε.Ο.Κ.) που μεταπλάστηκε σε εγχώριο δίκαιο με τις διατάξεις του άρθρου 71 του Ν. 2190/1920. Επομένως και δοθέντος του ότι, η εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου είναι υποχρεωτική για τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η σχετική διάταξη του Ν. 2166/1993, κατά το μέρος που είναι αντίθετη με την Οδηγία της Ε.Ο.Κ., δεν πρέπει να εφαρμοστεί, σε τρόπο ώστε, να είναι υποχρεωτική και για την εξεταζόμενη περίπτωση η έκφραση γνώμης από την ως άνω Επιτροπή για τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών, διαδικασία όμως η οποία δεν υιοθετείται στην πράξη.

γ. Τα περιουσιακά στοιχεία (ενεργητικό και παθητικό) των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία της νέας εταιρίας, **όχι στην τρέχουσα (πραγματική) αξία** αυτών, όπως απαιτούν, ο Ν. 2190/1920 και το ν.δ/μα 1297/1972, αλλά στη **λογιστική τους αξία**, που βεβαιώνεται από φορολογικούς εμπειρογνώμονες ή Ορκωτούς Ελεγκτές ή από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920. Επομένως, κατά τους μετασχηματισμούς των επιχειρήσεων, **δεν προκύπτει υπεραξία** (όπως αντίθετα συμβαίνει κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν.δ/τος 1297/1972) και ως εκ τούτου, απλοποιείται το θέμα της απόσβεσης των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων εταιριών (άρθρο 2 παρ. 1 και άρθρο 3 παρ. 2). Για το λόγο άλλωστε αυτό, ο Ν. 2166/1993, όπως αμέσως προηγουμένως εκτέθηκε, δεν απαιτεί την εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των μετατρεπόμενων ή συγχωνευόμενων εταιριών στις τρέχουσες αξίες τους από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, αφού μια τέτοια εκτίμηση της πραγματικής (και όχι της λογιστικής) αξίας τους, δεν έχει, σύμφωνα με το σκοπό του, νόημα.

δ. Ορίζεται πλέον, ότι οι πράξεις που πραγματοποιούν οι μετασχηματιζόμενες εταιρίες κατά τη μεταβατική περίοδο, δηλαδή στην περίοδο, από την ημέρα της Έκθεσης των φορολογικών εμπειρογνομόνων ή των Ορκωτών Ελεγκτών ή της Επιτροπής του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, μέχρι την ημέρα καταχώρησης στα οικεία μητρώα ανωνύμων εταιριών της εγκριτικής απόφασης του Υπουργού Εμπορίου για τη σύσταση της νέας εταιρίας ή της απορρόφησης κλπ., θεωρούνται ότι πραγματοποιήθηκαν για τη νέα εταιρία και μεταφέρονται

στα βιβλία της, με συγκεντρωτική εγγραφή. Τούτο σημαίνει, ότι δεν απαιτείται η σύνταξη νέας απογραφής και ισολογισμού κατά την ημερομηνία συντέλεσης της μετατροπής ή της συγχώνευσης (άρθρο 2 παρ. 6).

ε. Δεν υπάρχει υποχρέωση, οι μετοχές της Α.Ε. που προήλθε από μετατροπή ή συγχώνευση, οι οποίες αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου, να είναι ονομαστικές στο σύνολο τους και μη μεταβιβάσιμες κατά ποσοστό 75% του συνόλου τους, όπως προβλέπει το ν.δ/μα 1297/1972.

στ. Για την απαλλαγή από το Φ.Μ.Α. στην απορροφούσα ή τη νέα εταιρία, δεν απαιτείται ιδιοχρησιμοποίηση αυτών κατά το χρόνο της μετατροπής ή της συγχώνευσης.

5.3 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ Ή ΤΗΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 2166/1993 (ΑΡΘΡΟ 1 ΠΑΡ. 2)

Για την υπαγωγή της μετατροπής ή της συγχώνευσης των επιχειρήσεων στις διατάξεις του Ν. 2166/1993 και την παροχή των προβλεπόμενων από αυτές φορολογικών απαλλαγών (όπως αμέσως κατωτέρω εκτίθεται), πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά, οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

α. Όλες οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις (μετατρεπόμενες, απορροφούσα, απορροφούμενες κλπ.) θα πρέπει να τηρούν βιβλία τρίτης (Γ') κατηγορίας, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1 και 2 του Κ.Β.Σ. (Π.Δ 186/1992) και ειδικότερα :

- να τηρούν λογιστικά βιβλία κατά τη διπλογραφική μέθοδο με οποιοδήποτε λογιστικό σύστημα, σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές αρχές της λογιστικής και

- να εφαρμόζουν υποχρεωτικά το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και στους δύο τομείς της γενικής και αναλυτικής λογιστικής, εφόσον ελέγχονται υποχρεωτικά από Ορκωτό

Ελεγκτή ή να εφαρμόζουν το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο μόνο ως προς τη δομή, την ονοματολογία και το περιεχόμενο των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων λογαριασμών (με εξαίρεση τους λογαριασμούς της Ομάδας 9), εφόσον δεν ελέγχονται υποχρεωτικά από Ορκωτό Ελεγκτή.

Η τήρηση των βιβλίων με τη διπλογραφική μέθοδο, τίθεται κατ' ανάγκη ως προϋπόθεση, αφού, για να πραγματοποιηθεί ο μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, πρέπει να προκύπτουν από τα λογιστικά βιβλία, οι λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, οι οποίες, δεν προκύπτουν από τα βιβλία δεύτερης (Β') κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

β. Οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις να έχουν συντάξει τουλάχιστον ένα ισολογισμό, για δωδεκάμηνο ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Έτσι, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ισολογισμός μετασχηματισμού, ο πρώτος ισολογισμός υπερδωδεκάμηνης χρήσης.

Επομένως, με βάση τα προαναφερόμενα, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Ν. 2166/1993 επί νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι οποίες δεν έχουν κλείσει τον ισολογισμό της πρώτης χρήσης τους.

5.4 ΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Ο Ν. 2166/1993 ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις που παρέχονται με το Ν. 2166/1993, οι οποίες χαρακτηρίζονται και ως «φορολογικά κίνητρα ανάπτυξης», είναι οι ακόλουθες :

α. Δεν υπόκεινται σε φόρο η μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων και συνεπώς και η μεταβίβαση ακινήτων,

β. Τα φορολογικά ευεργετήματα των αναπτυξιακών νόμων που έχουν οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, ισχύουν και για τη νέα επιχείρηση,

γ. Δεν υπόκεινται σε φορολογία κατά το χρόνο του ανασχηματισμού, οι αφορολόγητες κρατήσεις και τα αποθεματικά των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων,

δ. Δεν υπόκειται σε Φ.Σ.Κ. το εισφερόμενο κεφάλαιο από τις μετασχηματιζόμενες Ο.Ε. και Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.,

ε. Απαλλαγή από τα τέλη χαρτοσήμου και από κάθε εισφορά ή δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου και

στ. Απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος των μεταβιβαζομένων αυτοκινήτων.

Καθεμία από τις προαναφερόμενες διευκολύνσεις και απαλλαγές, εξετάζεται εκτενέστερα, αμέσως κατωτέρω.

5.4.1 ΔΕΝ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΦΟΡΟ Η ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΩΣ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Η απαλλαγή από το Φ.Μ.Α. καταλαμβάνει τα εισφερόμενα ακίνητα, τα οποία ανήκουν στην κυριότητα των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων κατά το χρόνο που γίνεται ο μετασχηματισμός.

Η προαναφερόμενη απαλλαγή, παρέχεται σε όλα τα ακίνητα που ανήκουν στις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, ανεξάρτητα αν αυτά χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης ή είναι εκμισθωμένα σε τρίτους κατά το χρόνο του μετασχηματισμού. Επομένως, εφόσον ο μετασχηματισμός γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του εξεταζόμενου νόμου, για την απαλλαγή από το Φ.Μ.Α. των εισφερόμενων ακινήτων, δεν απαιτούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.δ/τος 1297/1972.

Στις περιπτώσεις μετασχηματισμού επιχειρήσεων, εάν οι τελευταίες έχουν ακίνητα, απαιτείται για κάθε ένα από αυτά, η υποβολή δήλωσης Φ.Μ.Α., που θα επισυναφθεί στο συμβόλαιο, στην οποία, ως δηλωθείσα αξία, θα αναγραφεί η λογιστική αξία που προκύπτει από το ειδικό κεφάλαιο της έκθεσης ελέγχου φορολογίας εισοδήματος των φοροτεχνικών εμπειρογνομόνων ή του Ορκωτού Ελεγκτή. Εφόσον δε, συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις μετασχηματισμού των επιχειρήσεων, η ανωτέρω δηλωθείσα αξία θεωρείται ως ειλικρινής, χωρίς την καταβολή φόρου μεταβίβασης.

Σε περίπτωση όμως κατά την οποία, μετά τη διαδικασία του μετασχηματισμού, διαπιστωθεί ότι δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις του νόμου αυτού, αίρεται, εκτός των άλλων

και η απαλλαγή από το Φ.Μ.Α. και επομένως, ο φόρος θα επιβληθεί επί της αγοραίας ή αντικειμενικής αξίας των εισφερθέντων ακινήτων κατά το χρόνο της εισφοράς.

Σημειώνεται ότι, τα συγκριτικά στοιχεία που δημιουργούνται με την οριστικοποίηση των ανωτέρω υποθέσεων, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. για άλλες μεταβιβάσεις.

5.4.2 ΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΟΙ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΙΣΧΥΟΥΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 3 του Ν. 2166/1993, σε περίπτωση μετασχηματισμού επιχειρήσεων, τα παρεχόμενα φορολογικά ευεργετήματα στις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις από τους αναπτυξιακούς νόμους, ν.δ/μα 4002/1959, Ν. 289/1976, Ν. 1262/1982, Ν. 1828/1989, Ν. 1882/1990 και Ν. 1892/1990 (σ.σ. καθώς και του Ν. 2601/1998), ισχύουν και επί των προκυπτουσών κατά τα προαναφερόμενα νέων εταιριών, κατά το μέτρο που οι επιχειρήσεις αυτές δεν έκαναν χρήση των κινήτρων αυτών.

Κατά την έννοια της προαναφερόμενης διάταξης (παρόμοια πρόβλεψη υπάρχει και στο ν.δ/μα 1297/1972), τα φορολογικά ευεργετήματα που έχουν οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, εξακολουθούν να ισχύουν και για τη νέα επιχείρηση, δηλαδή, παρέχεται η δυνατότητα στις προερχόμενες από μετατροπή, συγχώνευση κλπ. νέες εταιρίες, να σχηματίζουν αφορολόγητες εκπτώσεις και ειδικά αφορολόγητα αποθεματικά (π.χ. αφορολόγητα αποθεματικά του Ν. 2601/1998) με βάση τους προαναφερόμενους αναπτυξιακούς νόμους, για την ακάλυπτη αξία επενδύσεων των νόμων αυτών, που ενδεχομένως υφίστανται κατά το χρόνο του μετασχηματισμού και αφορούν επενδύσεις που είχαν πραγματοποιηθεί από τις επιχειρήσεις που μετασχηματίστηκαν, κατά το μέτρο όμως που οι επιχειρήσεις δεν έκαναν χρήση των αναπτυξιακών κινήτρων (δηλαδή με την αντίστοιχη υποχρέωσή τους, να καλύψουν με επενδύσεις, κατά το μέτρο που δεν είχαν πραγματοποιηθεί πριν από το μετασχηματισμό τους, τα ειδικά αφορολόγητα αποθεματικά επενδύσεων που έχουν σχηματισθεί από αυτές).

5.4.3 ΔΕΝ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΤΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΟΙ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΣ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 4 του Ν. 2166/1993, οι αφορολόγητες κρατήσεις από τα κέρδη ή τα ειδικά αφορολόγητα αποθεματικά από τα μη διανεμόμενα κέρδη που υφίστανται στις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, εφόσον μεταφέρονται και εμφανίζονται αυτούσια σε ειδικούς λογαριασμούς στη νέα εταιρία, δεν υπόκεινται σε φορολογία κατά το χρόνο του μετασχηματισμού.

Κατά την έννοια της προαναφερόμενης διάταξης (παρόμοια πρόβλεψη υπάρχει και στο ν.δ/μα 1297/1972), προβλέπεται η μεταφορά και εμφάνιση των σχηματισθεισών, από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, αφορολόγητων εκπτώσεων (με βάση οποιονδήποτε αναπτυξιακό νόμο) και ειδικών αφορολόγητων αποθεματικών από τα αδιανέμητα κέρδη (Ν. 1828/1989), **αυτούσιων** σε ειδικούς λογαριασμούς στη νέα εταιρία, προκειμένου να μην υπαχθούν σε φορολογία κατά το χρόνο του μετασχηματισμού τους.

5.4.4 ΔΕΝ ΥΠΟΚΕΙΤΑΙ ΣΕ Φ.Σ.Κ. ΤΟ ΕΙΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΜΕΝΕΣ Ο.Ε. ΚΑΙ Ε.Ε. ΣΕ Ε.Π.Ε. Ή Α.Ε.

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 41 του άρθρου 15 του Ν. 2166/1993, στις μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού (ή του ν.δ/τος 1297/1972), επιβάλλεται Φ.Σ.Κ. που προβλέπουν οι διατάξεις του Ν. 1676/1986, επί του ποσού της προκύπτουσας υπεραξίας. Με βάση την ως άνω διάταξη, όπως αυτή ερμηνεύθηκε με σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, προέκυπτε ότι, σε περίπτωση μετασχηματισμού Ο.Ε., Ε.Ε. ή άλλων προσώπων που εμπίπτουν στις διατάξεις του Ν. 1676/1986 (που αφορούν το Φ.Σ.Κ.), σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε., δεν οφείλεται Φ.Σ.Κ., εφόσον δεν προκύπτει διαφορά κεφαλαίου.

Η προαναφερόμενη όμως διάταξη, **καταργήθηκε** με το άρθρο 5 του Ν. 2954/2001, με έναρξη ισχύος την 2-11-2001.

Επομένως, οι μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 2166/1993 (ή του ν.δ/τος 1297/1972), επανήλθαν στο προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς αναφορικά με το Φ.Σ.Κ., όπως αυτός οριοθετείται από τις διατάξεις των άρθρων 17 έως 31 του Ν. 1676/1986.

Κατ' αποτέλεσμα όμως και δοθέντος του ότι, όπως προαναφέρθηκε, κατά το μετασχηματισμό των επιχειρήσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2166/1993 **δεν προκύπτει υπεραξία, δεν θα οφείλεται Φ.Σ.Κ.**, στις περιπτώσεις μετατροπής Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε. ή συγχώνευσης Ο.Ε. ή Ε.Ε. με Ε.Π.Ε. ή Α.Ε., **αφού δεν προκύπτει διαφορά εισφερόμενου κεφαλαίου** (άρθρα 18 παρ. 1 περ. α και β σε συνδ. με άρθρα 17 και 18 παρ. 4 περ. α και β του Ν. 1676/1986).

Αντίθετα, σε περίπτωση μετατροπής ατομικών επιχειρήσεων σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε. με βάση τις διατάξεις του Ν. 2166/1993, επιβάλλεται Φ.Σ.Κ. επί ολοκλήρου του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. ή Α.Ε., δεδομένου ότι δεν έχει καταβληθεί προηγουμένως τέτοιος φόρος, αφού οι ατομικές επιχειρήσεις δεν εμπίπτουν στα υποκείμενα στο φόρο αυτό πρόσωπα (άρθρο 17 του Ν. 1676/1986). Για τον ίδιο λόγο, σε περίπτωση συγχώνευσης ατομικών επιχειρήσεων με Ε.Π.Ε. ή Α.Ε. με βάση τις διατάξεις του Ν. 2166/1993, ο φόρος επιβάλλεται στη διαφορά του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. ή της Α.Ε. που προκύπτει από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση.

Εννοείται ότι για τις τυχόν πραγματοποιούμενες κάθε είδους νέες εισφορές για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου κεφαλαίου ή και πλέον αυτού, θα οφείλεται Φ.Σ.Κ. τόσο στην περίπτωση που ο μετασχηματισμός γίνει με βάση τις διατάξεις του Ν. 2166/1993 όσο και με βάση τις διατάξεις του ν.δ/τος 1297/1972.

5.4.5 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΑ ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΕΙΣΦΟΡΑ Ή ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΥΠΕΡ ΟΠΟΙΟΥΔΗΠΟΤΕ ΤΡΙΤΟΥ

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 2166/1993, κατά το μετασχηματισμό των επιχειρήσεων, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή οποιουδήποτε άλλου τέλους υπέρ του Δημοσίου ή εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ οποιουδήποτε τρίτου, οι ακόλουθες πράξεις :

α. Η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων,

β. Κάθε πράξη ή συμφωνία που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση των στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και κάθε εμπράγματος ή ενοχικού δικαιώματος,

γ. Οι αποφάσεις των νόμιμων οργάνων των μετασχηματιζόμενων εταιριών,

δ. Η σχέση συμμετοχής στο κεφάλαιο της νέας εταιρίας, καθώς και κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη που απαιτείται για το μετασχηματισμό ή τη σύσταση της νέας εταιρίας,

ε. Κάθε σχετική δημοσίευση στο Τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και

στ. Η μεταγραφή των σχετικών με το μετασχηματισμό πράξεων.

5.4.6 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Επειδή, όπως προαναφέρθηκε, κατά το μετασχηματισμό των επιχειρήσεων με βάση τις διατάξεις του εξεταζόμενου νόμου, **σε καμία περίπτωση δεν προκύπτει υπεραξία για τα εισφερόμενα περιουσιακά στοιχεία** και δοθέντος του ότι, από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 2166/1993 προβλέπεται απαλλαγή από κάθε φόρο των μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, αναμφίβολα προκύπτει ότι και κατά τη μεταβίβαση αυτοκινήτων (Δ.Χ. ή Ι.Χ.) από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις στη νέα εταιρία δεν οφείλεται φόρος για τη μεταβίβαση αυτή.

Επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις αυτές, στη δήλωση που θα υποβάλλεται από την επιχείρηση στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για θεώρηση, θα πρέπει να αναφέρεται ότι υποβάλλεται χωρίς την υποχρέωση καταβολής φόρου, ως εμπίπτουσα στις διατάξεις του Ν. 2166/1993.

5.5 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 2166/1993

Η διαδικασία μετασχηματισμού των επιχειρήσεων με βάση τις διατάξεις του εξεταζόμενου νόμου (2166/1993), είναι η ακόλουθη :

- α. Ο μετασχηματισμός των επιχειρήσεων πραγματοποιείται με ενοποίηση των λογαριασμών των ισολογισμών των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.
- β. Διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.
- γ. Φορολογία του εισοδήματος των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων που προκύπτει από τον ισολογισμό μετασχηματισμού.
- δ. Μεταφορά της ζημίας της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης στη νέα επιχείρηση.
- ε. Το κεφάλαιο της νέας επιχείρησης.
- στ. Η σχέση ανταλλαγής των μετοχών.
- ζ. Οι πράξεις της μεταβατικής περιόδου θεωρούνται ότι διενεργήθηκαν για λογαριασμό της νέας εταιρίας.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 2166/1993, κατά την εφαρμογή του νόμου αυτού, δεν θίγονται οι διατάξεις :

- α. του άρθρου 51 παρ. 1, 2, 3, 5 και 7 και των άρθρων 53 έως και 55 του Ν. 3190/1955 «Περί Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης» που αναφέρονται κατά περίπτωση, στη μετατροπή Α.Ε. σε Ε.Π.Ε., στη μετατροπή Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε., στη συγχώνευση Ε.Π.Ε. και στη σύμβαση συγχώνευσης Ε.Π.Ε. και
- β. του άρθρου 8 παρ. 2, 3 και 4, του άρθρου 9 και των άρθρων 69 έως 89 του Ν. 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιριών», που αναφέρονται κατά περίπτωση, στο κατώτατο όριο του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε., στην Επιτροπή Εμπειρογνομόνων και στις περιπτώσεις συγχώνευσης με απορρόφηση, συγχώνευσης με σύσταση νέας Α.Ε. και διάσπασης Α.Ε.

Από τη συμπληρωματική εφαρμογή των προαναφερόμενων διατάξεων του Ν. 3190/1955 και του Ν. 2190/1920, **εξαιρείται** η περίπτωση κατά την οποία, οι διατάξεις του Ν. 2166/1993 ορίζουν διαφορετικά.

Κάθε στάδιο της προαναφερόμενης διαδικασίας, εξετάζεται εκτενέστερα, αμέσως κατωτέρω.

5.5.1 Ο ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΜΕ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 2166/1993, ο μετασχηματισμός των επιχειρήσεων με βάση τις διατάξεις του νόμου αυτού, πραγματοποιείται με ενοποίηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, όπως αυτά εμφανίζονται στους ισολογισμούς τους, οι οποίοι συντάσσονται για το σκοπό του μετασχηματισμού και μεταφέρονται ως στοιχεία ισολογισμού της νέας εταιρίας.

Η παρέκκλιση αυτή, αφορά αποκλειστικά τις αξίες ενοποίησης των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, σύμφωνα με την οποία, οι αξίες αυτές δεν υπόκεινται στην εκτίμηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

Ως ενοποίηση δε, νοείται η συνάθροιση των λογιστικών υπολοίπων των αντίστοιχων λογαριασμών των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.

5.5.2 ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1. Προκειμένου να πραγματοποιηθεί ο μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, πρέπει κατ' αρχάς να ληφθεί σχετική απόφαση από τα νόμιμα όργανά τους (Γενική Συνέλευση,

συνέλευση εταίρων κλπ.) για το μετασχηματισμό τους και για το χρόνο κατάρτισης του ισολογισμού μετασχηματισμού.

2. Στη συνέχεια και μετά τη λήψη της απόφασης, κάθε μια από τις επιχειρήσεις που αποφάσισαν να μετατραπούν ή να συγχωνευθούν, πρέπει να προβούν :

α. σε απογραφή της περιουσιακής τους κατάστασης (κατά τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ.) και

β. στη σύνταξη «*ισολογισμού μετασχηματισμού*», με ημερομηνία, το χρόνο που αποφάσισαν τα όργανα των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.

Ο ισολογισμός συντάσσεται ειδικά για τις ανάγκες της μετατροπής ή της συγχώνευσης και τα στοιχεία του, μετά την ολοκλήρωση του μετασχηματισμού και τη συνάθροιση των λογιστικών υπολοίπων των αντίστοιχων λογαριασμών των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, **μεταφέρονται αυτούσια ως στοιχεία ισολογισμού έναρξης της προερχόμενης από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, εταιρίας.**

Σημειώτέον ότι, στην περίπτωση συγχώνευσης επιχειρήσεων με απορρόφηση (από Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.), η απορροφούσα εταιρία δεν συντάσσει ισολογισμό, ούτε γίνεται διαπίστωση της λογιστικής αξίας της περιουσίας της, επειδή η εταιρία αυτή δεν μετασχηματίζεται.

3. Η πιστοποίηση της λογιστικής αξίας των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, μπορεί να γίνει, από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., από Ορκωτό Ελεγκτή ή από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

Για το σκοπό αυτό, οι επιχειρήσεις που αποφάσισαν να μετατραπούν ή να συγχωνευθούν, μπορούν με αίτηση τους προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ. κάθε μιας από αυτές, να ζητήσουν τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου για τις εκκρεμείς, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, φορολογικές τους υποχρεώσεις (φορολογία εισοδήματος, Φ.Π.Α. κλπ.), προκειμένου να μετασχηματισθούν.

Με την ως άνω αίτηση, συνοποβάλλονται, **α)** αντίγραφο του ισολογισμού μετασχηματισμού που έχει συνταχθεί για το σκοπό της μετατροπής ή της συγχώνευσης και **β)** αντίγραφο της σχετικής απόφασης του αρμόδιου οργάνου της, στην οποία πρέπει να περιλαμβάνονται υποχρεωτικά, η μορφή του μετασχηματισμού (π.χ. μετατροπή σε Ε.Π.Ε. ή Α.Ε., ή συγχώνευση κλπ.) καθώς και τα πλήρη στοιχεία (επωνυμία, έδρα, αντικείμενο εργασιών, Α.Φ.Μ., αρμόδια Δ.Ο.Υ.) της μετατρεπόμενης επιχείρησης ή των επιχειρήσεων που συγχωνεύονται.

Σημειωτέον ότι, στη περίπτωση συγχώνευσης επιχειρήσεων με απορρόφηση (από Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.), η προαναφερόμενη αίτηση υποβάλλεται μόνο από την απορροφούμενη επιχείρηση, αφού στην απορροφούσα Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. κατά περίπτωση, δεν γίνεται διαπίστωση του ύψους της λογιστικής αξίας των περιουσιακών της στοιχείων.

Η φορολογούσα Αρχή (Δ.Ο.Υ.) υποχρεούται, μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης, η οποία μπορεί να παραταθεί με απόφαση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. για άλλους τρεις (3) μήνες, όταν πρόκειται για εξαιρετικούς λόγους (π.χ. λόγω μεγέθους επιχείρησης ή ύπαρξης παραβάσεων κλπ.), να ολοκληρώσει τον έλεγχο και να κοινοποιήσει τις εκθέσεις ελέγχου με τα αντίστοιχα φύλλα ελέγχου, στις ελεγχθείσες επιχειρήσεις.

Διευκρινίζεται ότι, ο έλεγχος της Δ.Ο.Υ. γίνεται μόνο στις εκκρεμείς φορολογικές δηλώσεις και όχι για την τρέχουσα χρήση, διότι για τη χρήση αυτή που λαμβάνει χώρα η μετατροπή ή η συγχώνευση των επιχειρήσεων, δεν έχει υποβληθεί ακόμα η φορολογική δήλωση.

Οι εκθέσεις ελέγχου συντάσσονται ξεχωριστά για κάθε μια μετασχηματιζόμενη επιχείρηση και πρέπει να περιέχουν ειδικό κεφάλαιο για το σκοπό του μετασχηματισμού, σχετικά με **το ύψος της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης**. Με βάση δε τα στοιχεία αυτά, ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ., χορηγεί στην επιχείρηση που μετατρέπεται ή συγχωνεύεται πιστοποιητικό, με το οποίο πιστοποιείται ότι, *«Τα εισφερόμενα περιουσιακά στοιχεία είναι αυτά που εμφανίζονται στο βιβλίο απογραφών της επιχείρησης στις σελίδες...έως... και η αξία αυτών που εμφανίζεται στον ισολογισμό προκύπτει από τα δεδομένα της απογραφής»*.

Το προαναφερόμενο πιστοποιητικό, μαζί με αντίγραφο του ισολογισμού μετασχηματισμού που έχει συνταχθεί από τη μετασχηματιζόμενη επιχείρηση και έχει θεωρηθεί από τη Δ.Ο.Υ. για την ακρίβεια των αναγραφόμενων στοιχείων του, θα χρησιμοποιήσουν οι μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, για την περαιτέρω διαδικασία του μετασχηματισμού τους.

Σημειωτέον ότι, στην περίπτωση κατά την οποία οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις δεν ακολουθήσουν τη διαδικασία που προαναφέρθηκε, τότε, η διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών τους στοιχείων, ενεργείται από Ορκωτό Ελεγκτή. Ο τελευταίος, θα χορηγήσει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις που μετατρέπονται ή συγχωνεύονται το παραπάνω πιστοποιητικό και θα θεωρήσει τον ισολογισμό για το σκοπό του μετασχηματισμού τους. Έχουν όμως τη δυνατότητα οι επιχειρήσεις που μετασχηματίζονται, να ζητήσουν να γίνει ο έλεγχος και η διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών

τους στοιχείων, από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920 και όχι από Ορκωτό Ελεγκτή ή από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

5.5.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

Οι μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, φορολογούνται μόνο για τα τυχόν κέρδη που προκύπτουν μέχρι το χρόνο σύνταξης, εκ μέρους τους, του ισολογισμού μετασχηματισμού τους.

Έτσι, σε σχέση με το αποτέλεσμα που θα προκύψει με βάση τον ισολογισμό μετασχηματισμού (κέρδη ή ζημίες), οι μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος στην αρμόδια για τη φορολογία τους Δ.Ο.Υ.

Αντίθετα, τα τυχόν κέρδη που θα προκύψουν από τις συναλλαγές που θα διενεργηθούν μετά το χρόνο σύνταξης του ισολογισμού μετασχηματισμού και μέχρι την ολοκλήρωσή του, φορολογούνται στο όνομα της προερχόμενης από το μετασχηματισμό εταιρίας.

Κατά συνέπεια, όλες οι πράξεις που γίνονται μετά την ημερομηνία κατάρτισης του ισολογισμού μετασχηματισμού, μεταφέρονται σε συγκεντρωτική εγγραφή στα βιβλία της εταιρίας που προέκυψε από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, αμέσως μετά τη σύστασή της. Μετά δε την ολοκλήρωση της διαδικασίας μετασχηματισμού, **δεν συντάσσεται εκ νέου ισολογισμός** (τούτο απαγορεύεται), ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία, ο μετασχηματισμός ολοκληρωθεί μετά τη λήξη της δωδεκάμηνης διαχειριστικής περιόδου της μετατρεπόμενης ή της συγχωνευόμενης επιχείρησης.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση μετατροπής Α.Ε. σε Ο.Ε. ή Ε.Ε. **επιβάλλεται φόρος 25% στα ήδη φορολογηθέντα κέρδη** που υφίστανται κατά το χρόνο της μετατροπής. Επίσης, ανάλογη φορολογία προβλέπεται και κατά τη μετατροπή Ε.Π.Ε. σε Ο.Ε. ή Ε.Ε. (άρθρο 322 παρ. 6 του Ν. 4072/2012).

5.5.4 ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΖΗΜΙΑΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΜΕΝΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 2 του Ν. 2166/1993, εφόσον μεταξύ των στοιχείων του παθητικού των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, υφίσταται υπόλοιπο ζημιών τρέχουσας ή προηγούμενων χρήσεων, τούτο εμφανίζεται σε ιδιαίτερο λογαριασμό στον ισολογισμό τους και στον ισολογισμό της νέας εταιρίας.

Η ζημία παρελθουσών χρήσεων της απορροφούσας Α.Ε. ή Ε.Π.Ε., συμψηφίζεται με μελλοντικά κέρδη αυτής, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 4 του Ν. 2238/1994 (άρθρο 322 παρ. 4 του Ν. 4072/2012).

Κατά την έννοια της προαναφερόμενης διάταξης, η ζημία της μετατρεπόμενης ή συγχωνευόμενης επιχείρησης, πρέπει να εμφανίζεται σε ιδιαίτερο λογαριασμό, τόσο στον ισολογισμό που θα συντάξει η μετατρεπόμενη ή συγχωνευόμενη επιχείρηση, όσο και στον ισολογισμό που θα συντάξει η νέα εταιρία που προήλθε από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση.

5.5.5 ΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 2166/1993, ως εισφερόμενο κεφάλαιο, θεωρείται το εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο της μετασχηματιζόμενης ή το άθροισμα αυτών των κεφαλαίων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.

Κατά την έννοια της προαναφερόμενης διάταξης, **ως εισφερόμενο κεφάλαιο**, θεωρείται, το εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης ή το άθροισμα των κεφαλαίων αυτών (εταιρικών ή μετοχικών) των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων και **όχι η Καθαρή Θέση αυτών**.

Επομένως, το εισφερόμενο κεφάλαιο, ανάλογα με τη μορφή του μετασχηματισμού, διακρίνεται ως ακολούθως :

1. Επί μετατροπής.

α. Επί μετατροπής Ο.Ε. ή Ε.Ε. σε Ε.Π.Ε., ως εισφερόμενο κεφάλαιο θεωρείται το κεφάλαιο της μετατρεπόμενης εταιρίας που αναγράφεται στο καταστατικό και εμφανίζεται στα βιβλία της.

β. Επί μετατροπής ατομικών επιχειρήσεων, Ο.Ε., Ε.Ε. και Ε.Π.Ε. σε Α.Ε., ως εισφερόμενο κεφάλαιο θεωρείται το κεφάλαιο των μετατρεπόμενων αυτών επιχειρήσεων ή εταιριών που αναγράφεται στο καταστατικό τους και εμφανίζεται στα βιβλία τους.

2. Επί συγχώνευσης.

α. Επί συγχώνευσης με απορρόφηση, ως εισφερόμενο κεφάλαιο θεωρείται το κεφάλαιο της απορροφούμενης, το οποίο όμως αθροίζεται με το κεφάλαιο της απορροφούσας (Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.).

β. Επί συγχώνευσης με σύσταση νέας Ε.Π.Ε. ή Α.Ε., ως εισφερόμενο κεφάλαιο θεωρείται το άθροισμα των κεφαλαίων των επιχειρήσεων ή εταιριών που συγχωνεύονται για να συσταθεί η νέα Ε.Π.Ε. ή Α.Ε.

Το ελάχιστο όριο του κεφαλαίου της νέας εταιρίας, δεν μπορεί να είναι κατώτερο από 300.000 ευρώ προκειμένου περί Α.Ε. και 146.735 ευρώ προκειμένου περί Ε.Π.Ε. (άρθρο 2 παρ. 5 του Ν. 2166/1993).

Οι μετοχές που θα εκδοθούν για το εισφερόμενο κεφάλαιο, μπορεί να είναι ονομαστικές ή ανώνυμες στο σύνολό τους ή μόνο κατά ένα μέρος τους και μπορούν να μεταβιβαστούν, χωρίς κανένα περιορισμό, οποτεδήποτε μετά την ολοκλήρωση του μετασχηματισμού. Τα ίδια ισχύουν και για τη μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων Ε.Π.Ε. που προέρχεται από μετασχηματισμό.

5.5.6 Η ΣΧΕΣΗ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 2 του Ν. 2166/1993, με αποφάσεις των εταίρων ή των Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, μπορεί να καθορίζεται η σχέση συμμετοχής αυτών στο κεφάλαιο της νέας εταιρίας.

Η προαναφερόμενη διάταξη, αναφέρεται στη σχέση ανταλλαγής των μεριδίων ή μετοχών, με τα μερίδια της Ε.Π.Ε. ή τις μετοχές της Α.Ε.

Έτσι, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του Ν. 3190/1955 και 2190/1920, το έργο της ανεύρεσης της σχέσης συμμετοχής των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων στο κεφάλαιο της νέας εταιρίας, ανήκει στις συνελεύσεις των εταίρων (προκειμένου περί Ε.Π.Ε.) ή στις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων (προκειμένου περί Α.Ε.). Επομένως, οι αποφάσεις των ως άνω νόμιμων οργάνων των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, θα πρέπει να καθορίζουν τη σχέση ανταλλαγής των μεριδίων με μερίδια ή με μετοχές Α.Ε. ή των μετοχών με μετοχές.

Σημειώνεται ότι, για τον καθορισμό της σχέσης συμμετοχής των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων στο κεφάλαιο της νέας εταιρίας, **δεν απαιτείται ο καθορισμός της σχέσης αυτής να γίνει με βάση τις λογιστικές αξίες (εισφερόμενο λογιστικό κεφάλαιο), αλλά παρέχεται η δυνατότητα στους εταίρους (προκειμένου περί προσωπικών εταιριών), στους μετόχους (προκειμένου περί Α.Ε.) και στους διαχειριστές (προκειμένου περί Ε.Π.Ε.), να ανεύρουν την πραγματική αξία και τη βάση αυτής, σχέση ανταλλαγής των μεριδίων ή μετοχών, με αυτά της νέας εταιρίας.**

Σημειωτέον επίσης ότι, μολονότι ο Ν. 2166/1993 δεν απαιτεί τον προσδιορισμό της σχέσης ανταλλαγής των μεριδίων ή των μετοχών της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης με τα μερίδια ή τις μετοχές της νέας εταιρίας, από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, παρέχεται τέτοια δυνατότητα στους εταίρους, μετόχους ή διαχειριστές των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, εφόσον επιθυμούν να ακολουθήσουν αυτή τη διαδικασία.

5.5.7 ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΘΕΩΡΟΥΝΤΑΙ ΟΤΙ ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 2 του Ν. 2166/1993, όλες οι πράξεις που διενεργούνται από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις μετά την ημερομηνία του ισολογισμού μετασχηματισμού, θεωρούνται ως διενεργηθείσες για λογαριασμό της νέας εταιρίας και τα ποσά αυτών μεταφέρονται με συγκεντρωτική εγγραφή, στα βιβλία της.

Με την προαναφερόμενη διάταξη, αντιμετωπίζεται το θέμα του αποτελέσματος που προκύπτει από τη δράση της μετασχηματιζόμενης εταιρίας κατά **τη μεταβατική περίοδο**, δηλαδή κατά την περίοδο από την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού της μετασχηματιζόμενης εταιρίας, βάσει του οποίου έγινε η βεβαίωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών της στοιχείων, μέχρι την ημέρα επέλευσης της μετατροπής ή της συγχώνευσης.

Ως ημερομηνία μετασχηματισμού, θεωρείται η ημερομηνία επέλευσης της μετατροπής ή της συγχώνευσης, δηλαδή, η ημερομηνία καταχώρησης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών της απόφασης του Υπουργού Εμπορίου με την οποία εγκρίνεται η μετατροπή ή η συγχώνευση της εταιρίας.

Επισημαίνεται, ότι η εξεταζόμενη διάταξη, δεν ομιλεί περί αποτελέσματος της μεταβατικής περιόδου, αλλά περί **πράξεων** που διενεργούνται μετά την ημερομηνία κατάρτισης του ισολογισμού μετασχηματισμού. Τούτο σημαίνει, ότι δεν απαιτείται η κατάρτιση ισολογισμού (απογραφής κλπ.) κατά την ημερομηνία συντέλεσης του μετασχηματισμού, ούτε ο προσδιορισμός του αποτελέσματος της μεταβατικής περιόδου.

Ειδικότερα, επί του θέματος αυτού, πρέπει να λεχθούν τα ακόλουθα :

Σε αντίθεση από τα ισχύοντα για τις μετατροπές ή τις συγχωνεύσεις εταιριών που ενεργούνται με βάση το ν.δ/μα 1297/1972, ο Ν. 2166/1993 προβλέπει ότι, όλες οι πράξεις που διενεργούνται από τις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις μέσα στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ του χρόνου σύνταξης του ισολογισμού μετασχηματισμού και του χρόνου ολοκλήρωσης της μετατροπής ή της συγχώνευσης, θεωρούνται ότι ενεργούνται για λογαριασμό της προερχόμενης από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση νέας εταιρίας, τα δε ποσά των πράξεων αυτών, θα μεταφέρονται με συγκεντρωτική εγγραφή στα βιβλία της νέας εταιρίας.

Από τη γραμματική αυτή διατύπωση της εξεταζόμενης διάταξης, προκύπτει με σαφήνεια ότι, η μετατρεπόμενη ή συγχωνευόμενη εταιρία, μετά τη σύνταξη του ισολογισμού μετασχηματισμού, συνεχίζει να υφίσταται ως επιχείρηση και να διενεργεί συναλλαγές στο όνομά της, εκδίδοντας τα προβλεπόμενα από τον Κ.Β.Σ. στοιχεία και καταχωρώντας αυτά στα τηρούμενα από αυτή βιβλία.

Όλες όμως οι πράξεις αυτές που διενεργούνται κατά τη μεταβατική περίοδο, θεωρούνται, για φορολογικούς σκοπούς, ότι διενεργούνται για λογαριασμό της νέας εταιρίας

και κατά συνέπεια, **όλες οι πράξεις αυτές θα μεταφερθούν με συγκεντρωτική εγγραφή στα βιβλία της νέας εταιρίας, αμέσως μετά τη σύστασή της.**

Έτσι, μετά την ολοκλήρωση του ισολογισμού μετασχηματισμού, τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της μετατρεπόμενης επιχείρησης ή τα ενοποιημένα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων, μεταφέρονται ως στοιχεία απογραφής και ισολογισμού έναρξης στη νέα εταιρία που προέρχεται από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση. Τα παραπάνω, απογραφή και ισολογισμός, καταχωρούνται υποχρεωτικά στο θεωρημένο βιβλίο απογραφών που τηρείται από τη μετατρεπόμενη επιχείρηση ή από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, καθόσον ο ισολογισμός αυτός αποτελεί και τον ισολογισμό λήξης της μετατρεπόμενης επιχείρησης ή των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων. Ο ίδιος δε ισολογισμός και η απογραφή, καταχωρούνται ως απογραφή και ως ισολογισμός έναρξης στη νέα εταιρία που προέρχεται από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση.

Επομένως, οι μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες εταιρίες, φορολογούνται για τα τυχόν κέρδη που προκύπτουν μέχρι το χρόνο σύνταξης εκ μέρους τους του ισολογισμού μετασχηματισμού τους, ενώ τα κέρδη που θα προκύψουν από τις συναλλαγές που θα πραγματοποιηθούν μετά το χρόνο σύνταξης του ισολογισμού μετασχηματισμού και μέχρι την ολοκλήρωση του μετασχηματισμού, φορολογούνται στο όνομα της προερχόμενης από το μετασχηματισμό εταιρίας.

5.6 ΜΕΧΡΙ ΠΟΤΕ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΚΔΙΔΕΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ Κ.Λ.Π.) Η ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΟΥ ΜΕΤΑΤΡΕΠΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΤΗΣ ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΙΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟΒΑΛΛΕΙ Η ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΥΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Από την ημερομηνία σύνταξης του ισολογισμού μετασχηματισμού και μέχρι την ολοκλήρωση της μετατροπής ή της συγχώνευσης, δηλαδή μέχρι τότε που η νέα εταιρία αποκτά τη νομική της προσωπικότητα, όλα τα κατά νόμο στοιχεία (τιμολόγια, δελτία αποστολής κλπ.) εκδίδονται στο όνομα της παλαιάς εταιρίας και καταχωρούνται κανονικά στα βιβλία της. Στη συνέχεια, μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία μετατροπής ή συγχώνευσης, οι καταχωρήσεις αυτές μεταφέρονται με συγκεντρωτικές εγγραφές στα βιβλία της νέας

εταιρίας. Από την ημέρα που η νέα εταιρία αποκτά νομική προσωπικότητα και για τριάντα (30) ακόμα ημέρες το αργότερο, υπάρχει η δυνατότητα να εκδίδονται τα προαναφερόμενα στοιχεία με το όνομα και το Α.Φ.Μ. της παλαιάς εταιρίας, υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να καταχωρούνται απευθείας στα βιβλία της νέας εταιρίας (και όχι της παλαιάς).

Στη συνέχεια, όσα στοιχεία εκδόθηκαν με Α.Φ.Μ. της παλαιάς εταιρίας (άσχετα σε ποια λογιστικά βιβλία καταχωρήθηκαν) θα πρέπει να συμπεριληφθούν στις συγκεντρωτικές καταστάσεις της παλαιάς εταιρίας και όσα στοιχεία εκδόθηκαν με το Α.Φ.Μ. της νέας εταιρίας θα πρέπει να συμπεριληφθούν στις συγκεντρωτικές καταστάσεις της νέας εταιρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2166/1993 ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ 1297/1972

6.1 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ Ν. 2166/1993 ΚΑΙ ΤΟΥ Ν.Δ. 1297/1972

Μεταξύ των διατάξεων του Ν. 2166/1993 και του ν.δ/τος 1297/1972 υπάρχουν διαφορές, τόσο ως προς τις προϋποθέσεις, όσο και ως προς τις διαδικασίες για την εφαρμογή τους.

Αμέσως κατωτέρω περιγράφονται οι προϋποθέσεις που εισάγει ο Ν. 2166/1993 και το ν.δ/μα 1297/1972, ώστε να γίνονται εμφανείς οι μεταξύ τους διαφορές.

6.1.1 ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

A. ΝΟΜΟΣ 2166/1993

α. Οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις πρέπει να τηρούν βιβλία τρίτης (Γ') κατηγορίας του Κ.Β.Σ.

β. Οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις απαιτείται να έχουν συντάξει τουλάχιστον ένα ισολογισμό για δωδεκάμηνο ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

γ. Επιτρέπεται η μετατροπή ή η συγχώνευση σε ημεδαπή Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. και υποκαταστημάτων αλλοδαπών επιχειρήσεων εγκατεστημένων στην Ελλάδα.

δ. Απαγορεύεται η σύσταση νέας Α.Ε. με εισφορά κλάδου λειτουργούσας επιχείρησης, παρά μόνο η απορρόφηση του κλάδου αυτού από υφιστάμενη Α.Ε.

B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1297/1972

α. Οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις μπορούν να τηρούν βιβλία δεύτερης (Β') κατηγορίας του Κ.Β.Σ.¹⁰ (και όχι απαραίτητα τρίτης κατηγορίας),

β. Δεν απαιτείται οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις να έχουν συντάξει τουλάχιστον ένα ισολογισμό για δωδεκάμηνο ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

γ. Δεν επιτρέπεται η συγχώνευση ή η μετατροπή υποκαταστημάτων αλλοδαπών επιχειρήσεων εγκατεστημένων στην Ελλάδα.

δ. Επιτρέπεται η σύσταση νέας Α.Ε. με εισφορά κλάδου λειτουργούσας επιχείρησης.

6.1.2 ΕΙΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

A. ΝΟΜΟΣ 2166/1993

Το εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης αποτελεί το εισφερόμενο κεφάλαιο στη νέα ή την απορροφούσα εταιρία.

B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1297/1972

Η Καθαρή Θέση της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης, όπως αυτή προκύπτει μετά από την εκτίμηση των περιουσιακών της (της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης) στοιχείων από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, αποτελεί το εισφερόμενο κεφάλαιο στη νέα ή την απορροφούσα εταιρία.

---

¹⁰ Η τήρηση βιβλίων πρώτης (Α') κατηγορίας που προέβλεπε ο Κ.Β.Σ. (Π.Δ. 186/1992), καταργήθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 19 του Ν. 3842/2010.

6.1.3 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ Ή ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΟΦΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΚΛΑΔΟΥ

A. ΝΟΜΟΣ 2166/1993

α. Το ύψος του κεφαλαίου που πρέπει να έχει η εταιρία που προέρχεται από το μετασχηματισμό, δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 300.000 ευρώ προκειμένου περί Α.Ε. ή των 146.735 ευρώ προκειμένου περί Ε.Π.Ε.

β. Σε περίπτωση εισφοράς κλάδου από λειτουργούσα Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. σε λειτουργούσα Α.Ε., το κεφάλαιο της εταιρίας που απορροφά τον κλάδο, δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 300.000 ευρώ και το κεφάλαιο της εισφέρουσας τον κλάδο, δεν μπορεί να είναι μικρότερο μετά την εισφορά, των 60.000 ευρώ προκειμένου περί Α.Ε. ή των 18.000 ευρώ προκειμένου περί Ε.Π.Ε.

B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1297/1972

α. Το ύψος του κεφαλαίου που πρέπει να έχει η εταιρία που προέρχεται από το μετασχηματισμό, δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 300.000,00 ευρώ προκειμένου περί Α.Ε. ή των 146.735 ευρώ προκειμένου περί Ε.Π.Ε.

β. Σε περίπτωση εισφοράς κλάδου από λειτουργούσα Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. σε λειτουργούσα ή συνιστώμενη Α.Ε., το κεφάλαιο της εταιρίας που απορροφά τον κλάδο, ή της νέας εταιρίας, δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 300.000,00 ευρώ και το κεφάλαιο της εισφέρουσας τον κλάδο επιχείρησης, δεν μπορεί να είναι μικρότερο, μετά την εισφορά, των 300.000 ευρώ προκειμένου περί Α.Ε. ή των 146.735 ευρώ προκειμένου περί Ε.Π.Ε.

6.1.4 ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

A. ΝΟΜΟΣ 2166/1993

Οι μετοχές που θα εκδοθούν λόγω της εισφοράς της περιουσίας της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης, μπορεί να είναι ανώνυμες ή ονομαστικές κατ' επιλογήν και δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός για τη μεταβίβαση αυτών.

B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1297/1972

Οι μετοχές που θα εκδοθούν λόγω της εισφοράς της περιουσίας της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης, πρέπει να είναι υποχρεωτικά ονομαστικές και μη μεταβιβάσιμες κατά ποσοστό 75% του συνόλου τους για μια πενταετία από το χρόνο της συγχώνευσης ή μετατροπής, για όλες τις μορφές μετασχηματισμού, εκτός από την περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε.

6.1.5 ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

A. ΝΟΜΟΣ 2166/1993

Η απογραφή της περιουσιακής κατάστασης των μετασχηματιζομένων επιχειρήσεων, πραγματοποιείται κατά τη σύνταξη του ισολογισμού μετασχηματισμού.

B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1297/1972

Η απογραφή της περιουσιακής κατάστασης των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, πραγματοποιείται κατά την επέλευση του μετασχηματισμού (ολοκλήρωση της μετατροπής ή της συγχώνευσης).

6.1.6 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΣΦΕΡΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΖΟΜΕΝΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

A. ΝΟΜΟΣ 2166/1993

Δεν απαιτείται εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, αλλά μόνο επιβεβαίωση της λογιστικής αξίας αυτών που διενεργείται, είτε από τον Οικονομικό Έφορο, είτε από Ορκωτό Ελεγκτή, είτε από την προαναφερόμενη Επιτροπή.

B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1297/1972

Απαιτείται υποχρεωτικά η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της μετασχηματιζόμενης επιχείρησης από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920, στις τρέχουσες (πραγματικές) αξίες.

6.1.7 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

A. ΝΟΜΟΣ 2166/1993

Απαλλάσσονται από το Φ.Μ.Α., όλα τα εισφερόμενα ακίνητα που ανήκουν στις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το εάν αυτά χρησιμοποιηθούν για τις ανάγκες της νέας εταιρίας ή είναι εκμισθωμένα σε τρίτους κατά το χρόνο του μετασχηματισμού.

B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1297/1972

Απαλλάσσονται από το Φ.Μ.Α., όλα τα εισφερόμενα ακίνητα που ανήκουν στις μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις, **υπό την προϋπόθεση** ότι αυτά θα χρησιμοποιηθούν για τις ανάγκες της συγχωνεύουσας ή της συνιστώμενης εταιρίας, τουλάχιστον επί μια πενταετία από τη συγχώνευση ή τη μετατροπή.

6.1.8 ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΟΝΤΑΙ ΤΗΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΑΥΤΟΥ

A. ΝΟΜΟΣ 2166/1993

α. Συντάσσεται ισολογισμός για τους σκοπούς του μετασχηματισμού μετά από απόφαση των αρμοδίων οργάνων της επιχείρησης.

β. Δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο πρώτος ισολογισμός της εταιρίας, ως ισολογισμός μετασχηματισμού.

γ. Από την επόμενη ημέρα του ισολογισμού μετασχηματισμού, οι πράξεις που διενεργεί η μετασχηματιζόμενη επιχείρηση γίνονται για λογαριασμό της νέας εταιρίας.

δ. Δεν απαιτείται σύνταξη νέου ισολογισμού με την ολοκλήρωση της συγχώνευσης ή της μετατροπής.

B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1297/1972

α. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ισολογισμός και με προγενέστερη ημερομηνία από την ημερομηνία λήψης της απόφασης των αρμοδίων οργάνων της επιχείρησης για το μετασχηματισμό της.

β. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ισολογισμός μετασχηματισμού, οποιοσδήποτε ισολογισμός της εταιρίας.

γ. Οι πράξεις που διενεργεί η μετασχηματιζόμενη εταιρία από την επόμενη ημέρα του ισολογισμού μετασχηματισμού, γίνονται για λογαριασμό της και όχι για λογαριασμό της νέας εταιρίας.

δ. Απαιτείται σύνταξη νέου ισολογισμού με την ολοκλήρωση της συγχώνευσης ή της μετατροπής.

6.1.9 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

A. ΝΟΜΟΣ 2166/1993

Οι μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, θα φορολογηθούν για το προκύψαν αποτέλεσμα, με βάση τον ισολογισμό μετασχηματισμού, που συντάχθηκε για το σκοπό αυτό (του μετασχηματισμού), ενώ για το αποτέλεσμα της μεταβατικής περιόδου, θα φορολογηθεί η νέα επιχείρηση.

B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 1297/1972

Οι μετατρεπόμενες ή συγχωνευόμενες επιχειρήσεις, θα φορολογηθούν για ολόκληρο το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί, από την ημερομηνία σύνταξης του ισολογισμού μετασχηματισμού μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της μετατροπής ή της συγχώνευσής τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Κάθε εταιρικός τύπος που προβλέπεται από το νόμο έχει διαφορετική δομή, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν αυτόν που εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες και τα συμφέροντά τους. Κατά τη διάρκεια όμως της εταιρικής ζωής, μπορεί να μεταβληθούν οι συνθήκες που υπήρχαν κατά την ίδρυση της εταιρίας (π.χ. μεγέθυνση της επιχείρησης), ώστε να είναι σκόπιμη ή και αναγκαία η μεταβολή (μετατροπή) του εταιρικού τύπου που είχε αρχικά επιλεγεί ή ο μετασχηματισμός αυτής (εταιρίας). Από τους πλέον σημαντικούς παράγοντες που ωθούν τις εταιρίες να μετατραπούν ή να μετασχηματισθούν, είναι και το οικονομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο αναπτύσσουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, όπου την τελευταία εικοσαετία, κυριαρχεί η οικονομική κρίση, η παγκοσμιοποίηση και ο αυξανόμενος ανταγωνισμός. Προς τούτο, ο νομοθέτης, ευνοεί κατά καιρούς ή και εξαναγκάζει έμμεσα - ιδίως με φορολογικές διατάξεις (Ν. 2166/1993, ν.δ/μα 1297/1972 ή άλλους αναπτυξιακούς νόμους) - τη μετατροπή ή το μετασχηματισμό των εταιριών, προκειμένου να ανταποκριθούν στα νέα οικονομικά δεδομένα και να καταστούν βιώσιμες.

Η μεταβολή του εταιρικού τύπου, διευκολύνεται με το θεσμό της μετατροπής, με τον οποίο ο νομοθέτης επιδιώκει την αποφυγή της διατάραξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας της εταιρίας, η οποία θα ήταν αναπόφευκτη χωρίς αυτόν, αφού οι εταίροι θα ήταν υποχρεωμένοι να διαλύσουν την εταιρία και να συστήσουν νέα. Τα πλεονεκτήματα που μπορούν να προκύψουν από τη μετατροπή των εταιριών, είναι κυρίως η προσέλκυση πρόσθετου κεφαλαίου, η προσαρμογή του εταιρικού τύπου στην πραγματική έκταση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της εταιρίας και η δημιουργία μεγάλων επιχειρηματικών μονάδων.

Ο μετασχηματισμός των εταιριών, διευκολύνεται με το θεσμό της συγχώνευσης ή της εξαγοράς, η οποία επιφέρει δομική μεταβολή της οργάνωσης της εξουσίας στην εταιρία, με τη συμμετοχή περισσότερων επιχειρηματικών φορέων στην άσκηση κοινής οικονομικής δραστηριότητας. Τα πλεονεκτήματα που μπορούν να προκύψουν από τη συγχώνευση ή εξαγορά των εταιριών, συχνά αποτελούν στρατηγικό στόχο των επιχειρήσεων, με απώτερο σκοπό τη δημιουργία μεγάλων οικονομικών συγκροτημάτων, τα οποία θα έχουν τη

δυνατότητα να εισέλθουν σε νέες εγχώριες ή διεθνείς αγορές και να εδραιώσουν τη θέση τους, ανταγωνιζόμενες ισάξια, άλλες επιχειρήσεις.

Η συγχώνευση ή εξαγορά εταιριών, βοηθά στη μεταφορά διευθυντικών εμπειριών, γνώσεων και τεχνολογίας με τελικό αποτέλεσμα την ποιοτική αναβάθμιση της διεύθυνσης και βελτίωση της οικονομικής επίδοσης των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, δημιουργεί δε, όπως και η μετατροπή των εταιριών, συνθήκες για αυξημένο ανταγωνισμό και μπορεί να οδηγήσει σε μείωση του κόστους παραγωγής, η οποία πραγματοποιείται με την αύξηση της διαπραγματευτικής δύναμης της νέας εταιρίας έναντι των προμηθευτών της.

Όμως, όσο οι μετατροπές και οι συνενώσεις των εταιριών, μέσω συγχωνεύσεων ή εξαγορών μπορούν να αποβούν θετικές για την αγορά, άλλο τόσο μπορούν να περιορίσουν αισθητά τον ανταγωνισμό, με τη δημιουργία ή την ισχυροποίηση της δεσπόζουσας θέσης της επιχείρησης, πλήττοντας με τον τρόπο αυτό τα συμφέροντα των καταναλωτών. Προς αποφυγή δε ενός τέτοιου κινδύνου, παρίσταται ανάγκη να υπαχθούν οι μεγάλες εταιρίες σε διαρκή κρατικό έλεγχο.

Εξάλλου, δεν πρέπει να αγνοείται και το γεγονός, ότι παρά τα παραπάνω προφανή πλεονεκτήματα, ο μετασχηματισμός των εταιριών μπορεί να αποδειχθεί απρόσφορος γι' αυτές και να τις οδηγήσει σε ανεπαρκές management, το οποίο θα αποτύχει στη διατήρηση μιας ικανοποιητικής χρηματοοικονομικής τους θέσης, κυρίως σε περιόδους οικονομικής ύφεσης.

Με δεδομένη όμως και τη θετική πλευρά του μετασχηματισμού των εταιριών, θα πρέπει να προσβλέπουμε στη δημιουργία αποδοτικών μηχανισμών, ώστε να εξυπηρετούνται, κατά τον καλύτερο τρόπο, τα καλώς εννοούμενα συμφέροντα των εταιριών, των μετόχων και ιδιαίτερα των μικρών, των εργαζομένων και της οικονομίας γενικά.

Στο οικονομικό περιβάλλον στο οποίο ανήκουμε, αποτελεί ανάγκη για επιβίωση, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας μέσω του κόστους (και κατ' επέκταση της τιμής), αλλά και η παράλληλη βελτιστοποίηση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό, η τάση των συγκεντρώσεων είναι αναπόφευκτη, αποτελεί δε, εκτός από στρατηγική επιλογή, εγχείρημα με μείζονα οικονομική σημασία. Για να είναι όμως και αποτελεσματική, θα πρέπει να υπάρξει σωστός προγραμματισμός και σχεδιασμός της λειτουργικής συγχώνευσης και προσεκτική επιλογή του νομοθετικού πλαισίου, ώστε να αντληθούν το ταχύτερο δυνατό και με τον καλύτερο τρόπο, οι αναμενόμενες συνεργασίες και οικονομίες κλίμακας από ένα τέτοιο εγχείρημα.

Γενικότερα, οι μετατροπές και οι συνενώσεις των εταιριών σε όλους τους κλάδους και ειδικότερα στον χρηματοπιστωτικό, προβλέπεται ότι θα οξύνουν ακόμη περισσότερο τον ανταγωνισμό και θα αναγκάσουν τους συμμετέχοντες σ' αυτές, να βελτιώσουν ακόμη

περισσότερο την ποιότητα των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών τους, προς όφελος του καταναλωτή. Δεν πρέπει όμως, στις περιπτώσεις επικείμενης συγχώνευσης ή εξαγοράς, να αγνοείται το κοινωνικό κόστος τέτοιων συνεργασιών και ιδίως η πιθανή απόλυση εργαζομένων, για την αποφυγή της οποίας, θα πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη κρατική μέριμνα, με την παροχή κινήτρων (μέσω φοροαπαλλακτικών νομοθετημάτων) προς τις συνενωθείσες εταιρίες για την παραμονή τους (των εργαζομένων), λαμβανομένου υπόψη και του ότι, οι επιχειρήσεις αποτελούν σημαντικές οντότητες του κοινωνικού συνόλου και ως τέτοιες πρέπει να δρουν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία:

Αναγνώστου, Ε., (2006) *Μετασχηματισμοί επιχειρήσεων με τις διατάξεις των άρθρων 1-5 του Ν. 2166/1993*. 2^η εκδ. Αθήνα: εκδ. prosnasis εκδόσεις και προϊόντα πληροφορικής

Αντωνόπουλος, Β., (2009) *Δίκαιο Ανώνυμης Εταιρίας και ΕΠΕ*. 3^η εκδ. Αθήνα: εκδ. Σάκκουλα ΑΕ

Καραγιάννης, Δ., (2003) *Συστάσεις – Μετατάξεις, Μετατροπές – Συγχωνεύσεις, Λύσεις & Εκκαθαρίσεις επιχειρήσεων στην πράξη*. 3^η εκδ. Θεσσαλονίκη: εκδ. γραφικές τέχνες «Αρίων»

Λεβαντής, Ε., (1995) *Ανώνυμες Εταιρίες*. 9^η εκδ. Αθήνα: εκδ. Αντ. Σάκκουλας

Περάκης, Ε., (1994) *Το δίκαιο της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης*. Αθήνα: εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη

Ρόκας, Ν., (1992) *Εμπορικές εταιρίες*. 3^η εκδ. Αθήνα: εκδ. Αντ. Σάκκουλας

Σακκέλης, Ε., (2001) *Συγχωνεύσεις – Διασπάσεις – Εξαγορές – Μετατροπές εταιριών και Εκτίμηση αξίας επιχειρήσεως*. 3^η εκδ. Πειραιάς: εκδ. Βρύκουσ

Σαρσέντης, Ν., (2008) *Λογιστική εταιριών*. Αθήνα: εκδ. Σταμούλη ΑΕ

Άρθρα:

Αναγνώστου, Σ. (2012). Περιοδικό ΛΟΓΙΣΤΗΣ. *Οι σημαντικότερες τροποποιήσεις που επήλθαν με το Ν. 4072/2012 στη φορολογία εισοδήματος, στο Ν.Δ. 2197/1972 και Ν. 2166/1993 καθώς και στη δημοσίευση ισολογισμών Α.Ε. και Ε.Π.Ε.* Τεύχος 2012, 960 - 963.

Ζιγκερίδης, Δ. (2007). Έψιλον 7 Θέματα Εμπορικού Δικαίου. *Συγχώνευση – Μετασχηματισμός Επιχειρήσεων, Φορολογικά Κίνητρα, Βασικές Προϋποθέσεις, Σύγκριση Σημαντικότερων Διατάξεων.* Τεύχος 272, 2279-2287.

Λεοντάρης, Μ. (2012). Περιοδικό ΛΟΓΙΣΤΗΣ. *Η νέα Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (Ι.Κ.Ε.). Νέες διατάξεις για τις Προσωπικές Εταιρείες (Ο.Ε. – Ε.Ε.). Τροποποίηση Ν.Δ. 1279/1972 και Ν. 2166/1993.* Τεύχος 2012, 569 - 573.

Πάτσης, Π. (2004). Έψιλον 7 Θέματα Εμπορικού Δικαίου. *Συγχώνευση – Μετασχηματισμός Επιχειρήσεων, Συγχώνευση Ανωνύμων Εταιριών, Νομικές Διαδικασίες, Φορολογικά Κίνητρα, Λογιστική Απεικόνιση.* Τεύχος 118, 1594-1598.

Πάτσης, Π. (2004). Έψιλον 7 Θέματα Εμπορικού Δικαίου. *Συγχώνευση – Μετασχηματισμός Επιχειρήσεων, Συγχώνευση Ανωνύμων Εταιριών, Νομικές Διαδικασίες, Φορολογικά Κίνητρα, Λογιστική Απεικόνιση.* Τεύχος 119, 1643-1649.

Διαδίκτυο:

Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ (2010). Νόμος 2190/1920 Περί Ανωνύμων Εταιριών
Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου:

http://www.ktpae.gr/pdf/A_4a_N_2190_1920.pdf αντλήθηκε την 2/1/2013 : 10.30

Κωτούλα Αργυρούλα – Κωτούλας Αλέξιος Ο.Ε. (2008). Συνοπτικός οδηγός νόμων για συγχωνεύσεις – μετατροπές με 1297/72 και 2166/93

Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου:

http://www.kotoylas.gr/node/1222?goback=%252Egde_1204237_member_83407808

αντλήθηκε την 4/1/2013 : 11.15

ΝΟΜΟΣ (2013). Νομοθεσία και Εγκύκλιοι

Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου (με συνδρομή):

http://lawdb.intrasoftnet.com/nomos/2_nomothesia_menu_3.php αντλήθηκε την 10/1/2013

: 17.00

Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (2013). Ν.3190/1955 Περί Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης

Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου:

http://www.gge.gr/09diadsystasis/Documents/Nomoi/N_3190.doc αντλήθηκε την 14/1/2013

: 18.20

Capital.gr (2008). Συγχώνευση Αωνύμων Εταιρειών με το νόμο 2166/1993

Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου:

<http://www.capital.gr/law/articles.asp?id=421750> αντλήθηκε την 17/1/2013 : 14.45

Taxheaven.gr (2012). Γρηγοριάδης Γ. - Συνοπτικός οδηγός νόμων για συγχωνεύσεις – μετατροπές

Διαθέσιμο μέσω διαδικτύου:

<http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/10982> αντλήθηκε την 20/1/2013 : 21.00